

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till reformering av lagstiftningen om åklagarväsendet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att det stiftas en lag om åklagarväsendet.

Till lagen ska det samlas bestämmelserna om åklagarväsendets förvaltning och organisation samt åklagare och åklagarverksamhet.

I lagen ska det bestämmas om åklagarens uppgifter, behörighet, rätt att få upplysningar, jäv, beredskap och verksamhet som ombud. I lagen ska det också föreskrivas om åklagarväsendets organisation, dvs. Riksåklagaräm-

betet och åklagarämbeten och om åklagarämbetenas uppgifter och förvaltning. Bestämmelserna kommer huvudsakligen att motsvara de nuvarande.

Den mest centrala innehållsmässiga ändringen är att häradsåklagarens och biträdande åklagarens behörighet utvidgas till hela landet. För övrigt ska det göras närmast tekniska ändringar i de gällande bestämmelserna.

Lagarna avses träda i kraft år 2011.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	8
ALLMÄN MOTIVERING	8
1 NULÄGE	8
1.1 Lagstiftning och praxis.....	8
Bakgrund för lagstiftningen om åklagare	8
Åklagare	8
Åklagarväsendets organisation.....	8
Annan lagstiftning om åklagare.....	9
1.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	9
Sverige.....	9
Norge.....	10
Danmark	10
1.3 Bedömning av nuläget	10
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	11
2.1 Målsättning.....	11
2.2 De viktigaste förslagen.....	12
Lagens struktur	12
Organisation	12
Lokala åklagarnas behörighet.....	12
Åklagarens jäv	13
Övriga viktiga ändringar	14
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	14
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	14
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	15
DETALJMOTIVERING	17
1 LAGFÖRSLAG	17
1.1 Lagen om åklagarväsendet.....	17
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	17
2 kap. Riksåklagarämbetet	19
3 kap. Åklagarämbeten.....	21
4 kap. Särskilda bestämmelser	22
5 kap. Ikraftträdande.....	23
1.2 Rättegångsbalken	23
1.3 Strafflagen.....	24
1.4 Lagen om stiftelser	24
1.5 Lagen om advokater.....	24
1.6 Lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar	24
1.7 Firmalagen	24
1.8 Militära rättegångslagen.....	24
1.9 Militära disciplinlagen	24
1.10 Lagen om näringsförbud	24
1.11 Lagen om stämningsmän.....	24
1.12 Lagen om försvarstillstånd.....	24
1.13 Tingsrättslagen	24
1.14 Lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer.....	24

1.15	Straffregisterlagen	24
1.16	Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden	24
1.17	Lagen om rättegång i brottmål	24
1.18	Lagen om förmyndarverksamhet	24
1.19	Personuppgiftslagen	24
1.20	Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	25
1.21	Lagen om riksrätten och behandling av ministeransvarighetsärenden	25
1.22	Rättshjälpslagen	25
1.23	Lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster	25
1.24	Lagen om verkställighet av böter	25
1.25	Lagen om yttrandefrihet i masskommunikation	25
1.26	Lagen om intressebevakningsfullmakt	25
1.27	Lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång	25
1.28	Lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust	25
1.29	Lagen om föreläggande av böter och ordningsbot	25
1.30	Lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik	25
1.31	Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	26
1.32	Lagen om pantlåneinrättningar	26
1.33	Statstjänstemannalagen	26
1.34	Lagen om placeringsfonder	26
1.35	Lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar	26
1.36	Lagen om fiske	26
1.37	Jaktlagen	26
1.38	Lagen om handel med skogsodlingsmaterial	26
1.39	Lagen om tillsyn över fartygssäkerheten	26
1.40	Lagen om försök med alkoholövervakad körrätt	26
1.41	Lagen om medling i arbetstvister	26
1.42	Patentlagen	26
1.43	Lagen om patentombud	26
1.44	Lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande	26
1.45	Konsumentskyddslagen	26
1.46	Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	26
1.47	Lagen om studieledighet	26
1.48	Kärnenergilagen	26
1.49	Lagen om nyttighetsmodellrätt	27
1.50	Civiltjänstlagen	27
1.51	Lagen om barndagvård	27
1.52	Tobakslagen	27
1.53	Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män	27
1.54	Strålskyddslagen	27
1.55	Lagen om utländska försäkringsbolag	27
1.56	Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården	27
1.57	Lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen	27
1.58	Lagen om sjömanspensioner	27
1.59	Terrängtrafiklagen	27
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	27
3	IKRAFTTRÄDANDE	27
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	27
	LAGFÖRSLAG	29
	1. Lag om åklagarväsendet	29
	2. Lag om ändring av rättegångsbalken	35

3. Lag om ändring av strafflagen.....	37
4. Lag om ändring av lagen om stiftelser	42
5. Lag om ändring av 11 § i lagen om advokater	43
6. Lag om ändring av lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar	44
7. Lag om ändring av 22 § i firmalagen	45
8. Lag om ändring av 4 och 23 § i militära rättegångslagen	46
9. Lag om ändring av 19 § i militära disciplinlagen.....	47
10. Lag om ändring av 19 § i lagen om näringsförbud.....	48
11. Lag om ändring av 6 § i lagen om stämningmän	49
12. Lag om ändring av 8 § i lagen om försvarstillstånd	50
13. Lag om ändring av 6 § i tingsrättslagen	51
14. Lag om ändring av 6 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	52
15. Lag om ändring av 4 § i straffregisterlagen.....	53
16. Lag om ändring av 20 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden	54
17. Lag om ändring av lagen om rättegång i brottmål.....	55
18. Lag om ändring av 94 § i lagen om förmyndarverksamhet.....	59
19. Lag om ändring av 41 § i personuppgiftslagen	60
20. Lag om ändring av 6 och 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.....	61
21. Lag om ändring av 11 § i lagen om riksrätten och behandling av ministeransvarighetsärenden	62
22. Lag om ändring av 17 och 18 § i rättshjälpslagen	63
23. Lag om ändring av 16 § i lagen om tillhandahållande av informationshällets tjänster	64
24. Lag om ändring av lagen om verkställighet av böter	65
25. Lag om ändring av 18 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation	67
26. Lag om ändring av 48 § i lagen om intressebevakningsfullmakt	68
27. Lag om ändring av 8 § i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång.....	69
28. Lag om ändring av lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust	70
29. Lag om ändring av lagen om föreläggande av böter och ordningsbot	71
30. Lag om ändring av 9 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik	74
31. Lag om ändring av 19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	75
32. Lag om ändring av 39 § i lagen om pantlåneinrättningar	76
33. Lag om ändring av 7 § i statstjänstemannalagen	77
34. Lag om ändring av 148 § i lagen om placeringsfonder	78
35. Lag om ändring av 37 § i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar	79
36. Lag om ändring av 112 § i lagen om fiske	80
37. Lag om ändring av 82 § i jaktlagen	81
38. Lag om ändring av 31 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial.....	82
39. Lag om ändring av 15 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten.....	83
40. Lag om ändring av 10 § i lagen om försök med alkoholövervakad kör rätt	84

41. Lag om ändring av 17 § i lagen om medling i arbetstvister	85
42. Lag om ändring av 57 och 62 § i patentlagen.....	86
43. Lag om ändring av 3 § i lagen om patentombud	87
44. Lag om ändring av 33 § i lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande ...	88
45. Lag om ändring av 11 kap. 5 § i konsumentskyddslagen.....	89
46. Lag omm ändring av 11 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.....	90
47. Lag om ändring av 14 § i lagen om studieledighet.....	91
48. Lag om ändring av 74 § i kärnenergilagen	92
49. Lag om ändring av 39 och 40 § i lagen om nyttighetsmodellrätt	93
50. Lag om ändring av 78 och 86 § i civiltjänstlagen.....	94
51. Lag om ändring av 30 § i lagen om barndagvård	95
52. Lag om ändring av 17 och 31 b § i tobakslagen	96
53. Lag om ändring av 14 a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ...	97
54. Lag om ändring av 64 § i strålskyddslagen	98
55. Lag om ändring av 76 § i lagen om utländska försäkringsbolag.....	99
56. Lag om ändring av 29 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården.....	100
57. Lag om ändring av 50 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen	101
58. Lag om ändring av 212 § i lagen om sjömanspensioner	102
59. Lag om ändring av 27 § i terrängtrafiklagen	103
BILAGA	104
PARALLELLEXT	104
2. Lag om ändring av rättegångsbalken.....	104
3. Lag om ändring av strafflagen.....	107
4. Lag om ändring av lagen om stiftelser	115
5. Lag om ändring av 11 § i lagen om advokater	116
6. Lag om ändring av lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar ...	117
7. Lag om ändring av 22 § i firmalagen	118
8. Lag om ändring av 4 och 23 § i militära rättegångslagen	119
9. Lag om ändring av 19 § i militära disciplinlagen.....	120
10. Lag om ändring av 19 § i lagen om näringsförbud.....	121
11. Lag om ändring av 6 § i lagen om stämningmän.....	122
12. Lag om ändring av 8 § i lagen om försvarstillstånd	123
13. Lag om ändring av 6 § i tingsrättslagen	124
14. Lag om ändring av 6 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	125
15. Lag om ändring av 4 § i straffregisterlagen.....	126
16. Lag om ändring av 20 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden	127
17. Lag om ändring av lagen om rättegång i brottmål.....	128
18. Lag om ändring av 94 § i lagen om förmyndarverksamhet.....	134
19. Lag om ändring av 41 § i personuppgiftslagen	135
20. Lag om ändring av 6 och 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.....	136

21. Lag om ändring av 11 § i lagen om riksätten och behandling av ministeransvarighetsärenden	138
22. Lag om ändring av 17 och 18 § i rättshjälpslagen	139
23. Lag om ändring av 16 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster	141
24. Lag om ändring av lagen om verkställighet av böter	143
25. Lag om ändring av 18 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation	146
26. Lag om ändring av 48 § i lagen om intressebevakningsfullmakt	148
27. Lag om ändring av 8 § i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång	149
28. Lag om ändring av lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust	150
29. Lag om ändring av lagen om föreläggande av böter och ordningsbot	151
30. Lag om ändring av 9 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik	156
31. Lag om ändring av 19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	157
32. Lag om ändring av 39 § i lagen om pantlåneinrättningar	158
33. Lag om ändring av 7 § i statstjänstemannalagen	159
34. Lag om ändring av 148 § i lagen om placeringsfonder	160
35. Lag om ändring av 37 § i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar	161
36. Lag om ändring av 112 § i lagen om fiske	162
37. Lag om ändring av 82 § i jaktlagen	163
38. Lag om ändring av 31 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial	164
39. Lag om ändring av 15 § i lagen om tillsyn över fartygs säkerheten	165
40. Lag om ändring av 10 § i lagen om försök med alkoholövervakad körrätt	166
41. Lag om ändring av 17 § i lagen om medling i arbetstvister	167
42. Lag om ändring av 57 och 62 § i patentlagen	168
43. Lag om ändring av 3 § i lagen om patentombud	169
44. Lag om ändring av 33 § i lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande	170
45. Lag om ändring av 11 kap. 5 § i konsumentskyddslagen	171
46. Lag om ändring av 11 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	172
47. Lag om ändring av 14 § i lagen om studieledighet	173
48. Lag om ändring av 74 § i kärnenergilagen	174
49. Lag om ändring av 39 och 40 § i lagen om nyttighetsmodellrätt	175
50. Lag om ändring av 78 och 86 § i civiltjänstlagen	176
51. Lag om ändring av 30 § i lagen om barndagvård	177
52. Lag om ändring av 17 och 31 b § i tobakslagen	178
53. Lag om ändring av 14 a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män	179
54. Lag om ändring av 64 § i strålskyddslagen	180
55. Lag om ändring av 76 § i lagen om utländska försäkringsbolag	181
56. Lag om ändring av 29 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården	182
57. Lag om ändring av 50 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen	183
58. Lag om ändring av 212 § i lagen om sjömanspensioner	184

59. Lag om ändring av 27 § i terrängtrafiklagen185

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

Åklagare

1.1 Lagstiftning och praxis

Bakgrund för lagstiftningen om åklagare

Om åklagarväsendet föreskrivs i grundlagens 104 § enligt vilken åklagarväsendet leds av riksåklagaren. I övrigt utfärdas närmare bestämmelser om åklagarväsendet genom lag. De mest centrala författningarna om åklagarväsendet är lagen om allmänna åklagare (199/1997) och lagen om häradsåklagare (195/1996). Med stöd av dessa lagar har det utfärdats förordning om riksåklagarämbetet (209/1997), statsrådets förordning om åklagarämbeten (88/2007), statsrådets förordning om åklagarämbetenas verksamhetsområden och huvudsakliga verksamhetsställen (89/2007) och justitieministeriets förordning om åklagarämbetenas servicebyråer (91/2007). Om åklagarverksamheten i landskapet Åland föreskrivs i lagen om landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland (872/1977).

Innan den nuvarande lagstiftningen trädde i kraft var den högsta åklagaren justitiekanslern i statsrådet. Mellaninstansen bestod av länsåklagare som övervakade och ledde åklagarnas verksamhet på lokalnivån. En del av åklagarna på lokalnivån var stadsfiskaler som lydde under justitieministeriet och en del länsmän eller biträdande länsmän som lydde under inrikesministeriet.

Genom lagen om allmänna åklagare och lagen om häradsåklagare inrättades en ny åklagarorganisation enligt häradsindelningen och som centralt ämbetsverk inrättades Riksåklagarämbetet. Den lokala nivån bestod av häradsåklagarämbeten och häradsämbetenas åklagaravdelningar. Den högsta åklagarens uppgifter överfördes från justitiekanslern till riksåklagaren. Häradsåklagare blev åklagare på den lokala nivån. Åklagarväsendet överfördes i sin helhet till justitieministeriets förvaltningsområde.

I lagen om allmänna åklagare föreskrivs om allmänna åklagare som är riksåklagaren, biträdande riksåklagaren, statsåklagarna och som lokala åklagare häradsåklagarna och Ålands landskapsåklagare. Enligt 1 § i lagen om allmänna åklagare ska åklagaren sköta om förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret vid behandlingen av brottmål samt vid åtalsprövning och rättegångar. Åklagaren bär helhetsansvaret för att ett brottmål utreds och behandlas behörigt från förundersökningen till en lagakraftvunnen dom och i vissa fall t.o.m. till verkställigheten.

Riksåklagaren, biträdande riksåklagaren och statsåklagaren är behöriga att ha hand om åklagaruppgifter i hela landet. Häradsåklagarens behörighet begränsar sig enligt 6 § i lagen om häradsåklagare till de tingsrätters område som ligger på åklagarämbetets område. Biträdande åklagarens behörighet är dessutom begränsad så att den endast omfattar enklare brottmål.

När åklagarna sköter åtalsärenden är de enligt 1 § 2 mom. i lagen om allmänna åklagare självständiga och oberoende. Detta betyder att i åtalsärenden åklagarna är direkt underställda riksåklagaren. Endast riksåklagaren är behörig att ingripa i avgöranden som åklagaren träffat i ett brottmål eller förordna åklagaren att väcka åtal.

I lagen om allmänna åklagare föreskrivs också om åklagarens jäv och rätt att få upplysningar.

Åklagarväsendets organisation

Enligt 5 § i lagen om allmänna åklagare är åklagarväsendets centrala ämbetsverk Riksåklagarämbetet. Riksåklagaren leder Riksåklagarämbetet. Riksåklagaren ska enligt 4 § i lagen om allmänna åklagare 1) svara för den allmänna ledningen och utvecklingen av åklagarverksamheten samt för övervakningen av åklagarna, 2) sköta åklagaruppgifterna i ärenden som enligt lag ankommer på honom eller som han åtar sig, 3) utfärda sådana åtalsförordnanden som avses i 1 kap. i strafflagen (39/1889) eller i någon annan lag,

samt 4) företräda åklagarna i högsta domstolen.

Riksåklagarens biträde och vikarie är biträdande riksåklagaren. Biträdande riksåklagaren avgör enligt 6 § 3 mom. i lagen om allmänna åklagare de ärenden som föreläggs honom med samma fullmakter som riksåklagaren.

Vid Riksåklagarämbetet finns också statsåklagare som i första hand ska sköta åklagaruppgifterna i de brottmål som från samhällets synpunkt är viktigast. I lagen om allmänna åklagare bestäms om behörighetskraven för och utnämningen av riksåklagaren, biträdande riksåklagaren och statsåklagarna.

Åklagarväsendets regionala organisation bildas av åklagarämbeten, som är 13 till antalet vid ingången av 2011. Den nuvarande organisationen bildades 2006 då det av häradståklagarämbeten och häradståmbetenas åklagaravdelningar bildades de nuvarande åklagarämbeten. Om åklagarämbetenas föreskrivs i lagen om häradståklagare. Enligt lagens 5 § kan åklagarämbetets verksamhetsområde omfatta ett eller flera härad och det kan ha servicebyråer. Om åklagarämbetenas områden har bestämts närmare genom statsrådets förordning. På Åland finns ett landskapsåklagarämbete vars chef är ledande landskapsåklagare. Innehållet i bestämmelserna om landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland och åklagarna motsvarar bestämmelserna om övriga åklagarämbeten och åklagare.

Åklagarämbetenas uppgift är att ha hand om åklagaruppgifter på sitt verksamhetsområde. Häradståklagarna arbetar vid åklagarämbeten. Om behörigheten och utnämningen av häradståklagarna föreskrivs i lagen om häradståklagare.

Annan lagstiftning om åklagare

Bestämmelser om skötseln av åklagarens uppgifter finns också i lagstiftningen om rättegång. Särskilt i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) finns centrala bestämmelser om åklagarens skyldigheter i straffprocessen. Också i lagen om strafforderförfarande (692/1993) och i lagen om ordningsbotsförfarande (66/1983) finns bestämmelser om åklagarens uppgifter i dessa förfaranden.

Riksdagen har nyligen antagit en lag om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) som ersätter dessa lagar.

Även i förundersökningslagen (449/1987), tvångsmedelslagen (450/1987) och vissa lagar om internationellt samarbete inom straffrättens område föreskrivs om åklagarens rättigheter och skyldigheter som anknyter till straffprocessen. Riksdagen behandlar som bäst en regeringsproposition med förslag till översyn av förundersöknings- och tvångsmedelslagstiftningen.

Utöver de ovan nämnda bestämmelserna finns det i över tvåhundra övriga lagar bestämmelser om åklagare. Det har särskilt föreskrivits t.ex. om åklagarens rätt att få upplysningar eller skyldighet att lämna upplysningar, begränsningar i åtalsrätten och åklagarens uppgifter utanför straffprocessen. Största delen av bestämmelserna gäller åklagarens rätt att få upplysningar. Cirka i hundra bestämmelser föreskrivs om åklagarens rätt att få upplysningar från andra myndigheter eller aktörer i syfte att utreda ett brottmål.

En annan större ärendegrupp är begränsningar i användningen av åtalsrätten. I flera lagar är en förutsättning för väckande av åtal en polisanmälan av någon myndighet eller målsägande.

1.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Sverige

I Sverige hör åklagarväsendet till justitiedepartementets förvaltningsområde och det styrs och leds av riksåklagaren. Riksåklagaren bistås i styrningsuppgifter av riksåklagarbyrån.

I Sverige inrättades det för tre år sedan en åklagarmyndighet för hela landet. Till åklagarmyndigheten hör utöver riksåklagarbyrån 32 allmänna åklagarkammare och tre internationella åklagarkammare som behandlar gränsöverskridande brottslighet. Dessutom har det inrättats tre utvecklingscentrum som svarar för utvecklingsverksamheten och uppföljningen av rättspraxis på sitt eget delområde inom brottsligheten. Riksomfattande enheter är enheten för polisärenden, korrup-

tionsenheten och åklagarenheten för säkerhetsärenden.

I Sverige är åklagarna riksåklagaren, biträdande riksåklagaren, överåklagaren, biträdande överåklagaren, chefsåklagaren, biträdande chefsåklagaren och kammaråklagaren. Dessutom finns det biträdande åklagare. Åklagarna har behörighet i hela landet. Allmänna åklagare är åklagare vid tingsrätten och hovrätten, men i högsta domstolen sköts åklagarens uppgifter av riksåklagaren. Regeringen utnämner riksåklagaren, biträdande riksåklagaren, överåklagaren och biträdande överåklagaren. Övriga åklagare utnämns av åklagarmyndigheten.

Norge

I Norge hör åklagarväsendet till justitieministeriets förvaltningsområde. Riksåklagaren styr och leder åklagarnas verksamhet.

Till åklagarväsendet hör Riksåklagarämbetet, tio regionala statsåklagarämbeten, ett nationellt statsåklagarämbete för särskilda mål samt 27 polisdistrikt. Riksåklagaren leder åklagarnas verksamhet också i polisdistrikten. För resursstyrningen och förvaltningen vid statsåklagarämbeten svarar Riksåklagarämbetet men i polisdistrikten hör ansvaret till polisstyrelsen.

Danmark

I Danmark hör åklagarväsendet till justitieministeriets förvaltningsområde. Den högsta åklagaren är riksåklagaren.

Till åklagarväsendet hör sex regionala statsåklagarämbeten, ett statsåklagarämbete för särskilda ekonomiska brott, ett statsåklagarämbete för internationella mål samt 12 polisdistrikt. Polischeferna på Färöarna och Grönland är också åklagarmyndigheter.

Riksåklagaren är åklagare i högsta domstolen. Statsåklagarna är åklagare i hovrätten och polischeferna är åklagare i tingsrätten.

1.3 Bedömning av nuläget

Lagen om allmänna åklagare och lagen om häradsåklagare har stiftats innan grundlagen hade trätt i kraft. Lagarna fyller inte längre till alla delar de krav som grundlagen ställer.

I grundlagens 104 § föreskrivs det att bestämmelser om åklagarväsendet utfärdas genom lag. Skyldigheten att bestämma om åklagarväsendet genom lag preciseras i grundlagens 119 § enligt vilken de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ ska regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Som allmänna grunder avses enligt förarbeten till grundlagen enhetens namn, bransch, huvudsakliga uppgifter och behörighet. Enligt grundlagens 80 § ska genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. I förarbeten till grundlagen har även grunderna för tjänstemännens rättsliga ställning ansetts vara ett sådant ärende som förutsätter reglering på lagnivå.

I de gällande lagarna föreskrivs det om dessa ärenden omväxlande i lag och förordning och för vissa delar saknas bestämmelserna helt. T.ex. om åklagarnas rätt att vara ombud i rättegång bestäms för närvarande på förordningsnivå. Det är motiverat att på lagnivå bestämma särskilt om ärenden som gäller åklagarverksamheten.

Bemyndiganden att utfärda förordningar som finns i lagarna om åklagarväsendet är mycket vida och motsvarar inte de krav som i dag ställs på bestämmelser om bemyndiganden att utfärda förordningar. T.ex. bestämmelserna om Riksåklagarämbetet finns nästan helt på förordningsnivå. Dessutom saknas helt bestämmelserna om ämbetsverkens uppgifter.

Utöver problemen med grundlagsenligheten är bestämmelserna för många delar oklara och överlappande eftersom regleringen finns i flera olika lagar och förordningar. Den nuvarande strukturen är komplex och bestämmelserna svåra att hitta. Lagstiftningen har utfärdats huvudsakligen för drygt tio år sedan när åklagarväsendets organisation reformerades bl.a. genom att Riksåklagarämbetet inrättades som centralt ämbetsverk. Bestämmelserna har därefter ändrats flera gånger, senast i största omfattningen i samband med åklagarväsendets senaste organisationsreform vid ingången av maj 2007.

Det har stiftats en separat lag om landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland som

innehållsmässigt huvudsakligen motsvarar bestämmelser om övriga åklagarämbeten. Den enda betydande skillnaden är att åklagarämbetet i landskapet Åland heter landskapsåklagarämbetet och beteckningarna för åklagarna som tjänstgör där är ledande landskapsåklagare och landskapsåklagare. För övriga delar innehåller lagen närmast hänvisningar till den övriga lagstiftningen om åklagare. Detta är inte ändamålsenligt med tanke på enhetligheten av lagstiftningen om åklagare.

När 2007 års organisationsreform bereddes upptäcktes det, att bestämmelserna om åklagarväsendets organisation och förvaltning var inte bara i behov av klarläggande utan också mycket flera ändringar än det som nödvändigtvis behövdes i genomförandet av reformen och vad som då av tidsmässiga skäl kunde genomföras. Därför ansågs det motiverat att efter genomförandet av organisationsreformen genomgå hela lagstiftningen med målet att bedöma innehållet i lagstiftningen och verkningsfullheten av de ändrade bestämmelserna om den nya organisationen i en arbetsgrupp som tillsätts separat.

Den nya organisationen har nu fungerat några år och det är motiverat att bedöma hur väl de bestämmelser som trädde i kraft våren 2007 motsvarar den nya organisationens operativa behov.

Vid sidan av organisationsreformen har det i åklagarväsendets verksamhet också skett flera andra ändringar som måste beaktas när bestämmelser om förvaltning omarbetas. Förutom definitioner som anknyter till den egentliga åklagarverksamheten och som ska ingå i förvaltningslagen gäller detta också bl.a. några frågor om behörighet. Besluten i t.ex. några frågor som anknyter till personalen fattas för närvarande på en ganska hög nivå och målet har varit att bedöma möjligheterna att överföra behörigheten till en lägre nivå i förvaltningen.

Den gällande lagstiftningen avgränsar häradåklagarens åtalsbehörighet regionalt till de tingsrätters verksamhetsområde som är verk samma inom åklagarämbetets verksamhetsområde. Detta har i praktiken gjort utvecklingen av åklagarverksamheten stel. En regionalt avgränsad behörighet gör skötseln av målhelheter som överskrider områdesgrän-

serna mer invecklad och ger inte heller möjligheter till att utveckla riksomfattande verksamheter eller specialisering av åklagarna på det bästa möjliga sättet.

Bestämmelser om åklagare i annan lagstiftning har uppkommit under olika tider. De äldsta lagar som också anknyter till åklagare är t.ex. äktenskapslagen (234/1929) och lagen om stiftelser (109/1930). Begreppen som används i lagarna är inte för alla delar enhetliga. T.ex. hänvisningar till åklagare varierar. I lagarna används omväxlande benämningar allmän åklagare, åklagare eller åklagarmyndighet.

En del av bestämmelser om åklagare är föråldrade eller skyldigheterna som enligt dem hör till åklagare anknyter inte egentligen till åklagarens uppgifter i genomförandet av straffrättsligt ansvar. T.ex. i äktenskapslagens 27 § bestäms det om åklagarens skyldighet att söka dömande till äktenskapskillnad mellan makarna i vissa situationer.

De gällande bestämmelserna förutsätter vid sidan av granskning av grundlagsenligheten klarläggande av lagstiftningens struktur och bedömning av behov av innehållsmässiga ändringar.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Genom propositionen kommer lagstiftningen om åklagarväsendets förvaltning att reformeras. Ett centralt mål med reformen är att bestämmelserna ska motsvara de krav som grundlagen ställer. Regleringen ska samtidigt förtydligas så att bestämmelserna i flera olika författningar samlas till en helhet som är klarare och har en tydligare begreppsapparat än i dag.

Målet är också att reformera lagstiftningen innehållsmässigt så att den nya lagen gör det möjligt att utveckla åklagarverksamheten i framtiden.

Dessutom ska det genomföras de ändringar som föranleds av avskaffande av häradssystemet. Organisationen som infördes inom åklagarväsendet våren 2007 lösgjordes från häradssystemet även om häradssindelningen fortfarande är grunden för ämbetsverksindel-

ningen. Häradssystemet övergavs också inom andra förvaltningsområden vid ingången av 2008.

2.2 De viktigaste förslagen

Lagens struktur

I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om åklagarväsendet. Till lagen ska det samlas bestämmelserna om åklagarväsendets förvaltning och organisation. För närvarande ingår dessa i flera olika lagar. Lagarna ska sammanslås till en ny lag. Lagen kommer att innehålla allmänna bestämmelser om åklagare och åklagarverksamheten. I lagen ska det bestämmas om åklagarens uppgifter, behörighet, rätt att få upplysningar, jäv, beredskap och verksamhet som ombud. I lagen ska det också föreskrivas om åklagarväsendets organisation, dvs. Riksåklagarämbetet och åklagarämbetena. Bestämmelserna kommer huvudsakligen att motsvara de nuvarande bestämmelserna men lagen bildar en helhet som är enhetligare än i dag och som även uppfyller de krav som grundlagen ställer. Ändringarna i sak gäller några detaljer i lagen.

Organisation

I lagen förtydligas uppgiftsfördelningen mellan Riksåklagarämbetet och riksåklagaren. Till Riksåklagarämbetet ska höra administrativa ärenden med anknytning till styrningen av åklagarväsendet medan uppgifterna som anknyter till åtalsverksamheten och verksamheten som högsta åklagare ska enbart höra till riksåklagaren. Riksåklagarens rätt att utfärda förordnanden ska slopas eftersom den är för öppen med tanke på kraven i grundlagens 80 §. Riksåklagaren har inte heller i praktiken utfärdat förordnanden som ska anses som rättsnormer, utan styrningen har haft en form av anvisningar. Riksåklagaren kan också i fortsättningen ge allmänna anvisningar om åtalsverksamhetens rättsliga kvalitet och enhetlighet vilket innebär att ändringen i regleringen inte medför ändring i rådande praxis.

Enligt förslaget ska även bestämmelserna om landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland ingå i lagen om åklagarväsendet. Det

kommer att tas en särskild bestämmelse om detta i den nya lagen. Åklagarämbetet ska fortfarande heta landskapsåklagarämbetet och åklagarnas tjänstebeteckningar ska vara ledande landskapsåklagare och landskapsåklagare. Förslaget gör lagstiftningen tydligare och ändrar inte ställningen av landskapsåklagarämbetet eller åklagarna inom åklagarväsendets organisation från den nuvarande.

Fördelningen i allmänna åklagare och specialåklagare enligt lagen om allmänna åklagare ska slopas. Om allmänna åklagare ska i fortsättningen användas benämningen åklagare som också motsvarar det begrepp om åklagare som används i grundlagen. Begreppet specialåklagare ska också i fortsättningen användas om riksdagens justitieombudsman och justitiekanslern i statsrådet eftersom de med stöd av grundlagen har rätt att använda åtalsrätt i vissa ärenden och mål.

Lokala åklagarnas behörighet

Häradsåklagarnas och biträdande åklagarnas behörighet utvidgas till hela landet. För närvarande har riksåklagaren, biträdande riksåklagaren och statsåklagarna behörighet i hela landet men de lokala åklagarnas behörighet har begränsats till de tingsrätters domkrets som är verksamma inom åklagarämbets område.

Utvidgning av behörigheten effektiviserar behandlingen av omfattande brottmål eftersom åklagaren enligt lagförslaget är behörig att behandla de brottmål som hör till samma helhet oavsett var i Finland de har skett. Den territoriellt begränsade behörigheten har försvårat förundersökningsarbetet och åklagarens verksamhet också i andra skeden av processen. En riksomfattande behörighet främjar centralisering av målen redan i förundersökningen och försnabbar straffprocessen.

I vissa utlåtanden som kommit in under beredningen av propositionen har det konstaterats att åklagarämbetenas nuvarande vida verksamhetsområden och bestämmelserna om rättsforumet för brottmål som bestäms i lagen om rättegång i brottmål ger redan nu flexibla möjligheter till att ordna behandlingen av brottmål. I praktiken har man ändå inte

kunnat bestämma häradsåklagarnas behörighet utifrån bestämmelserna om rättsforum. En riksomfattande behörighet effektiviserar också för denna del ordnande av åklagarverksamheten i krävande brottmål.

På de minsta åklagarämbetenas område finns det nödvändigtvis inte tillräckligt med t.ex. mål som gäller ekonomiska brott och då hindrar den territoriellt begränsade behörigheten att åklagarna specialiserar sig på denna typ av mål. En behörighet som omfattar hela landet förbättrar också personalens möjligheter till specialisering eftersom behörigheten av åklagaren i ett ekonomiskt brottmål inte är bunden till ett enskilt åklagarämbetes verksamhetsområde utan åklagaren kan ha hand om ekonomiska brottmål inom ett större område. Åklagarna kommer således att vid alla åklagarämbeten ha jämlikare möjligheter än i dag till lönemässig utveckling, vilken blir möjlig i och med att specialisera sig på vissa ärendegrupper.

För närvarande har åklagarna vid behov getts behörighet att på ett särskilt åklagarförordnande av riksåklagaren behandla en omfattande målhelhet. Ärligen har det ändå utfärdats 100—200 åklagarförordnanden. Förfarandet med åklagarförordnanden är administrativt onödigt byråkratiskt. Förfarandet är problematiskt också därför att åklagarens behörighet inte direkt bygger på lag utan endast på ett förordnande av en högre åklagare. Det är klarare att åklagarens behörighet i alla situationer bygger på lag.

När lagutskottet behandlade regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om häradsåklagare, lagen om landskapsåklagarämbetet i Åland och 11 § i lagen om allmänna åklagare (RP 84/2006 rd) ansåg utskottet att det då inte fanns förutsättningar att utvidga åklagarnas behörighet till hela landet i fråga om strafforderförfarandemålen eller mål som behandlas i skriftligt förfarande (LaUB 19/2006 rd). Utskottet ansåg att de föreslagna bestämmelserna var för öppna när det bl.a. gällde hur beslutet om fördelningen av målen mellan åklagarämbeten ska fattas.

Då var det meningen att skapa ett rikstäckande system för behandlingen av nämnda summariska brottmål. Detta skulle ha betytt en avvikelse från indelningen av åklagarämbetenas verksamhetsområden i fråga om vis-

sa ärendegrupper och förutsatt en av lagutskottet avsedd närmare reglering av hur beslut om behandlingen av målen fattas.

Den nu föreslagna bestämmelsen om riksomfattande behörighet föranleder inga ändringar i indelningen av åklagarämbetenas verksamhetsområden. Varje åklagarämbete svarar för behandlingen av de brottmål som ägt rum inom dess område på samma sätt som i dag. Det ska ändå bli möjligt att åklagarämbeten och åklagarna sinsemellan kan avtala om behandlingen av enskilda mål på ett lämpligt sätt. I praktiken är sådana ärenden omfattande brottshelheter eller brott som en och samma svarande har begått i olika delar av landet. Det är alltid fråga om situationer där det är ändamålsenligt att centralisera behandlingen av målet till en åklagare.

Biträdande åklagares behörighet har enligt 8 § i lagen om häradsåklagare begränsats endast till enkla brottmål. Från denna otydliga behörighetsbestämmelse ska avstås och de biträdande åklagarna ska i fortsättningen ha samma behörighet som de övriga åklagarna i de mål som lämnats till dem. De som arbetar som biträdande åklagare har avlagt en högre juridisk högskoleexamen, har ofta erfarenhet av förundersöknings- eller domstolsuppgifter och har huvudsakligen auskulterat vid domstol. Med anledning av dessa grunder är det inte behövligt att i lag ställa särskilda begränsningar för deras åttalsbehörighet. När brottmål fördelas till biträdande åklagare vid åklagarämbeten bör praktikfasen och hur krävande målet är ändå beaktas.

Sakkunskap, omfattning eller säkerhetsaspekter beträffande ett brottmål kan ibland kräva flera åklagares arbetsinsats. I praktiken har det förordnats flera åklagare för några mål. För närvarande har lagstiftningen inga bestämmelser om detta. I den föreslagna lagen kommer det att bestämmas om möjligheten att förordna flera åklagare att behandla ett och samma mål.

Åklagarens jäv

När lagen om allmänna åklagare bereddes övervägdes det om åklagarens jäv skulle likställas med domarjäv. Då var bestämmelserna om domarjävet ändå gammalmodiga och bristfälliga och därför kom man till att sär-

skilt bestämma om åklagarens jäv i överensstämmelse med förvaltningslagstiftningen. Lagutskottet konstaterade i sitt betänkande (LaUB 20/1996 rd) om den dåvarande regeringspropositionen att det bör övervägas om jävsbestämmelserna för åklagare och domare kunde förenhetligas och paragrafen om åklagarjäv ersättas med en hänvisning till bestämmelserna om domarjäv. När lagutskottet behandlade regeringens proposition med förslag till lagstiftning om domarjäv (RP 78/2000 rd) ansåg lagutskottet ändå att en motiverad lösning är att bestämmelserna om åklagar- och domarjäv inte ska likställas med varandra eftersom åklagarens och domarens ställning i straffprocessen avviker från varandra.

När denna proposition har beretts har också frågan om åklagarjäv bedömts. Åklagarens och domarens uppgifter och ställning i straffprocessen avviker från varandra bl.a. i att åklagaren är svarandens motpart i ärendet medan domaren är opartisk och oberoende i förhållande till parterna. I propositionen har det inte ansetts ändamålsenligt att ändra bestämmelser om åklagarjäv från de nuvarande. Detta får också stöd av att man i praktiken har kunnat lösa alla frågor om åklagarjäv med stöd av de gällande bestämmelserna.

Övriga viktiga ändringar

I lagen ska det bestämmas om åklagarens rätt att vara ombud eller biträde. För närvarande har det föreskrivits om detta på förordningsnivå i 11 § i statsrådets förordning om åklagarämbetena. Förutsättningar för att vara ombud ska likställas med de grunder som anges i 15 kap. 3 § i rättegångsbalken. Åklagaren ska omfattas av den begränsning som gäller alla tjänstemän att de inte får vara ombud, om det strider mot deras tjänsteplikt och av de ytterligare begränsningarna som har ställts till en lagfaren medlem i en allmän domstol. Åklagarna kan således inte vara ombud i andra mål än sådana som gäller deras nära anhöriga, på samma sätt som domarna.

I propositionen ska det göras vissa bestämmelser i annan lagstiftning. Dessa gäller huvudsakligen den begreppsapparatur som används om åklagare. Den viktigaste ändringen

av detta slag är att begreppet allmän åklagare som används i flera lagar ändras till enbart åklagare. Ordet allmän är onödigt och i någon mån vilseledande eftersom begreppet inte används konsekvent överallt i lagstiftningen.

Dessutom ska beslutsrätten i vissa ärenden, t.ex. behandlingen av skadeståndsärenden som gäller åklagare överförs från justitieministeriet till Riksåklagarämbetet.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga betydande ekonomiska konsekvenser.

Genom propositionen ändras inte åklagarväsendets organisation.

Den omarbetade lagstiftningen förtydligar ställningen av åklagare och åklagarämbetena. Detta förbättrar rättsskyddet både av de medborgare som sköter ärenden vid åklagarväsendet och av tjänstemännen vid åklagarväsendet.

Några enstaka bestämmelser i propositionen har konsekvenser för åklagarväsendets verksamhet. Utvidgningen av häradsåklagarnas behörighet till hela landet förbättrar förutsättningar för skötseln av åklagaruppgifterna i ärendehelheter som sträcker sig på flera åklagarämbetes verksamhetsområden och minskar i någon mån arbete eftersom särskilda åklagarförordnanden inte längre behövs.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen bygger på ett förslag av en arbetsgrupp som tillsattes av justitieministeriet (Lagstiftning om förvaltningen av åklagarväsendet. Justitieministeriets arbetsgruppsbetänkande 2008:12). Arbetsgruppens förslag har varit på remiss.

I utlåtandena ansågs helhetsreformen av lagstiftningen nödvändig och den fick understöd. Av de enskilda bestämmelserna fästes det mest uppmärksamhet vid åklagarnas behörighet.

I några utlåtanden ansågs det att biträdande åklagarens behörighet också i fortsättningen bör begränsas och att den inte behöver omfatta hela landet. Utvidgningen av häradsåklagarnas behörighet till hela landet kritiserades därför att den nuvarande behörigheten

redan är mycket omfattande och det i nuläget inte finns sådana problem som förutsätter en riksomfattande behörighet. I utlåtanden fruktades det också att utvidgningen av behörigheten försvårar ledningen av de regionala åklagarämbetena och kan medföra oklarhet i behörigheter. I utlåtandena hänvisades det också till lagutskottets utlåtande 19/2006 rd Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om häradsåklagare, lagen om landskapsåklagarämbetet i Åland och 11 § i lagen om allmänna åklagare (RP 84/2006 rd) där utskottet ansåg att det då inte fanns grunder att utvidga åklagarnas behörighet från den nuvarande. I utlåtandena lades det också fram alternativ till åklagarnas tjänstebeteckning.

I arbetsgruppens betänkande föreslogs det att det ska bestämmas om åklagarjämv huvudsakligen genom hänvisningar till bestämmelser om domarjäv. I flera utlåtanden ansågs hänvisningstekniken inte lyckad. I betänkandet föreslogs det också att beteckningen häradsåklagare bör ändras till regionåklagare eftersom åklagarväsendet har lösgjorts från häradssystemet och beteckningen häradsåklagare således har blivit föråldrad. I utlåtandena lades det också fram förslag till åklagarens tjänstebeteckning och beteckningen regionåklagare ansågs inte lyckad.

Om utkastet till regeringens proposition begärdes hösten 2010 utlåtanden av Ålands landskapsregering, finansministeriet, Riksåklagarämbetet, åklagarämbetena och personalorganisationerna.

Också i dessa utlåtanden var de viktigaste iakttagelserna åklagarens riksomfattande behörighet och tjänstebeteckning. I många utlåtanden ansågs lösningarna vara goda men i många utlåtanden kritiserades de.

Ålands landskapsregering konstaterade i sitt utlåtande att den i första hand anser att den separata lagen om landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland ska bevaras men om bestämmelserna som gäller Åland fogas till den föreslagna lagen om åklagarväsendet, ska det av bestämmelserna tydligt framgå att åklagarämbetets verksamhetsområde är landskapet Åland och dess huvudsakliga verksamhetsställe är Mariehamn.

Utifrån remissutlåtandena har propositionen ändrats så att beteckningen för de lokala

åklagarna fortfarande är häradsåklagare och beteckningen regionåklagare inte införs.

Ställningstaganden till åklagarens behörighet som framfördes i utlåtandena har behandlats närmare ovan i allmänmotiveringen.

5 Samband med andra propositioner

Regeringen har överlämnat en proposition med förslag till polislag och vissa lagar i samband med den (RP 224/2010 rd). I propositionen föreslås det att lagen om allmänna åklagare ändras så, att lagen ska ha en bestämmelse om åklagarens rätt och skyldighet att förtiga uppgifter. I denna proposition föreslås det att lagen om allmänna åklagare upphävs vilket betyder att bestämmelsen bör flyttas till den föreslagna lagen om åklagarväsendet under riksdagsbehandlingen.

Om åklagarens rätt att vara köpvittne föreskrivs i lagen om köpvittnen (573/2009). Vid jord- och skogsbruksministeriet har det beretts en regeringsproposition med förslag till lag om ändring av lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster och ändring av 1 och 3 § i lagen om köpvittnen där det föreslås att denna rätt ska utgå. Den aktuella propositionen bygger för denna del på målet att avskaffa sådana uppgifter utanför straffprocessen som i lagstiftningen har ålagts åklagaren.

I 7 kap. 4 § i den föreslagna polislagen som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till polislag och vissa lagar i samband med den används begreppet allmän åklagare. Även i 2 kap. 1, 2, 4 och 7 §, 3 kap. 4, 7 och 10 §, 4 kap. 8 §, 7 kap. 17 §, 10 kap. 3 § och 11 kap. 5 § i den föreslagna förundersökningslagen samt i 2 kap. 9 §, 6 kap. 2 § och 7 kap. 11, 17 och 24 § i den föreslagna tvångsmedelslagen som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till översyn av förundersöknings- och tvångsmedelslagstiftningen (RP 222/2010 rd) används begreppet allmän åklagare. Som det ovan i motiveringen till denna proposition konstateras är det i fortsättningen meningen att i lagstiftningen enbart använda begreppet åklagare. Det är därför motiverat att de föreslagna polislagen, förundersökningslagen och tvångsmedelslagen preciseras för dessa delar.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till översyn av förundersöknings- och tvångsmedelslagstiftningen föreslås det också att 1 kap. 14 § 1 mom. i lagen om rättegång i brottmål och 17 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation ändras. Också i dessa bestämmelser används det begreppet allmän åklagare.

Riksdagens behandlar som bäst en regeringsproposition med förslag till lagar om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbe-

vakningsväsendet samt av vissa lagar som har samband med dem (RP 98/2010 rd) där det bl.a. föreslås en ändring av 19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet som också i denna proposition föreslås bli ändrad. Detta bör beaktas när denna proposition behandlas.

Riksdagen behandlar som bäst regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 21 kap. 16 § i strafflagen (RP 78/2010 rd). I denna proposition föreslås det att samma bestämmelse ändras språkligt.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om åklagarväsendet

1 kap. Allmänna bestämmelser

I lagens 1 kap. kommer det att finnas allmänna bestämmelser som gäller hela åklagarväsendet, bl.a. åklagarväsendets organisation och uppgifter samt åklagare och deras uppgifter. Till åklagarväsendets organisation hör Riksåklagarämbetet som centralt förvaltningsämbetsverk och regionala åklagarämbeten. Riksåklagaren ska vara den högsta åklagaren och chef för alla åklagare på samma sätt som nu.

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen bestäms om lagens tillämpningsområde. Lagen ska tillämpas på åklagarväsendets förvaltning. Lagen ska ha bestämmelser om åklagarväsendets organisation och Riksåklagarämbetets, åklagarämbetenas och enskilda åklagares uppgifter. I lagen kommer det också att föreskrivas om beslutsfattandet vid åklagarämbetena och tjänstemännens behörigheter.

I paragrafens 2 mom. hänvisas det till andra bestämmelser som gäller åklagarverksamhet. Sådana bestämmelser anknäver särskilt till bestämmelser om straffprocessen.

2 §. Åklagarväsendets organisation. Åklagarväsendets organisation består på samma sätt som nu av Riksåklagarämbetet och regionala åklagarämbeten och landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland. Riksåklagarämbetet är det centrala förvaltningsämbetsverket och åklagarämbetena svarar för skötseln av åklagaruppgifterna på sitt eget område.

I paragrafens 2 mom. bestäms det om riksåklagarens ställning som högsta åklagaren. Riksåklagaren ska på samma sätt som nu vara chef för alla åklagare i åtalsärenden. Bestämmelsen anger åklagarväsendet indelning i två nivåer: åtalsärenden och förvaltningen. I åtalsärenden ska riksåklagaren såsom nu ha behörighet enligt 2 kap. 4 § att ingripa i en enskild åklagares avgöranden.

I paragrafens 3 mom. bestäms det att åklagarväsendet hör till justitieministeriets förvaltningsområde.

3 §. Åklagarväsendets uppgift. I paragrafen föreskrivs det om åklagarväsendets uppgifter. Tidigare har åklagarväsendets uppgifter inte bestämts i lag utan endast enskilda åklagares uppgifter har bestämts.

I ett enskilt brottmål är det enskilda åklagare som svarar för åklagaruppgifter men helhetsansvaret för ordnande av åklagarverksamheten ska höra till åklagarväsendet. Åklagarväsendet ska erbjuda åklagarna förutsättningar för skötseln av egentliga åklagaruppgifter. Till detta hör bl.a. förberedande för brottsfenomen, ordnande av behövlig utbildning för personalen och skötseln av internationellt samarbete. I praktiken hör ansvaret för tryggandet av åklagarväsendets verksamhetsförutsättningar huvudsakligen till Riksåklagarämbetet och dels till de regionala åklagarämbetena. Om dessas uppgifter föreskrivs närmare i 2 och 3 kap.

4 §. Åklagare. I paragrafen räknas upp de tjänstemän som tjänstgör som åklagare. Åklagare är riksåklagaren, biträdande riksåklagaren, statsåklagare, ledande häradsåklagare, häradsåklagare och biträdande åklagare samt ledande landskapsåklagare och landskapsåklagare på Åland. Till skillnad från det tidigare ska även biträdande åklagare vara en självständig åklagare och ha samma behörighet som andra åklagare. Sålunda kan också biträdande åklagaren självständigt sköta de brottmål som förts till honom eller henne men praktikkaraktern av biträdande åklagarens arbete ska beaktas när uppgifter tilldelas honom eller henne.

I paragrafens 2 mom. ska det hänvisas till åklagaruppgifter i Eurojust. Om ställningen av Finlands nationella medlem i Eurojust bestäms i lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust (742/2010) som träder i kraft den 4 juni 2011. Enligt lagen är Finlands nationella medlem i Eurojust en visstidsanställd statsåklagare.

5 §. Specialåklagare. I paragrafen ska det föreskrivas om justitiekanslern i statsrådet

och riksdagens justitieombudsman som är specialåklagare som har rätt att väcka åtal enligt grundlagens 110 §. Enligt 110 § i grundlagen har de åtalsrätt i mål som gäller tjänstebrott som domarna har begått och i mål som hör till laglighetsövervakningen.

6 §. Åklagarens uppgifter. I paragrafen bestäms det om uppgifter som hör till åklagaren. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen de uppgifter som hör till åklagaren enligt 1 § i lagen om allmänna åklagare.

Åklagarens viktigaste uppgift är att se till att det straffrättsliga ansvaret förverkligas på det sättet som parternas rättsskydd och allmänt intresse kräver i det mål som åklagaren sköter. I utförandet av uppgifterna ska det handlas på ett sätt som är jämlikt, snabbt och ekonomiskt.

Förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret delas i två delområden. För det första gör åklagaren en åtalsprövning, dvs. beslutar om åtal alls ska väckas. Till detta hör åklagarens skyldighet att redan i förundersökningsfasen samarbeta med polisen och vid behov besluta om användningen av vissa tvångsmedel. Åklagaren ska se till att materialet som samlats i förundersökningen är tillräckligt för underlag för åtalsprövningen och att det i förundersökningen har beaktats fakta som talar för den misstänktes skuld och fakta som talar mot den. I åtalsprövningen ska åklagaren bedöma om gärningen som undersöks uppfyller brottsrekvisitet och om det finns en tillräcklig bevisning för den misstänktes skuld i denna gärning. För det andra driver åklagaren åtalet i rättegången efter att ha väckt det.

Vid sidan av dessa uppgifter har åklagaren enligt flera lagar olika skyldigheter som hänger samman med förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret. Åklagaren har skyldigheter bl.a. i behandlingen av strafföreläggandeärenden, ärenden som gäller förvandlingsstraff för böter och i vissa ärenden som anknyter till internationell straffrätt.

Utöver dessa har åklagaren uppgifter utanför straffprocessen. Åklagaren för statens talan t.ex. i några ärenden som gäller immateriella rättigheter. I den föreslagna paragrafens 2 mom. ska det hänvisas till de uppgifter som enligt annan lagstiftning hör till åklagaren. Dessa ska ändå inte räknas detaljerat upp i bestämmelsen.

7 §. Åklagarens behörighet. I paragrafen föreskrivs det om åklagarens behörighet. Åklagaren svarar självständigt och oberoende för behandlingen av de brottmål som förordnats för honom eller henne. Åklagaren fattar med stöd av lagen självständigt och oberoende beslut i de ärenden och mål som hör till hans eller hennes beslutanderätt. Sådana beslut är förutom avgöranden i samband med åtalsprövningen också övriga beslut där åklagaren är behörig i förundersökningen eller straffprocessen. Med avvikelse från den nuvarande regleringen ska det i bestämmelsen också nämnas åklagarens oberoende. För närvarande bestäms det på lagnivå endast om riksåklagarens oberoende i 3 § i lagen om allmänna åklagare, även om oberoendet gäller alla åklagare.

Enligt paragrafens 2 mom. ska åklagaren ha behörighet att sköta åklagaruppgifter i hela landet.

Riksåklagaren, biträdande riksåklagaren och statsåklagaren har redan nu behörighet som omfattar hela landet men häradsåklagarens och biträdande åklagarens behörighet har begränsats till sådana ärenden där tingsrätterna som ligger inom åklagarämbetets verksamhetsområde är behöriga. Den föreslagna bestämmelsen kommer således att utvidga behörigheten också av de åklagare som arbetar vid åklagarämbetena till hela landet.

I praktiken kommer åklagarna fortfarande att sköta mål som begränsar sig till åklagarämbetets verksamhetsområde men en mera omfattande behörighet möjliggör flexibla arrangemang i situationer där ett brottmål som åklagaren behandlar sträcker sig till flera åklagarämbetets verksamhetsområde. För närvarande kräver skötseln av ett sådant mål ett åklagarförordnande av riksåklagaren. Specialist- och nyckelåklagarna sköter brottmål inom sina specialiseringsområden också utanför åklagarämbetets verksamhetsområde. I dessa situationer behövs det inte heller längre ett åtalsförordnande av riksåklagaren utan specialist- och nyckelåklagarna kan sköta sådana ärenden med stöd av den behörighet som bestäms i lagen.

Till paragrafens 3 mom. ska det flyttas bestämmelsen i den gällande 25 kap. 19 § i rättegångsbalken om åklagarens rätt att överföra ett mål till en annan åklagare. Enligt be-

stämelsen en åklagare som drivit åtal i tingsrätten med samtycke av en annan allmän åklagare ge denna i uppgift att behandla målet. Bestämmelsen gäller åklagarnas ömsesidiga arbetsfördelning och ska därför överföras till lagen om åklagarväsendet.

I paragrafens 4 mom. kommer det att föreskrivas om hur man ska förfara, ifall flera åklagare förordnas sköta samma mål. Enligt förslaget kommer det att vara möjligt att förordna att flera åklagare ska sköta samma mål men samtidigt måste det förordnas om deras ömsesidiga ansvarsfördelning. Så blir det inte oklart vem av åklagarna som ska svara för målet och för vilka delar. I praktiken kan det t.ex. i omfattande och krävande mål finnas behov att förordna flera åklagare att sköta ett och samma mål. Ansvarsfördelningen kan vara t.ex. sådan att en av åklagarna svarar för målet och de övriga åklagarna är biträden eller sådan att varje åklagare svarar för en delhet i målet. Ett beslut om förordnande av flera åklagare kan fattas av riksåklagaren och ledande häradsåklagaren när det är fråga om åklagare som arbetar vid hans eller hennes åklagarämbete.

2 kap. Riksåklagarämbetet

I lagens 2 kap. ska det mera detaljerat föreskrivas om Riksåklagarämbetets organisation och uppgifter, tjänstemän och avgörande av ärenden. Dessutom ska det i kapitlet bestämmas om riksåklagarens, biträdande riksåklagarens och statsåklagarnas uppgifter i åtalsärenden.

8 §. Riksåklagarämbetets organisation. I paragrafen bestäms det om grunderna för Riksåklagarämbetets organisation. Riksåklagaren leder Riksåklagarämbetet och biträdande riksåklagaren biträder och vikarierar för riksåklagaren.

Enligt paragrafens 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om Riksåklagarämbetets organisation genom förordning av statsrådet.

9 §. Riksåklagarämbetets uppgifter. I paragrafen ska det föreskrivas om uppgifter som hör till Riksåklagarämbetet. För närvarande finns det i lagen ingen bestämmelse om uppgifterna. Genom bestämmelsen ska Riksåklagarämbetet ges förvaltningsuppgifter som vanligen hör till ett centralt ämbetsverk.

Riksåklagarämbetets uppgifter ska för det första vara att styra och utveckla åklagarväsendet. Till detta hör ansvar för att skapa ramar som skötseln av åklagaruppgifter förutsätter. För det andra ska Riksåklagarämbetet svara för att åklagarväsendets verksamhet är resultatgivande. För det tredje ska Riksåklagarämbetet svara för att åklagarväsendets verksamhet är laglig och enhetlig. Till Riksåklagarämbetet hör också uppgifter som anknyter till den allmänna förvaltningen, kommunikationen och utbildningen och som gäller hela åklagarväsendet samt skötseln av det nationella och internationella samarbetet.

En del av dessa uppgifter hör i dag till riksåklagaren men i praktiken sköts de till största delen av hela Riksåklagarämbetet. Eftersom riksåklagaren är chef för Riksåklagarämbetet ska han i sista hand ha beslutsrätten i alla ärenden som behandlas vid Riksåklagarämbetet.

10 §. Riksåklagarens uppgifter som högsta åklagare. I paragrafen föreskrivs det om de uppgifter som ankommer på riksåklagaren uttryckligen i egenskap av högsta åklagare. Det handlar om sådana uppgifter som har samband med åtalsverksamheten och riksåklagarens ställning som chef för åklagarna. Om riksåklagarens uppgifter som chef för Riksåklagarämbetet kan med stöd av 32 § 1 mom. i den föreslagna lagen bestämmas genom förordning av statsrådet.

Såsom nu är det riksåklagarens uppgift att behandla de brottmål som enligt bestämmelserna ankommer på honom eller henne eller som han eller hon själv har åtagit sig. Riksåklagaren ska också vidare bestämma om lämnande av åklagarens ansökan om besvärstillstånd till högsta domstolen. Dessutom ska riksåklagaren sköta övriga ärenden som enligt bestämmelserna hör till honom eller henne, t.ex. utfärdande av åtalsförordnanden som avses i strafflagens 1 kap. Riksåklagarämbetets uppgift är att främja åklagarverksamhetens rättsliga kvalitet och enhetlighet. Huvudsakligen ska detta ske så som nu så, att riksåklagaren meddelar allmänna anvisningar om åklagarverksamhet. Anvisningarna kan gälla t.ex. förundersökningen, åtalsprövningen och prövningen av påföljd.

I paragrafens 2 och 3 mom. ska det bestämmas om särskilda behörigheter som hör

till riksåklagaren. Om riksåklagarens behörighet i åtalsärenden föreskrivs i lagens 6 §. Traditionellt har riksåklagaren varit den enda som har haft rätt att ingripa i avgöranden av sina övriga underställda även om dessa är självständiga och oberoende. I paragrafens 2 mom. ska det föreskrivas om denna behörighet på motsvarande sätt som det bestäms i 10 § i den gällande lagen om allmänna åklagare. Riksåklagaren kan således fortfarande överta till sig ett brottmål som hör till en åklagare som är underställd honom eller henne eller förordna att en åklagare som är underställd honom eller henne ska driva ett åtal eller göra en åtalsprövning i målet.

I paragrafens 3 mom. ska det föreskrivas om riksåklagarens rätt att ge en åklagare särskilda åklagarbefogenheter för ett visst uppdrag. Bestämmelsen motsvarar den gällande lagstiftningen. Riksåklagaren kan ge en person som uppfyller kraven på en häradsåklagare åklagarens befogenheter för viss tid. Befogenheterna kan ges bara för ett enskilt uppdrag. Ett sådant uppdrag är t.ex. uppdrag som åklagare i ett enskilt brottmål. På den som har fått åklagarbefogenheter tillämpas bestämmelserna om åklagare.

11 §. Biträdande riksåklagaren. I paragrafen bestäms det om biträdande riksåklagaren på samma sätt som för närvarande i 6 § i lagen om allmänna åklagare. Biträdande riksåklagaren är behörig att avgöra de mål och ärenden som hör till honom med samma behörigheter som riksåklagaren. I Riksåklagarämbetets arbetsordning ska det närmare bestämmas om uppgiftsfördelningen mellan riksåklagaren och biträdande riksåklagaren.

Om biträdande riksåklagarens uppdrag att vikariera för riksåklagaren bestäms i 8 §.

12 §. Statsåklagare. I paragrafen ska det bestämmas om statsåklagarnas ställning. Statsåklagarna arbetar vid Riksåklagarämbetet såsom nu. I åtalsärenden ankommer det på statsåklagarna att sköta brottmål som från samhällets synpunkt är viktigast och mest krävande. Sådana åtalsärenden kan t.ex. vara åtal för brott som väckts av laglighetsövervakarna. Om statsåklagarnas administrativa uppgifter kan med stöd av lagens 32 § 1 mom. bestämmas genom förordning av statsrådet.

13 §. Behörighetskrav. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 13 § i den gällande lagen om allmänna åklagare. Eftersom den tidigare juris kandidatexamen har ändrats till juris magisterexamen, ska benämningen på den examen som ger behörighet ändras. Den tidigare juris kandidatexamen ska också fortfarande ge behörighet för åklagaruppgifter. Den nya högre högskoleexamen i juridik, magisterexamen i internationell och komparativ rätt, kommer däremot inte att ge behörighet för åklagaruppgifter eftersom dess innehåll inte motsvarar den traditionella högre högskoleexamen i juridik.

Behörighetskraven för riksåklagaren och biträdande riksåklagaren har varit god förtroget med åklagar- eller domarverksamhet och med förvaltningsuppgifter. Denna formulering föreslås bli moderniserad så att behörighetskravet är mångsidig erfarenhet som uppgiften förutsätter. Med detta avses såsom nu erfarenhet av uppgifterna inom justitieförvaltningen, t.ex. åklagarverksamheten eller domarverksamheten. Erfarenhet av förvaltningsuppgifter hör också till en sådan mångsidig erfarenhet.

Behörighetskraven för riksåklagaren och biträdande riksåklagaren ska också kompletteras med kravet på en i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet. Behörighetskraven kommer sålunda att motsvara den behörighet som vanligen krävs i ledningsuppgifterna vid ett centralt ämbetsverk.

Behörighetskraven för statsåklagaren är också juris magisterexamen eller den tidigare juris kandidatexamen. Det nuvarande behörighetskravet att ha den förmåga som skötseln av uppgiften kräver föreslås strykas eftersom det är ändamålsenligast att avstå från att bestämma om sådana innehållsmässigt öppna behörighetskrav. I praktiken bedöms den förmåga som skötseln av uppgiften kräver i utnämningsförfarandet och den behöver inte uttryckligen vara ett behörighetskrav.

Enligt paragrafens 3 mom. får om behörigheten av övriga tjänstemän vid Riksåklagarämbetet bestämmas genom förordning av statsrådet. Detta gäller övriga tjänstemän än dem som är anställda i åklagaruppgifter.

14 §. Utnämning. Paragrafen motsvarar 14 § i den gällande lagen om allmänna åklagare. Om utnämning av riksåklagaren föreskrivs i

grundlagens 104 § där det föreskrivs att riksåklagaren utnämns av republikens president. Republikens president ska också utnämna biträdande riksåklagaren på framställning av statsrådet. Statsåklagarna ska utnämnas av statsrådet på framställning av Riksåklagarämbetet. Om utnämning av övriga tjänstemän vid Riksåklagarämbetet ska bestämmas genom förordning av statsrådet.

15 §. Avgörande av ärenden. I paragrafen föreskrivs om avgörande av administrativa ärenden vid Riksåklagarämbetet. Bestämmelsen gäller inte avgörande av ärenden som gäller åtalsverksamhet. Utgångspunkten är att riksåklagaren avgör ärenden som behandlas vid Riksåklagarämbetet. Även biträdande riksåklagaren kan utöva motsvarande behörighet. I arbetsordningen kan det bestämmas att någon annan tjänsteman kan avgöra ett ärende med undantag av sådana ärenden som enligt lagen ska avgöras av riksåklagaren. I enskilda ärenden kan riksåklagaren alltid förbehålla sig beslutsrätten även om avgöranderätten har anvisats till någon annan tjänsteman.

16 §. Arbetsordning. I paragrafen föreskrivs det om Riksåklagarämbetets arbetsordning som fastställs av riksåklagaren. Arbetsordningen kan också ha bestämmelser om Riksåklagarämbetets interna organisation, personal, tjänstemännens uppgifter och vikariat, fördelningen av åtalsärenden till åklagare samt beredning och avgörande av ärenden vid Riksåklagarämbetet.

3 kap. Åklagarämbeten

I lagens 3 kap. ska det föreskrivas om åklagarämbetenas organisation och uppgifter, tjänstemän samt avgörande av ärenden.

17 §. Åklagarämbetets organisation. I paragrafen ska det bestämmas om åklagarämbetenas organisation. Paragrafens 1 mom. motsvarar 5 § 1 mom. i den gällande lagen om häradsåklagare.

Enligt paragrafens 1 mom. ska ett åklagarämbetes verksamhetsområde bestå av en eller flera kommuner. Åklagarämbetena ska ha ett huvudsakligt verksamhetsställe och vid sidan av det kan de ha servicebyråer så som nu.

I paragrafens 2 mom. ska det bestämmas att åklagarämbetet leds av en ledande härads-

åklagare. Ämbetsverket ska också ha minst en biträdande chef som biträder ledande häradsåklagaren. Om ledande häradsåklagarens uppgifter som ämbetsverkets chef ska bestämmas närmare genom förordning av statsrådet med stöd av 32 § 1 mom. i den föreslagna lagen.

Enligt paragrafens 3 mom. ska det genom förordning av statsrådet bestämmas om åklagarämbetenas verksamhetsområden och huvudsakliga verksamhetsställen och genom förordning av justitieministeriet om servicebyråer.

18 §. Landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland. I paragrafen ska det föreskrivas om ordnande av åklagarverksamhet i landskapet Åland. Så som nu ska det finnas där ett landskapsåklagarämbete. Dess verksamhetsområde är landskapet Åland och huvudsakliga verksamhetsställe är Mariehamn.

Ämbetsverket leds av en ledande landskapsåklagare. Vid ämbetsverket ska det finnas en eller flera landskapsåklagare.

På landskapsåklagarämbetet ska i övrigt tillämpas vad som bestäms om åklagarämbetena. Eftersom landskapsåklagarämbetets verksamhetsområde och huvudsakliga verksamhetsställe bestäms i lagen är 17 § 1 och 3 mom. ändå inte tillämpliga på landskapsåklagarämbetet. På ledande landskapsåklagaren och landskapsåklagaren tillämpas vad som föreskrivs om ledande häradsåklagaren och häradsåklagaren i lagen eller statsrådets förordning som utfärdats med stöd av lagen. Regleringen motsvarar innehållsmässigt det nuvarande rättsliga läget.

I paragrafen kommer det också att hänvisas till bestämmelserna i självstyrelselagen för Åland när det gäller språket som används vid landskapets ämbetsverk och personalens språkkunskaper. Med stöd av 42 § 1 mom. i självstyrelselagen har utfärdats statsrådets förordning om de språkkunskaper som krävs av statsanställda i landskapet Åland (1218/2007). I förordningen bestäms närmare om språkkunskapskraven i landskapet Åland.

19 §. Åklagarämbetets uppgifter. Enligt paragrafen ska åklagarämbetet på sitt eget område huvudsakligen svara för samma uppgifter som Riksåklagarämbetet svarar för hela åklagarväsendets del. Åklagarämbetets uppgift är således att utveckla åklagarverksam-

heten och att svara för att åklagarverksamheten är resultatgivande på ämbetsverkets område. Åklagarämbetets uppgift är också att övervaka att åklagarna som arbetar vid ämbetsverket handlar lagenligt och enhetligt samt att ha hand om det lokala myndighets-samarbetet t.ex. med lokalpolisen.

20 §. Häradsåklagare och biträdande åklagare. I paragrafen föreskrivs det om häradsåklagare och biträdande åklagare som arbetar vid åklagarämbetet. Biträdande åklagarna står i tjänsteförhållande för viss tid under vilken de utbildas till åklagaruppgifter på samma sätt som nu.

Häradsåklagarna och biträdande åklagarna sköter vid åklagarämbetet de uppgifter som avses i 6 §. Detta betyder i huvudsak behandling av brottmål som ägt rum inom åklagarämbetets verksamhetsområde. Om häradsåklagarnas och biträdande åklagarnas uppgifter kan med stöd av 32 § 1 mom. bestämmas genom förordning av statsrådet.

21 §. Behörighetskrav. I paragrafen ska det bestämmas om behörigheten för de åklagare som arbetar vid åklagarämbetet. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen 3 § i den gällande lagen om häradsåklagare. På det sättet som anges ovan i 12 § ska benämningen på den högre juridiska högskoleexamen som är behörighetskrav ändras till juris magister. Behörighetskraven för ledande häradsåklagare ska kompletteras med en i praktiken visad ledarförmåga. Såsom i behörighetskraven för statsåklagarna ska kravet på den skicklighet som behövs för uppgiften slopas ur behörighetskraven för häradsåklagarna.

I paragrafen ska det också föreskrivas om möjligheten att genom förordning av statsrådet bestämma om behörigheten för övriga tjänstemän vid åklagarämbetet.

22 §. Utnämning. I paragrafen föreskrivs det om utnämning av ledande häradsåklagare och häradsåklagare. Bestämmelsen motsvarar 4 § i den gällande lagen om häradsåklagare. Ledande häradsåklagaren och häradsåklagaren ska såsom nu utnämnas av Riksåklagarämbetet. En biträdande åklagare ska utnämnas av åklagarämbetet.

23 §. Avgörande av ärenden vid åklagarämbetet. I paragrafen föreskrivs om avgörande av administrativa ärenden vid åklagarämbetet. Bestämmelsen motsvarar 14 § som

handlar om avgörande av ärenden vid Riksåklagarämbetet.

24 §. Arbetsordning. I paragrafen ska det bestämmas om åklagarämbetets arbetsordning. Bestämmelsen motsvarar 15 § om Riksåklagarämbetets arbetsordning.

4 kap. Särskilda bestämmelser

I lagens 4 kap. ska det föreskrivas om vissa omständigheter som påverkar åklagarnas ställning och som kräver reglering på lagnivå.

25 §. Rätt att få upplysningar. I paragrafen ska det bestämmas om åklagarens rätt att få upplysningar. Åklagaren ska ha en omfattande rätt att få upplysningar ur olika myndigheters register för att kunna sköta sina tjänsteuppdrag. Bestämmelsen motsvarar 11 § i den gällande lagen om allmänna åklagare. Regeln är att åklagaren trots sekretessbestämmelserna har rätt att för skötseln av sina tjänsteuppgifter få upplysningar från olika myndigheter. Rätten att få upplysningar finns också trots en företags- eller försäkringshemlighet, på samma sätt som nu. Det föreskrivs i över hundra lagar närmare om åklagarens rätt att få upplysningar.

26 §. Jäv. Bestämmelsen om åklagarjäv motsvarar den gällande regleringen. En åklagare är sålunda jävig, om han eller en nära släkting till honom är part, ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom eller en nära släkting till honom, han eller en nära släkting till honom är biträde eller ombud för en part eller för den för vilken ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada, han till en part eller till den för vilken ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada står i ett anställningsförhållande eller uppdragsförhållande, han är medlem av styrelsen eller ett därmed jämförbart organ eller av förvaltningsrådet eller är verkställande direktör eller har motsvarande ställning i ett samfund, en stiftelse eller en offentligrättslig inrättning som är part eller som i ärendet kan vänta sig synnerlig nytta eller skada. Åklagaren är dessutom jävig, om någon annan omständighet kan leda till att ge motiverad anledning att ifrågasätta hans opartiskhet i ärendet.

27 §. Beredskap. I paragrafen bestäms det om ordnande av beredskap för åklagarna. För närvarande finns bestämmelserna om beredskap på förordningsnivå. Eftersom beredskapen påverkar tjänstemännens rättsliga ställning ska det bestämmas om den i lagen. Riksåklagaren ska bestämma om ordnandet av beredskapen på ett ändamålsenligt sätt t.ex. enligt områden eller ärendegrupper. Även chefen för åklagarämbetet kan besluta om ordnande av beredskapen för åklagarna i syfte att trygga att man kan få tag i åklagaren för att brådskande ärenden som hör till åklagarens beslutsrätt kan avgöras.

28 §. Verksamhet som ombud eller biträde. Enligt paragrafen ska det på åklagarens rätt att vara ombud tillämpas 15 kap. 3 § i rättegångsbalken. Åklagaren kan inte vara ett ombud eller biträde i en rättegång, om det strider mot hans eller hennes tjänsteplikt. Dessutom får åklagaren vara ombud eller biträde bara i ärenden som gäller hans eller hennes närstående, på samma sätt som domaren.

I paragrafens 2 mom. ska det finnas en hänvisningsbestämmelse till 3 kap. 9 § i lagen om rättegång i brottmål där det bestäms om åklagarens skyldighet att i samband med brottmålet även föra målsägandens talan beträffande dennes privaträttsliga anspråk.

29 §. Forum i tjänsteåtal. I paragrafen ska det föreskrivas om rättsforumet i behandlingen av tjänsteåtal som gäller åklagare. Bestämmelsen motsvarar de gällande bestämmelserna om rättsforumet.

30 §. Överföring av en tjänst. I paragrafen ska det bestämmas om att Riksåklagarämbetet beslutar om överföring av tjänster mellan åklagarämbetena. Bestämmelsen innebär en avvikelse från 5 § 3 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994) där det föreskrivs att ministeriet beslutar om överföring av tjänster mellan ämbetsverken inom förvaltningsområdet.

31 §. Behandling av skadeståndsärenden som gäller åklagarväsendet. I paragrafen ska det bestämmas om att Riksåklagarämbetet svarar för behandlingen av skadeståndsärenden som riktas mot åklagarväsendet. Bestämmelsen ändrar gällande praxis enligt vilken justitieministeriet har behandlat ska-

deståndsärenden som gäller åklagarverksamheten.

32 §. Närmare bestämmelser. I paragrafen föreskrivs om bemyndigande att utfärda förordningar om ärenden om vilka det inte har särskilt bestämts annanstans i lagen. Enligt paragrafens 1 mom. får det genom förordning av statsrådet närmare bestämmas om riksåklagarens uppgifter som chef för Riksåklagarämbetet och ledande häradsåklagarens uppgifter som chef för åklagarämbetet. Genom förordning av statsrådet får dessutom bestämmas om åklagarnas övriga administrativa uppgifter. Med detta avses andra uppgifter som hör till åklagaren än sådana som hör till åtalsverksamheten. Genom förordning kan t.ex. bestämmas om åklagarens administrativa uppgifter vid åklagarämbetet eller utnämning av åklagare till uppdrag som special- eller nyckelåklagare.

I paragrafens 2 mom. ska det föreskrivas att genom förordning av statsrådet får meddelas närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen. Med stöd av momentet kan det genom förordning bestämmas bl.a. om åklagarnas tjänstetecken.

33 §. Hänvisningsbestämmelse. I paragrafen ska det föreskrivas att bestämmelser om allmän åklagare annanstans i lagstiftningen också ska tillämpas på åklagaren.

5 kap. Ikraftträdande

34 §. Ikraftträdande. Lagen ska träda i kraft under 2011.

Med stöd av paragrafens 2 mom. får åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen vidtas innan lagen träder i kraft.

Genom lagen upphävs lagen om allmänna åklagare, lagen om häradsåklagare och lagen om landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland.

1.2 Rättegångsbalken

11 kap. 3 §, 17 kap. 19, 23 och 32 §, 21 kap. 19 §, 24 kap. 18 §, 25 kap. 3 och 7 § och 26 kap 1 a och 18 §. Det föreslås att orden allmänna och allmän ska strykas ur bestämmelserna.

25 kap. 19 §. Bestämmelsen ska överföras till lagen om åklagarväsendet och upphävas i rättegångsbalken.

1.3 Strafflagen

1 kap. 12 §, 8 kap. 5 §, 9 kap. 1 och 7 §, 17 kap. 25 §, 18 kap. 1 §, 20 kap. 11 och 12 §, 21 kap. 16 §, 24 kap. 12 §, 25 kap. 9 §, 28 kap. 15 §, 30 kap. 12 §, 32 kap. 13 §, 35 kap. 6 §, 36 kap. 8 §, 38 kap. 10 §, 39 kap. 9 §, 48 a kap. 5 § och 49 kap. 6 §. Det föreslås att orden allmänna och allmän ska strykas ur bestämmelserna.

1.4 Lagen om stiftelser

14 §. Ordet allmänna ska strykas ur 4 mom.

1.5 Lagen om advokater

11 §. Ordet offentlig ska strykas ur 2 mom.

1.6 Lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar

1 §. Ordet allmänna ska strykas ur 3 mom.

1.7 Firmalagen

22 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.8 Militära rättegångslagen

4 §. Bestämmelsen om åklagarnas behörighet i hela landet ska strykas ur 1 mom. eftersom åklagarnas behörighet i fortsättningen omfattar hela landet i enlighet med lagen om åklagarväsendet.

23 §. Ordet allmän föreslås utgå ur 1 mom.

1.9 Militära disciplinlagen

19 §. Ordet allmän ska strykas ur 1 mom. 6 punkten.

1.10 Lagen om näringsförbud

19 §. *Behandling av mål.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom.

1.11 Lagen om stämmingsmän

6 §. *Andra som har rätt att verkställa delgivning.* Ordet allmän ska strykas ur 1 mom. 1 punkten.

1.12 Lagen om försvarstillstånd

8 §. Ordet allmänna ska strykas ur 3 mom.

1.13 Tingsrättslagen

6 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.14 Lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

6 §. *Avgiftsfria prestationer.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom. 6 punkten.

1.15 Straffregisterlagen

4 §. Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom. 2 punkten.

1.16 Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

20 §. *Bevisupptagning och hörande av parter i allmän underrätt.* Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom.

1.17 Lagen om rättegång i brottmål

Mellanrubriken före 1 kap. 2 §, 2—8 §, 10—13 och 15—16 §, 2 kap. 1 a §, 3 kap. 9 §, 4 kap. 8 §, 5 a kap. 1 §, mellanrubriken före 8 kap. 4 §, 13 §, 9 kap. 8, 9—10 §. Orden allmänna och allmän ska strykas ur bestämmelserna.

1.18 Lagen om förmyndarverksamhet

94 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.19 Personuppgiftslagen

41 §. *Hörande av dataombudsmannen.* Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom.

1.20 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

6 §. *Tidpunkten för när en handling som upprättats av en myndighet blir offentlig.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom. 1 punkten.

24 §. *Sekretessbelagda myndighetshandlingar.* Orden allmän och allmänna ska strykas ur 1 mom. 3 punkten.

1.21 Lagen om riksrätten och behandling av ministeransvarighetsärenden

11 §. *Rättegången.* Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.22 Rättshjälpslagen

17 §. *Arvode och kostnadsersättning till ett privat biträde.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom.

18 §. *Bestämmande av arvoden och ersättningar.* Ordet allmänna ska strykas ur 5 mom.

1.23 Lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster

16 §. *Förordnande om spärrning av information.* Ordet allmänna ska strykas ur 1, 3 och 4 mom. Samtidigt ska hänvisningen i 4 mom. ändras så att den avser 8 kap. i rättegångsbalken eftersom det har ersatt lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (307/1986).

1.24 Lagen om verkställighet av böter

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom. 5 punkten.

25 §. *Stämning till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff.* Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom.

28 §. *Avstående från yrkande på förvandlingsstraff.* Ordet allmänna ska strykas från 1—3 mom. och i 4 mom. ska uttrycket högre åklagare ersättas med uttrycket riksåklagaren.

30 §. *Behandlingen av ett ärende vid domstol.* Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom.

30 a §. *Utredning som skall inhämtas hos utmättningsmannen.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom.

33 §. *Rättelse av domstolens avgörande.* Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.25 Lagen om yttrandefrihet i masskommunikation

18 §. *Föreläggande att avbryta distributionen av ett nätmeddelande.* Ordet allmän ska strykas ur paragrafens 1 mom. och ordet allmänna ur 3—5 mom.

1.26 Lagen om intressebevakningsfullmakt

48 §. *Straffbestämmelser.* Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom.

1.27 Lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång

8 §. *Förande av statens talan.* Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.28 Lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust

3 §. *Den nationella medlemmens behörighet.* I paragrafens 1 mom. hänvisas till statsåklagarens behörighet i 7 § i lagen om allmänna åklagare. Hänvisningen ska ändras till 7 § i lagen om åklagarväsendet där det föreskrivs om åklagarens behörighet.

1.29 Lagen om föreläggande av böter och ordningsbot

2—4, 6, 8, 13, 19, 24—31 §. Ordet allmänna ska strykas ur paragraferna. Lagen ska träda i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot.

1.30 Lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik

9 §. *Kontrollavgiftens förhållande till straffrättslig påföljd.* Ordet allmän ska strykas ur paragrafen.

1.31 Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

19 §. *Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom. 9 punkten och hänvisningsbestämmelsen om lagen om allmänna åklagare ska ersättas med lagen om åklagarväsendet.

1.32 Lagen om pantlåneinrättningar

39 §. Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.33 Statstjänstemannalagen

7 §. Ordet allmän ska strykas ur 1 mom. 7 punkten.

1.34 Lagen om placeringsfonder

148 §. Ordet allmän ska strykas ur 1 mom. och ordet allmänna ur 2 mom. Det finska ordet rahoitustarkastus ändras till Finanssivalvonta, eftersom finansinspektionen och Försäkringsinspektionen har slagits samman till Finansinspektionen.

1.35 Lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar

37 §. *Åtalsrätt.* Ordet allmän ska stryka sur paragrafen.

1.36 Lagen om fiske

112 §. *Åtalsrätt.* Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.37 Jaktlagen

82 §. *Åtalsrätt.* Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.38 Lagen om handel med skogsodlingsmaterial

31 §. *Straffbestämmelser och åtalsrätt.* Ordet allmänna ska strykas ur 3 mom.

1.39 Lagen om tillsyn över fartygssäkerheten

15 §. *Anmälan av brott till åtal.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom.

1.40 Lagen om försök med alkoholövervakad kör rätt

10 §. *Avbrytande av prövotiden.* Ordet allmänna ska strykas ur 1 mom.

1.41 Lagen om medling i arbetstvister

17 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.42 Patentlagen

57 §. Ordet allmän ska strykas ur 3 mom.
62 §. Ordet allmän ska strykas ur 3 mom.

1.43 Lagen om patentombud

3 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.44 Lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande

33 §. *Straffstadganden.* Ordet allmän ska strykas ur 4 mom.

1.45 Konsumentkyddslagen

11 kap. 5 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.46 Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

11 §. Benämningen allmän åklagare i 1 mom. ska ändras till åklagare.

1.47 Lagen om studieledighet

14 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.48 Kärnenergilagen

74 §. *Väckande av åtal.* Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.49 Lagen om nyttighetsmodellrätt

39 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

40 §. Ordet allmän ska strykas ur 3 mom.

1.50 Civiltjänstlagen

78 §. *Polisanmälan*. Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom.

86 §. *Rättegång samt domstolens och allmänna åklagarens skyldighet att lämna uppgifter*. Ordet allmänna ska strykas ur rubriken och 2 mom.

1.51 Lagen om barndagvård

30 §. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.52 Tobakslagen

17 §. Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom. 1 punkten.

31 b §. Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.53 Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män

14 a §. *Straffstadganden*. Ordet allmän ska strykas ur 3 mom.

1.54 Strålskyddslagen

64 §. *Väckande av åtal*. Ordet allmän ska strykas ur paragrafen.

1.55 Lagen om utländska försäkringsbolag

76 §. *Olovligt bedrivande av försäkringsverksamhet*. Ordet allmänna ska strykas ur 2 mom. Samtidigt ska det ordet Försäkringsinspektionen ändras till Finansinspektionen.

1.56 Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården

29 §. *Straffansvar*. Ordet allmän ska strykas ur 3 mom.

1.57 Lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

50 §. *Polisanmälan och behandling av anmälan*. Ordet allmän ska strykas ur 2 mom.

1.58 Lagen om sjömanspensioner

212 §. *Finansinspektionens rätt att framställa straffyrkande*. Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

1.59 Terrängtrafiklagen

27 §. *Åtalsrätt*. Ordet allmänna ska strykas ur paragrafen.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Med stöd av lagen utfärdas en statsrådsförordning om åklagarväsendet. I förordningen kommer det att bestämmas om sådana omständigheter angående ämbetsverkens organisation och tjänstemännens uppgifter som inte kräver reglering på lagnivå.

3 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft år 2011.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I grundlagens 104 § sägs det att bestämmelser om åklagarväsendet utfärdas genom lag. Innehållet i skyldigheten att utfärda bestämmelser genom lag preciseras i grundlagens 119 § enligt vilken de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ ska regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Enligt grundlagens 80 § ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Detta gäller också grunderna för tjänstemännens rättsliga ställning. Enligt grundlagsutskottet ska ställningen och skyldigheterna av dem som utövar offentlig makt bestämmas enligt lag.

Med den föreslagna regleringen uppfylls de i grundlagen ställda kraven på regleringen av

organisationer som utövar offentlig makt. Regleringen förs för alla delar till den författningsnivå som grundlagen kräver och tydliggör således åklagarnas rättsliga ställning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om åklagarväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om åklagarväsendets förvaltning och uppgifter.

I fråga om åklagarväsendet och åklagare gäller dessutom vad som särskilt föreskrivs om dem.

2 §

Åklagarväsendets organisation

Till åklagarväsendet hör Riksåklagarämbetet som centralt ämbetsverk, de regionala åklagarämbetena och landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland.

Riksåklagaren är den högsta åklagaren och åklagarnas chef.

Åklagarväsendet hör till justitieministeriets förvaltningsområde.

3 §

Åklagarväsendets uppgift

Åklagarväsendet svarar för ordnande av åklagarverksamheten.

4 §

Åklagare

Åklagarna är

- 1) riksåklagaren och biträdande riksåklagaren,
- 2) statsåklagare,
- 3) ledande häradsåklagare och ledande landskapsåklagare,
- 4) häradsåklagare och landskapsåklagare, och
- 5) biträdande åklagare.

I fråga om Finlands nationella medlem i Eurojust föreskrivs i lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust (742/2010).

5 §

Specialåklagare

Specialåklagare är justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman. I fråga om deras åtalsrätt föreskrivs i 110 § i grundlagen.

6 §

Åklagarens uppgifter

Åklagaren ska sörja för förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret vid behandlingen av de ärenden som han eller hon handlägger, utan onödigt dröjsmål och på ett ekonomiskt sätt enligt vad parternas rättsskydd och allmänintresset kräver.

I fråga om åklagares uppgifter gäller också vad som särskilt föreskrivs om dem.

7 §

Åklagarens behörighet

Åklagaren utövar en självständig och oberoende åtalsprövningsrätt.

Åklagaren är behörig i åklagaruppgifter i hela landet.

En åklagare som drivit ett åtal i tingsrätten kan överlämna anförande av besvär över tingsrättens avgörande, svar på besvär, uppträdande vid huvudförhandlingen eller någon annan åtgärd med anknytning till sökande av ändring till en annan åklagare med dennes samtycke, om det med hänsyn till ärendets art är ändamålsenligt.

Riksåklagaren kan förordna att ett mål ska behandlas av flera åklagare. Samtidigt ska det bestämmas om ansvarsfördelningen mellan dem. Ledande häradsåklagaren kan ge ett sådant förordnande till åklagare som är underställda honom eller henne.

2 kap.

Riksåklagarämbetet

8 §

Riksåklagarämbetets organisation

Riksåklagarämbetet leds av en riksåklagare. Riksåklagaren bistås av en biträdande riksåklagare som är ställföreträdare för riksåklagaren.

I fråga om Riksåklagarämbetets organisation föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

9 §

Riksåklagarämbetets uppgifter

Riksåklagarämbetet har till uppgift att

- 1) styra och utveckla åklagarväsendet,
- 2) svara för att åklagarväsendets verksamhet är resultatgivande,
- 3) övervaka att åklagarnas verksamhet är lagenlig och enhetlig,
- 4) sköta uppgifter som anknyter till åklagarväsendets allmänna förvaltning, kommunikation och utbildning, och

5) ha hand om det nationella och internationella samarbetet som hör till Riksåklagarämbetets verksamhetsområde.

10 §

Riksåklagarens uppgifter som högsta åklagare

Riksåklagarens ska

- 1) vara åklagare i ärenden som enligt lag ankommer på honom eller henne eller som han eller hon åtar sig,
- 2) besluta om inlämnandet av en åklagares ansökan om besvärstillstånd till högsta domstolen och företräda åklagarna i högsta domstolen,
- 3) främja åklagarverksamhetens rättsliga kvalitet och enhetlighet, och
- 4) ha hand om övriga uppgifter som enligt särskilda bestämmelser ankommer på honom eller henne.

Riksåklagaren kan överta avgörandet av ett ärende som ankommer på en underlydande åklagare eller förordna att en underlydande åklagare ska utföra ett åtal som riksåklagaren beslutat väcka. Riksåklagaren kan också förordna att en underlydande åklagare ska utföra åtalsprövningen i ett ärende.

Riksåklagaren kan för en viss tid bevilja en namngiven person som uppfyller behörighetskraven för häradsåklagare sådana åklagarbefogenheter som denne behöver för ett visst bestämt uppdrag. När personen i fråga utövar åklagarbefogenheter tillämpas i övrigt på honom eller henne vad som bestäms om åklagare.

11 §

Biträdande riksåklagaren

Biträdande riksåklagaren avgör med samma fullmakter som riksåklagaren de ärenden som ankommer på honom eller henne.

Uppgiftsfördelningen mellan riksåklagaren och biträdande riksåklagaren bestäms i arbetsordningen för Riksåklagarämbetet.

12 §

Statsåklagare

Vid Riksåklagarämbetet finns statsåklagare.

Statsåklagarna är åklagare i de brottmål som från samhällets synpunkt är viktigast samt i ärenden som hovrätten behandlar i första instans, om något annat inte bestäms eller föreskrivs.

13 §

Behörighetskrav

Behörighetskraven för riksåklagaren och biträdande riksåklagaren är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt, en mångsidig erfarenhet som uppgiften förutsätter och en i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

Behörighetskraven för statsåklagaren är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

Bestämmelserna om behörigheten för övriga tjänstemän vid Riksåklagarämbetet får utföras genom förordning av statsrådet.

14 §

Utnämning

I fråga om utnämning av riksåklagaren föreskrivs i grundlagen. Biträdande riksåklagaren utnämns av republikens president på framställning av statsrådet.

Statsåklagarna utnämns av statsrådet på framställning av Riksåklagarämbetet.

I fråga om utnämning av övriga tjänstemän vid Riksåklagarämbetet föreskrivs genom förordning av statsrådet.

15 §

Avgörande av ärenden vid Riksåklagarämbetet

Administrativa ärenden som handläggs vid Riksåklagarämbetet avgörs av riksåklagaren,

om det inte i lagstiftningen har bestämts eller i arbetsordningen förordnats att någon annan tjänsteman ska avgöra dem. Ett ärende som enligt lag ska avgöras av riksåklagaren kan inte överföras till någon annan tjänsteman än riksåklagaren eller biträdande riksåklagaren. Riksåklagaren kan förbehålla sig avgöranderätten i ett ärende som en annan tjänsteman annars har rätt att avgöra.

16 §

Arbetsordning

I fråga om ordnandet av arbetet vid Riksåklagarämbetet bestäms i en arbetsordning som fastställs av riksåklagaren. I arbetsordningen bestäms om Riksåklagarämbetets interna organisation, personal, skötseln av tjänstemännens uppgifter, vikarier, fördelningen av åtalsärenden och beredningen och avgörandet av ärenden.

3 kap.

Åklagarämbeten

17 §

Åklagarämbetets organisation

Den regionala åklagarverksamheten ordnas åklagarämbetsvis. Till ett åklagarämbetes verksamhetsområde hör en eller flera kommuner. Åklagarämbetet kan vid sidan av sitt huvudsakliga verksamhetsställe ha servicebyråer.

Åklagarämbetet leds av en ledande häradsåklagare. Ledande häradsåklagaren bistås av minst en biträdande chef.

I fråga om åklagarämbetenas verksamhetsområden och huvudsakliga verksamhetsställen bestäms närmare genom förordning av statsrådet. I fråga om inrättande och nedläggning av åklagarämbetets servicebyråer föreskrivs genom förordning av justitieministeriet.

18 §

Landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland

För åklagarverksamheten i landskapet Åland svarar landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland. Landskapsåklagarämbetets verksamhetsområde är landskapet Åland, och dess huvudsakliga verksamhetsställe finns i Mariehamn.

Landskapsåklagarämbetet leds av en ledande landskapsåklagare. Landskapsåklagarämbetet har en eller flera landskapsåklagare.

På landskapsåklagarämbetet tillämpas vad som i denna lag bestäms om åklagarämbetet med undantag av 17 § 1 och 3 mom. På ledande landskapsåklagaren och landskapsåklagaren tillämpas vad som i denna lag bestäms om ledande häradsåklagaren och häradsåklagaren.

I fråga om det språk som ska användas vid landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland och personalens språkkunskaper föreskrivs i 6 kap. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

19 §

Åklagarämbetets uppgifter

Åklagarämbetet ska inom sitt eget verksamhetsområde

- 1) utveckla åklagarverksamheten,
- 2) svara för att åklagarverksamheten är resultatgivande,
- 3) övervaka att åklagarnas verksamhet är lagenlig och enhetlig, och
- 4) ha hand om myndighetssamarbetet.

20 §

Häradsåklagare och biträdande åklagare

Vid åklagarämbetet finns häradsåklagare. Vid åklagarämbetet kan också finnas biträdande åklagare som utbildas till åklagaruppgifter.

Häradsåklagarna och biträdande åklagarna är åklagare i brottmål som kommit till åklagarämbetet och i övriga ärenden som bestäms särskilt.

21 §

Behörighetskrav

Behörighetskravet för ledande häradsåklagaren är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt samt en i praktiken visad ledarförmåga.

Behörighetskravet för häradsåklagaren och biträdande åklagaren är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

Bestämmelser om behörighetskraven för övriga tjänstemän vid åklagarämbetet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Utnämning

Ledande häradsåklagaren och häradsåklagaren utnämns av Riksåklagarämbetet. Biträdande åklagare utnämns av åklagarämbetet.

I fråga om utnämning av övriga tjänstemän vid åklagarämbetet föreskrivs genom förordning av statsrådet.

23 §

Avgörande av ärenden vid åklagarämbetet

Administrativa ärenden som handläggs vid åklagarämbetet avgörs av ledande häradsåklagaren, om det inte i lagstiftningen har bestämts eller i arbetsordningen förordnats att biträdande chefen eller någon annan tjänsteman ska avgöra dem. Ledande häradsåklagaren kan förbehålla sig avgöranderätten i ett administrativt ärende som en annan tjänsteman annars har rätt att avgöra.

24 §

Arbetsordning

I fråga om ordnandet av arbetet vid åklagarämbetet bestäms i en arbetsordning som fastställs av ledande häradsåklagaren. I arbetsordningen bestäms om åklagarämbetets interna organisation, personal, skötseln av

tjänstemännens uppgifter, vikarier, fördelningen av åtalsärenden och beredningen och avgörandet av ärenden.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

25 §

Rätt att få upplysningar

En åklagare har trots sekretesskyldigheten rätt att för ett tjänsteuppdrag avgiftsfritt få behövliga upplysningar och handlingar av en myndighet eller av en sammanslutning som har tillsatts för att handha en offentlig uppgift, om inte lämnande av upplysningen eller handlingen till åklagaren eller användning av upplysningen som bevis förbjudits eller begränsats i lag.

Åklagaren har trots att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företags-, bank- eller försäkringshemlighet rätt att få upplysningar som behövs för ett tjänsteuppdrag.

Åklagarens rätt till upplysningar enligt 1 mom. gäller dock inte upplysningar som en myndighet eller en sammanslutning som har tillsatts för att handha en offentlig uppgift har fått tillstånd att ta del av för vetenskaplig forskning eller statistikföring eller för planerings- och utredningsuppgifter.

Åklagaren har rätt att ur Rättsregistercentralens bötesregister få sådana upplysningar om bötesstraff och verkställighet av bötesstraff som behövs vid åtalsprövningen.

26 §

Jäv

En åklagare är jävig, om

1) han eller hon eller en närstående är part,
2) ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom eller henne eller en närstående,

3) han eller hon eller närstående är biträde eller ombud för en part eller för den för vilken ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,

4) han eller hon till en part eller till den för vilken ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada står i ett anställningsförhållande eller sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet,

5) han eller hon är medlem av styrelsen eller ett därmed jämförbart organ eller av förvaltningsrådet eller är verkställande direktör eller har motsvarande ställning i ett samfund, en stiftelse eller en offentligrättslig inrättning som är part eller som i ärendet kan vänta sig synnerlig nytta eller skada eller om

6) någon annan omständighet än en sådan som avses i 1—5 punkten kan leda till att ge motiverad anledning att ifrågasätta hans eller hennes opartiskhet i ärendet.

Närstående till en åklagare är de personer som avses i 28 § 2 och 3 mom. i förvaltningslagen (434/2003).

Åklagaren får även om han eller hon är jävig vidta åtgärder som inte tål uppskov. Åklagaren ska om sitt jäv underrätta den som det åligger att utse en ställföreträdare för åklagaren.

27 §

Beredskap

Riksåklagaren kan ordna åklagarberedskapen på ett ändamålsenligt sätt.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. kan chefen för åklagarämbetet förordna att en åklagare måste stå i beredskap, om det är nödvändigt för att säkerställa att åklagaren kan nås för avgörande av brådskande ärenden som hör till åklagarens beslutanderätt.

28 §

Verksamhet som ombud eller biträde

På åklagarens rätt att vara ombud eller biträde i en rättegång tillämpas vad som i 15 kap. 3 mom. i rättegångsbalken föreskrivs om en tjänsteman och en lagfaren medlem av en allmän domstol.

I fråga om åklagarens skyldighet att föra målsägandens talan beträffande dennes privaträttsliga anspråk föreskrivs i 3 kap. 9 § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

29 §

Forum i tjänsteåtal

Riksåklagaren och biträdande riksåklagaren åtalas för tjänstebrott vid högsta domstolen. Åklagare är antingen justitiekanslern eller riksdagens justitieombudsman.

Statsåklagarna, ledande häradsåklagarna, häradsåklagarna och biträdande åklagarna åtalas för tjänstebrott vid hovrätten.

30 §

Överföring av tjänster

Riksåklagarämbetet beslutar om överföring av en tjänst inom åklagarväsendet.

31 §

Handläggning av skadeståndsärenden som gäller åklagarväsendet

Riksåklagarämbetet handlägger skadeståndsärenden som gäller åklagarväsendet.

32 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om riksåklagarens uppgifter som chef för Riksåklagarämbetet och ledande häradsåklagarens uppgifter som

chef för åklagarämbetet. Genom förordning av statsrådet får dessutom närmare bestämmelser om övriga administrativa uppgifter som ankommer på åklagarna utfärdas.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 §

Hänvisningsbestämmelse

Vad som någon annanstans föreskrivs om allmän åklagare tillämpas också på åklagare.

5 kap.

Ikraftträdande

34 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 2011.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Genom denna lag upphävs

- 1) lagen om allmänna åklagare (199/1997),
- 2) lagen om häradsåklagare (195/1996), och
- 3) lagen om landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland (872/1977).

2.

Lag**om ändring av rättegångsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i rättegångsbalken 25 kap. 19 §, sådan den lyder i lag 165/1998,
ändras 11 kap. 3 § 1 mom., 17 kap. 19 §, 23 § 3 mom. och 32 §, 21 kap. 19 §, 24 kap. 18 §,
 25 kap. 3 och 7 §, 26 kap. 18 § 4 mom.,
 sådana de lyder, 11 kap. 3 § 1 mom. i lag 690/1997, 17 kap. 19 och 32 § i lag 571/1948 och
 23 § 3 mom. i lag 622/1974, 21 kap. 19 § i lag 1013/1993, 24 kap. 18 §, 25 kap. 7 § och 26
 kap. 18 § 4 mom. i lag 165/1998 och 25 kap. 3 § i lagarna 165/1998 och 750/2010, som följer:

11 KAP

Om delgivning i rättegång

3 §

Då domstolen eller en åklagare har hand
 om delgivningen verkställs den genom att
 handlingen sänds till parten

- 1) med posten mot mottagningsbevis, eller
- 2) som tjänstebrev, om det kan antas att
 mottagaren får del av handlingen och inom
 utsatt tid återsänder delgivningskvittot.

17 KAP

Om bevisning

19 §

Åberopas en domare till vittne, ska han
 pröva på sin domared om han vet något som
 kan inverka på saken. Finner han att det är
 så, ska han höras som vittne. Åberopas en
 åklagare till vittne ska rätten pröva om detta
 är nödvändigt för att få upplysning i saken
 och då ska åklagaren träda från saken.

23 §

 Trots 1 mom. 3 och 4 punkten kan någon
 annan i dem avsedd person än rättegångsbi-
 trädet för den anklagade förpliktas att vittna i
 saken, då åklagaren utför åtal för brott, på
 vilket kan följa fängelse i sex år eller stränga-
 re straff, eller för försök till eller delaktighet i
 dylikt brott.

32 §

Ett vittne skall utge sin utsaga muntligen.
 En skriftlig vittnesberättelse får inte åberopas
 men vittnet får anlita skriftlig anteckning till
 stöd för minnet.

En utsaga som vittnet tidigare avgett inför
 rätten, åklagaren eller en polismyndighet får
 uppläsas vid vittnesförhör endast då han i sin
 vittnesutsaga avviker från vad han tidigare
 berättat eller då vittnet vid förhöret förklarar
 att han inte kan eller vill yttra sig i saken.

21 KAP

Om rättegångskostnader

19 §

Åklagaren har rätt att på statens vägnar
 söka ändring i avgöranden som har fattats
 med stöd av 13 § även då han inte verkat som
 åklagare.

24 KAP

Om domstolens avgörande

18 §

Hovrätten ska sända ett exemplar av sitt
 avgörande till alla som fört talan i hovrätten.

Ett exemplar ska sändas till svaranden i ett
 brottmål också om han inte har utövat talan i
 hovrätten, om hovrätten har ändrat tingsrät-
 tens avgörande för hans vidkommande. Ett
 exemplar ska sändas till åklagaren i ett
 brottmål som han driver också i det fall att
 han inte har utövat talan i hovrätten.

25 KAP

Om fullföljd av talan från tingsrätt till hovrätt

3 §

När en tingsrätt avkunnar eller meddelar ett avgörande ska den samtidigt uppge om ändring kan sökas i avgörandet och vad som ska iakttas när ändring söks.

Närvarande parter ska omedelbart efter det att avgörandet har avkunnats lämnas skriftliga anvisningar av vilka framgår hur den som är missnöjd med avgörandet ska förfara för att få målet till prövning i hovrätten eller söka ändring genom prejudikatbesvär enligt 30 a kap. I anvisningarna ska också förfarandet med prejudikatbesvär beskrivas i huvuddrag. Anvisningar lämnas dock inte till åklagaren eller till någon annan part, om detta befinns vara uppenbart onödigt.

7 §

Missnöjesanmälan får begränsas till att gälla en del av underrättens avgörande. Be-

gränsningen skall nämnas då missnöje anmäls.

Åklagaren ska, om svarandena är flera, när han anmäler missnöje uppge vem av dem som missnöjesanmälan gäller.

26 KAP

Om fortsatt handläggning av besvärshandlingar i hovrätten

18 §

Åklagaren ska på tjänstens vägnar vara närvarande vid huvudförhandlingen i ett mål där åklagaren är ändringssökande eller där svaranden i ett brottmål har anfört besvär över tingsrättens avgörande som har fattats med anledning av åklagarens straffyrkande. Åklagaren ska också vara närvarande vid huvudförhandlingen i en sak som gäller meddelande av näringsförbud.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen (39/1889) 1 kap. 12 § 2 mom. 2 punkten, 8 kap. 5 § 1 mom., 9 kap. 1 § 1 mom. och det inledande stycket i 7 § 1 mom., samt 17 kap. 25 §, 18 kap. 1 § 3 mom., 20 kap. 11 och 12 §, 21 kap. 16 §, 24 kap. 12 §, 25 kap. 9 §, 28 kap. 15 § 1 mom., 30 kap. 12 §, 32 kap. 13 §, 35 kap. 6 §, 36 kap. 8 § 1 mom., 38 kap. 10 §, 39 kap. 9 § 1 mom., 48 a kap. 5 § 1 mom., 49 kap. 6 §,

av dem 1 kap. 12 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 205/1997, 8 kap. 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 297/2003, 9 kap. 1 § 1 mom. och det inledande stycket i 7 § 1 mom. och 32 kap. 13 § sådana de lyder i lag 61/2003, 17 kap. 25 § och 20 kap. 11 och 12 § sådana de lyder i lag 563/1998, 21 kap. 16 § och 25 kap. 9 § sådana de lyder i lag 578/1995, 24 kap. 12 § sådan den lyder i lag 531/2000, 28 kap. 15 § 1 mom. sådant det lyder i lag 614/2002, 30 kap. 12 § sådan den lyder i lagarna 467/2006 och 641/2009, 35 kap. 6 § och 36 kap. 8 § 1 mom. sådana de lyder i lag 769/1990, 38 kap. 10 § sådan den lyder i lagarna 578/1995 och 540/2007, 39 kap. 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag 317/1994, 48 a kap. 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 515/2002 och 49 kap. 6 § sådan den lyder i lag 822/2005, som följer:

1 KAP

Om tillämpningsområdet för finsk straffrätt

12 §

Riksåklagarens åtalsförordnande

Riksåklagarens förordnande behövs dock inte, om

2) brottet har begåtts i Danmark, Island, Norge eller Sverige och åklagaren på gärningsorten har framställt en begäran om att brottet ska behandlas vid en finsk domstol,

8 KAP

Om preskription

5 §

Förfarande vid förlängning av preskriptionstiden för åtalsrätten

Beslut om förlängning av preskriptionstiden för åtalsrätten fattas av den domstol som enligt 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) kan pröva åtal för brottet. Ansökan om förlängning av preskriptionstiden kan göras av åklagaren och en målsägande, om denne har i 1 kap. 14 § 1 eller 2 mom. eller 15 § 1 mom. i nämnda lag avsedd rätt att utföra åtal för brottet. Ansökan ska göras skriftligen innan preskriptionstiden löpt ut.

9 KAP

Om straffansvar för juridiska personer

1 §

Tillämpningsområde

För brott som har begåtts i ett samfunds, en stiftelses eller någon annan juridisk persons verksamhet ska på yrkande av åklagaren dömas till samfundsbot, om en sådan påföljd föreskrivs för brottet i denna lag.

7 §

Avstående från straffyrkande

Åklagaren får avstå från att yrka straff för en juridisk person, om

17 KAP

Om brott mot allmän ordning

25 §

Åtalsrätt

Om ofog inte har stört den allmänna ordningen får åklagare inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. Åklagaren får inte heller väcka åtal för sådan sedlighetssårande marknadsföring som avses i 20 § 1 mom. 3 punkten, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

18 KAP

Om brott emot familjerättigheter

1 §

Brott som nämns här får inte åtalas av åklagaren, om inte målsäganden anmält brottet till åtal eller vid domstol sökt upplösande av äktenskapsavtalet eller äktenskapet.

20 KAP

Om sexualbrott

11 §

Åtalsrätt

Åklagare får inte väcka åtal för brott som avses i 3 eller 4 § eller i 5 § 1 mom. 2 eller 4 punkten, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

12 §

Åtgärdseftergift

Om målsäganden av egen fast vilja ber att åtal inte ska väckas för ett brott som avses i 1 §, 5 § 2 mom. eller 6 §, har åklagaren rätt att låta bli att väcka åtal, om inte ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver att åtal väcks.

21 KAP

Om brott mot liv och hälsa

16 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för lindrig misshandel som riktat sig mot en person som fyllt femton år och inte heller för vållande av personskada, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

24 KAP

Om kränkning av integritet och frid samt om ärekränkning

12 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för hemfridsbrott, grovt hemfridsbrott, brott mot offentlig frid, olovlig avlyssning, olovlig observation

eller förberedelse till olovlig avlyssning eller förberedelse till olovlig observation, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för spridande av information som kränker privatlivet, ärekränkning eller grov ärekränkning, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. Riksåklagaren kan dock förordna att åtal ska väckas, om brottet har begåtts genom ett massmedium och ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

25 KAP

Om brott mot friheten

9 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för frihetsberövande av oaktsamhet, olaga hot eller olaga tvång, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller om inte ett livsfarligt hjälpmedel har använts vid olaga hot eller olaga tvång, eller om inte ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för egenmäktigt omhändertagande av barn, om detta skulle strida mot barnets fördel. Innan åtal väcks ska socialnämnden i den kommun höras där barnet är bosatt eller befinner sig eller som annars uppenbarligen har de bästa uppgifterna om barnet.

28 KAP

Om stöld, förskingring och olovligt brukande

15 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för ett brott som avses i 3, 6–9, 9 c eller 10–12 §, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

30 KAP

Om näringsbrott

12 §

Åtalsrätt

Åklagaren ska innan åtal väcks för ett marknadsföringsbrott bereda konsumentombudsmannen tillfälle att ge utlåtande i saken och innan åtal väcks för ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge utlåtande i saken. När domstolen behandlar ärenden som gäller marknadsföringsbrott eller konkurrensbrott ska den ge konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd, och när domstolen behandlar ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker ska den ge Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att bli hört.

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 2 eller 4–6 §, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

32 KAP

Om häleri- och penningtvättsbrott

13 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för en häleri-förseelse, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

35 KAP

Om skadegörelse

6 §

Åtalsrätt

Är enbart enskild egendom föremål för ett brott som avses i 1 eller 3 §, får åklagaren

väcka åtal endast om målsäganden anmäler brottet till åtal.

36 KAP

Om bedrägeri och annan oredlighet

8 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för lindrigt bedrägeri eller missbruk av förtroendeställning, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

38 KAP

Om informations- och kommunikationsbrott

10 §

Åtalsrätt

Om föremålet för ett sekretessbrott eller en sekretessförseelse är en omständighet som gäller en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden eller näringsverksamhet, får åklagare inte väcka åtal för gärningen om inte målsäganden anmäler den till åtal eller gärningsmannen när brottet begicks var anställd hos en inrättning som utövar allmän post- eller televerksamhet eller om inte ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunikationshemlighet, systemstörning, dataintrång eller avkodningssystemsbrott, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller gärningsmannen när brottet begicks var anställd hos en inrättning som utövar allmän post- eller televerksamhet eller om ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren ska höra dataombudsmannen innan åtal väcks för sekretessbrott, sekretessförseelse, kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunika-

tionshemlighet eller dataintrång, om brottet i fråga riktar sig mot ett personregister, samt innan åtal väcks för personregisterbrott. När domstolen behandlar ett mål som gäller ett sådant brott ska den bereda dataombudsmannen tillfälle att bli hörd.

39 KAP

Om gäldenärsbrott

9 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för gäldenärsförseelse eller för gynnande av borgenär, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

48 a KAP

Om naturresursbrott

5 §

Åtalsrätt

Har genom fiskebrott, jaktbrott eller döljande av olagligt byte enbart en enskilds rätt kränkts, får åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

49 KAP

Om kränkning av vissa immateriella rättigheter

6 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 1–3 eller 5 § i detta kapitel, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag**om ändring av lagen om stiftelser**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stiftelser (109/1930) 14 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1172/1994, som följer:

14 § _____ och registerstyrelsen underrätta åklagaren så att denne kan väcka åtal i saken vid domstolen på stiftelsens hemort.

Har en styrelsemedlem i sitt uppdrag gjort sig skyldig till straffbar handling, ska patent-

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 11 § i lagen om advokater**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om advokater (496/1958) 11 § 2 mom., som följer:

11 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Straffyrkande för gärning, som avses i 1
mom., får framställas av en åklagare eller av
advokatföreningen.

6.

Lag**om ändring av lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar (248/1965) 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 651/2010, som följer:

1 §

Till hovrätten adresserade handlingar som nämns i 1 mom. får av åklagaren skickas med posten eller genom bud. Till högsta domstolen adresserade fullföljdshandlingar ska åklagaren skicka till hovrätten eller, vid

överklagande enligt 30 a kap. i rättegångsbalken, till tingsrätten genom förmedling av riksåklagaren och övriga handlingar så som högsta domstolen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av 22 § i firmalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i firmalagen (128/1979) 22 § 2 mom., som följer:

22 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åklagare får driva åtal för brott som avses i
1 mom. endast om målsäganden anmält brot-
tet till åtal.

8.

Lag**om ändring av 4 och 23 § i militära rättegångslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i militära rättegångslagen (326/1983) 4 § 1 mom. och 23 § 1 mom., av dem 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1115/2000 och 23 § 1 mom. i lag 202/1997, som följer:

4 §

Åklagare i militära rättegångsärenden är de häradsåklagare som riksåklagaren förordnat till dessa uppgifter. Angående åklagare i de militära rättegångsärenden som i första instans handläggs av hovrätten föreskrivs särskilt.

23 §

Åklagare vid krigsrätt och en suppleant för denne förordnas av huvudstaben. Åklagaren vid krigsrätt är underställd riksåklagarens omedelbara bestämmanderätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 19 § i militära disciplinlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i militära disciplinlagen (331/1983) 19 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag
1117/2000, som följer:

19 §

Beslut om anhållande får fattas av _____

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

6) en åklagare. _____

10.**Lag****om ändring av 19 § i lagen om näringsförbud**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om näringsförbud (1059/1985) 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag
1220/1997, som följer:

19 §

Behandling av mål

Vid behandling av mål som gäller meddelande av näringsförbud eller förlängning av tiden för förbud ska i tillämpliga delar iakttas vad som gäller i fråga om handläggning av brottmål som drivs av åklagaren. Målet kan

prövas och avgöras trots svarandens frånvaro. Om svarandens skyldighet att ersätta staten för rättegångskostnaderna till följd av sakens behandling gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om svarande i brottmål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.**Lag****om ändring av 6 § i lagen om stämningsmän**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stämningsmän (505/1986) 6 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag
887/1996, som följer:

6 §

1) polisman, åklagare, utmätningsman, no-
tarius publicus samt gränsbevakningsman,*Andra som har rätt att verkställa delgivning*Berättigad att, så som stämningsman, verk-
ställa stämning och delgivning är

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.**Lag****om ändring av 8 § i lagen om försvarstillstånd**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om försvarstillstånd (1083/1991) 8 § 3 mom., som följer:

8 §

ringssökanden ska dessutom underrättas om att besvären kan handläggas trots att han är frånvarande.

Domstolen ska underrätta ändringssökanden och åklagaren på orten om tid och plats för handläggningen av besvärsärendet. Änd-

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 6 § i tingsrättslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tingsrättslagen (581/1993) 6 § 2 mom., som följer:

6 §

Den som inte har fyllt 25 år eller som har fyllt 63 år får inte väljas till nämndeman. Den person som innehar en tjänst vid en allmän domstol eller en straffanstalt eller som i sin tjänst utför utsökningsuppgifter, förundersökning av brott, tull- eller polisbevak-

ning, får inte vara nämndeman, inte heller en åklagare, advokat eller någon som yrkesmässigt bedriver advokatverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.**Lag****om ändring av 6 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) 6 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 1651/1995, som följer:

6 §

Avgiftsfria prestationer

Handläggningsavgifter enligt denna lag
uppbärs inte

6) i första domstolsinstans i brottmål då
åklagaren har väckt åtal,

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag**om ändring av 4 § i straffregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i straffregisterlagen (770/1993) 4 § 1 mom. 2 punkten, som följer:

4 §	2) till åklagare för åtal, åtalsprövning eller
Ur straffregistret kan oberoende av den	tvångsmedelsärenden,
sekretessplikt som föreskrivs i 3 § eller i nå-	_____
gon annan lag lämnas ut uppgifter om perso-	_____
ner	
_____	

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.**Lag****om ändring av 20 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) 20 § 2 mom.,
som följer:

20 §

*Bevisupptagning och hörande av parter i all-
män underrätt*

ningen eller hörandet annars lämpligen kan
ske. Åklagaren ska vara närvarande då ären-
det behandlas, om domstolen anser det vara
nödvändigt att han är närvarande. Vid förfar-
andet ska i övrigt i tillämpliga delar iakttas
vad som stadgas om rättegång i brottmål.

Bevisupptagningen eller hörandet av par-
terna sköts av underrätten på den ort inom
vars domkrets den som ska höras har sitt
hemvist eller är bosatt eller där bevisupptag-

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av lagen om rättegång i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) mellanrubriken före 1 kap. 2 §, 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 4 a §, 5—8 §, 10 § 1 mom., 11 § 1 mom., 12 § 1 mom., 13 och 14 §, 15 § 1 mom., 16 § 2 mom., det inledande stycket i 2 kap. 1 a §, 3 kap. 9 § 1 mom., 4 kap. 8 § 1 mom., 5 a kap. 1 § 1 mom. 1 och 2 punkten, mellanrubriken före 8 kap. 4 § och det inledande stycket i 13 § 2 mom., 9 kap. 8 § 2 mom., 10 och 11 §,

sådana de lyder, 1 kap. 4 § 1 mom. och 4 a § i lag 445/1999, 14 § 1 mom. i lag 647/2003, det inledande stycket i 2 kap. 1 a § och 5 a kap. 1 § 1 och 2 punkten i lag 243/2006, 9 kap. 8 § 2 mom. i lag 369/1999, som följer:

1 kap

Om åtalsrätt

Åklagarens åtalsrätt

2 §

Åklagaren ska väcka och utföra åtal för brott.

3 §

Om målsäganden har begärt att åtal ska väckas för ett brott som åklagaren inte får väcka åtal för utan målsägandens begäran och flera personer är misstänkta för delaktighet i brottet, får åklagaren väcka åtal även mot de misstänkta som målsägandens begäran inte gäller.

4 §

Begås mot en omyndig ett brott som åklagaren inte får väcka åtal för utan målsägandens åtalsbegäran, har intressebevakaren eller någon annan laglig företrädare för den omyndige rätt att begära att åtal ska väckas. Är den omyndige minderårig och riktar sig brottet mot den omyndiges person, har dock den omyndiges vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare denna rätt.

4 a §

Om någons handlingsbehörighet har begränsats på ett annat sätt än genom omyndigförklaring och ett brott för vilket åklagaren inte får väcka åtal utan målsägandens åtalsbegäran riktar sig mot något som intressebevakaren ensam bestämmer om, har intressebevakaren ensam rätt att framställa åtalsbegäran. Intressebevakaren och dennes huvudman har dock vardera rätt att framställa åtalsbegäran om brottet riktar sig mot något som de ska bestämma om tillsammans.

5 §

En målsägande ska framställa sin åtalsbegäran till den åklagare eller polismyndighet inom vars verksamhetsområde åtal får väckas för brottet. Framställs begäran till en annan åklagare eller polismyndighet, ska denna utan dröjsmål förmedla begäran till den myndighet som är behörig i ärendet.

6 §

Åklagaren ska väcka åtal om det finns sannolika skäl för att den misstänkte är skyldig till brottet.

7 §

Åklagaren får besluta att inte väcka åtal (åtalseftergift)

8 §

Om inte ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver något annat, får åklagaren, utöver vad som bestäms i 7 §, besluta om åtals eftergift när

väcka åtal för brottet eller förundersökningens myndigheten eller åklagaren har beslutat att förundersökning inte ska göras eller att den avbryts eller avslutas. Bestämmelser om målsägandes rätt att väcka åtal för ett brott som begåtts vid skötsel av ett offentligt uppdrag finns i 118 § 3 mom. grundlagen.

10 §

Har åklagaren med stöd av 7 eller 8 § meddelat åtalseftergift, ska åklagaren föra sitt avgörande av skuldfrågan till domstolen, om den som åtalseftergiften gäller yrkar det. Yrkandet ska skriftligen tillställas åklagaren inom 30 dagar från den delgivning som avses i 9 § 1 mom.

Målsäganden har rätt att förena sig med ett åtal som väckts av åklagaren eller av en annan målsägande samt att åberopa nya omständigheter till stöd för åtalet. Målsäganden får överklaga domstolens avgörande oberoende av om han fört talan i målet eller inte.

15 §

En målsägande har rätt att överta ett åtal som åklagaren eller en annan målsägande lägger ned.

11 §

Om åklagaren har beslutat att meddela åtalseftergift får han återkalla sitt beslut endast om det på grund av ny utredning i ärendet framgår att beslutet har grundat sig på uppgifter som i väsentlig grad är ofullständiga eller oriktiga.

16 §

Är brottet sådant att åklagaren inte får väcka åtal för det utan målsägandens begäran, och har målsäganden återkallat sin begäran innan åklagaren har väckt åtal, får inte heller åklagaren väcka åtal för brottet. En återkallad begäran hindrar dock inte åklagaren från att väcka åtal om återkallandet inte gäller alla som är delaktiga i brottet.

12 §

Om det efter att åtal har väckts framkommer omständigheter som skulle ha givit åklagaren rätt att enligt 7 eller 8 § meddela åtals eftergift, får åklagaren på denna grund lägga ned åtalet. Nedläggningsbeslutet ska delges enligt 9 § 1 mom.

2 kap

Om biträdande av part

1 a §

Domstolen kan förordna ett rättegångsbiträde för att bistå målsäganden under förundersökningen och, om målsäganden har anspråk i ett mål som drivs av åklagaren, under rättegången, när målet gäller

13 §

Åklagaren får även till förmån för svaranden i brottmål söka ändring eller ändra en ändringsansökan som han gjort till svarandens nackdel.

14 §

En målsägande får själv väcka åtal för ett brott endast om åklagaren har beslutat att inte

3 kap

Om privaträttsligt anspråk

9 §

Har åklagaren väckt åtal för ett brott, är han på målsägandens begäran skyldig att i samband med åtalet även föra målsägandens talan beträffande dennes privaträttsliga anspråk mot svaranden på grund av brottet, om detta kan ske utan väsentlig olägenhet och anspråket inte är uppenbart ogrundat. Om åklagaren inte åtar sig att driva målsägandens privaträttsliga anspråk, ska han meddela målsäganden detta med iakttagande av vad som stadgas i 1 kap. 9 § 1 mom.

4 kap

Om laga domstol

8 §

Den domstol där ett av åklagaren framställt straffyrkande är anhängigt får på framställning av åklagaren av särskilda skäl överföra målet till en annan behörig domstol. Den överförande domstolens beslut och andra åtgärder i samband med målet är i kraft tills den domstol dit målet har överförts beslutar något annat. Målet får likväl inte överföras tillbaka, om inte nya särskilda skäl förutsätter det.

5 a kap

Om avgörande av mål utan huvudförhandling

1 §

Ett mål kan avgöras utan att huvudförhandling hålls (skriftligt förfarande), om

1) det för inget enskilt brott som avses i ett av åklagaren väckt åtal under de omständigheter som nämns i åtalet har föreskrivits strängare straff än böter eller fängelse i högst två år,

2) svaranden erkänner den gärning som anges i åklagarens åtal samt genom en uttrycklig anmälan till tingsrätten avstår från sin rätt till muntlig förhandling och samtycker till att målet avgörs i skriftligt förfarande,

8 kap

Om parterna

Parts utevaro i brottmål där talan förs av åklagaren

13 §

Hovrätten kan trots 1 mom. på besvär av åklagaren eller målsäganden döma en svarande som tydligt håller sig undan huvudförhandlingen, och som i tingsrätten personligen har hörts med anledning av de yrkanden som besvären gäller, till fängelsestraff för ett brott i fråga om vilket tingsrätten förkastat åtalet, eller ändra ett bötesstraff som tingsrätten utdömt till fängelsestraff, om

9 kap

Om rättegångskostnader

8 §

Om målsägandens skyldighet att ersätta svarandens rättegångskostnader och målsägandens rätt att av svaranden få ersättning för sådana kostnader när målsäganden förenat sig om åklagarens åtal gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 21 kap. i rättegångsbalken. Målsäganden svarar dock endast för de särskilda kostnader som föranletts av att han utnyttjat sin talerätt. Om skyldighet för den som företräder eller är ombud eller biträde för en målsägande, som har förenat sig om åklagarens åtal, att solidariskt med målsäganden ersätta dessa kostnader gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 21 kap. 6 § i rättegångsbalken.

10 §

Åklagaren har på statens vägnar rätt att överklaga avgöranden som fattats med stöd av 1-4 § och 8 § 3 mom. i detta kapitel även om han inte har uppträtt som åklagare i målet.

sägandens talan mot en annan part i målet och straff eller någon annan straffrättslig påföljd för denne inte yrkas, eller om någon annan än målsäganden framställer privaträttsliga anspråk mot den åtalade, ska angående ersättning för rättegångskostnaderna i denna del av målet tillämpas vad som föreskrivs om tvistemål.

11 §

Om domstolen i samband med ett brottmål, där åklagaren utför åtal även handlägger mål-

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.**Lag****om ändring av 94 § i lagen om förmyndarverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) 94 § 2 mom., som följer:

94 §

Åklagaren får inte väcka åtal för en gärning
som avses i 1 mom. om inte förmyndarmyn-
digheten har anmält den till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20

19.**Lag****om ändring av 41 § i personuppgiftslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personuppgiftslagen (523/1999) 41 § 2 mom., som följer:

41 §

Innan åklagaren väcker åtal för ett förfa-
rande som står i strid med denna lag ska han

höra dataombudsmannen. Domstolen ska vid
behandlingen av ett sådant mål bereda data-
ombudsmannen tillfälle att bli hörd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av 6 och 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 6 § 1 mom. 1 punkten och 24 § 1 mom. 3 punkten, som följer:

6 §

Tidpunkten för när en handling som upprättats av en myndighet blir offentlig

Om det inte i denna lag eller i någon annan lag föreskrivs något om en handlings offentlighet eller sekretess eller om någon annan begränsning av rätten att ta del av den, blir en handling som har upprättats av en myndighet offentlig enligt följande:

1) en anteckning i ett diarium eller någon annan fortlöpande förteckning, när den har införts om det inte är fråga om anteckningar om misstänkta i en åklagares diarium, vilka blir offentliga först då stämningsansökan som gäller den misstänkte eller åklagarens stämning har undertecknats eller på därmed jämförligt sätt blivit bekräftad eller när åklagaren har beslutat låta bli att väcka åtal eller när ärendet har avskrivits,

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

3) anmälan om brott till polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet, en åklagare eller en kontroll- och tillsynsmyndighet, handlingar som har mottagits eller uppgjorts för förundersökning och åtalsprövning samt stämningsansökan, stämning och svaromål på en stämning i brottmål, tills ärendet har tagits upp till behandling vid ett domstols-sammanträde eller åklagaren beslutat låta bli att väcka åtal eller ärendet avskrivits, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte äventyrar brottsutredningen eller undersökningens syfte eller utan vägande skäl vållar den som har del i saken skada eller lidande eller hindrar domstolen från att utöva sin rätt att sekretessbelägga handlingar enligt lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984),

Denna lag träder i kraft den 20 .

21.**Lag****om ändring av 11 § i lagen om riksätten och behandling av ministeransvarighetsärenden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om riksätten och behandling av ministeransvarighetsärenden (196/2000) 11 §, som följer:

11 §	rättegångsbalken ska iakttas när åklagaren utför åtal i brottmål.
<i>Rättegången</i>	_____

Om inte något annat föreskrivs nedan gäller beträffande behandlingen av ärenden i riksätten i tillämpliga delar vad som enligt lagen om rättegång i brottmål (689/1997) och _____

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag**om ändring av 17 och 18 § i rättshjälpslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättshjälpslagen (257/2002) 17 § 1 mom. och 18 § 5 mom., av dem 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag 927/2008, som följer:

17 §

Arvode och kostnadsersättning till ett privat biträde

För ett privat biträde fastställs ett skäligt arvode för de nödvändiga åtgärderna enligt tidsåtgång och för tidsspillan med anledning av nödvändiga resor samt ersättning för kostnader. Arvodet och kostnadsersättningen betalas av statens medel minskade med självriskandelen enligt 20 §. För att arvodet ska kunna bestämmas ska biträdet lägga fram en detaljerad utredning om de åtgärder han eller hon har vidtagit i saken och om sina kostnader, om det inte är onödigt att lägga fram en sådan utredning. Om avsikten är att utredningen ska behandlas vid muntlig förhandling i domstolen, ska biträdet i god tid och senast vardagen före rättegångsdagen till domstolen och vid behov till motparten ge en utredning över sina åtgärder och kostnader dittills. I brottmål ska åklagaren yttra sig om yrkandet på arvode och ersättning, om det med hänsyn till yrkandets belopp eller annars finns orsak till detta. Om en person som inte allmänt sköter advokatuppdrag vid domstolen i fråga har förordnats till biträde, ersätts

tilläggskostnaderna för resor och tidsspillan endast om det är motiverat att ett sådant biträde anlitas. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de åtgärder för vilka arvode betalas, storleken av timarvodet, minimiarvodet för ett enskilt ärende, de kostnader som ersätts samt de skäl i anslutning till ärendet och biträdet enligt vilka arvodet kan höjas eller sänkas. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas om på vilket sätt utredningen om arvodesersättnings- och kostnadsersättningsyrkanden ska presenteras för domstolen samt om när någon utredning om åtgärder inte behöver ges.

18 §

Bestämmande av arvoden och ersättningar

Åklagaren kan i mål där han eller hon har varit åklagare överklaga avgöranden som gäller beloppet av arvodet och ersättningen till ett biträde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag**om ändring av 16 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002) 16 §,
som följer:

16 §

Förordnande om spärrning av information

En domstol kan på ansökan av *en* åklagare, en undersökningsledare eller den vars rätt ärendet gäller förordna att en tjänsteleverantör som avses i 15 § vid vite ska göra den information som denne lagrat oåtkomlig, om informationen uppenbart är sådan att det enligt lag är straffbart eller utgör grund för ersättningsansvar att hålla den tillgänglig för allmänheten eller förmedla den. Domstolen ska behandla ansökan i brådskande ordning. Ansökan kan inte godkännas om inte tjänsteleverantören och innehållsproducenten beretts tillfälle att bli hörda, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

Domstolens förordnande ska ges också innehållsproducenten för kännedom. Om innehållsproducenten inte är känd, kan domstolen bestämma att tjänsteleverantören ska sköta delgivningen.

Förordnandet förfaller om åtal för brott som grundar sig på innehållet i eller förmedling av den information som förordnandet

gäller inte väcks eller, när det är fråga om ersättningsansvar, talan inte väcks inom tre månader från det förordnandet gavs. Domstolen kan på yrkande av åklagaren eller en målsägande eller part vilket framställts inom den tidsfrist som avses ovan förlänga tidsfristen med högst tre månader.

Tjänsteleverantören och innehållsproducenten har rätt att ansöka om upphävande av förordnandet hos den domstol som gav förordnandet. Vid behandlingen av ett ärende som gäller upphävande av ett förordnande iakttas bestämmelserna i 8 kap. i rättegångsbalken (4/1734). Domstolen sörjer dock för behövliga åtgärder för att höra åklagaren. Upphävande ska sökas inom 14 dagar från det att sökanden tog del av förordnandet. Informationen får inte göras tillgänglig på nytt så länge ett ärende om upphävande är anhängigt, om inte den domstol som behandlar ärendet beslutar något annat. Även åklagaren har rätt att söka ändring i ett beslut genom vilket ett förordnande har upphävts.

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag**om ändring av lagen om verkställighet av böter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 1 mom. 5 punkten, 25 § 2 mom., 28 §, 30 § 2 mom., 30 a § 1 mom. och 33 § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

I den ordning som föreskrivs i denna lag verkställs följande påföljder:

5) staten tilldömd ersättning i andra ärenden och mål än brottmål, om åklagaren uppträtt i dem på tjänstens vägnar,

25 §

Stämning till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff

I stämningen kallas den betalningsskyldige att infinna sig vid domstol för att bemöta åklagarens yrkande om bestämmande av förvandlingsstraff och meddelas tid och plats för behandlingen. Den som stäms in ska i samband med stämningen upplysas om att saken kan avgöras trots hans eller hennes utevaro och att han eller hon kan tillställa domstolen sitt skriftliga bemötande före ärendets behandling.

28 §

Avstående från yrkande på förvandlingsstraff

Åklagaren får avstå från att yrka att förvandlingsstraff ska bestämmas i stället för obetalda böter, om

Åklagaren kan på de grunder som nämns i 2 a kap. 7 § i strafflagen eller i 26 § i lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996)

avstå från att yrka att förvandlingsstraff ska bestämmas i stället för ett obetalt vite, om inte ett viktigt allmänt intresse kräver något annat.

Om åklagaren har beslutat att avstå från att yrka förvandlingsstraff får denne återkalla sitt beslut endast om det av ny utredning i saken framgår att beslutet har byggt på väsentligt ofullständiga eller oriktiga uppgifter.

Riksåklagaren har rätt att ta upp saken till ny prövning enligt vad som bestäms särskilt.

30 §

Behandlingen av ett ärende vid domstol

Yrkande på förvandlingsstraff framställs av åklagaren. Målsägande i det brottmål som föranledde att böter dömdes ut är inte målsägande i den rättegång som gäller bestämmande av förvandlingsstraff. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om hur de uppgifter som behövs för bestämmande av förvandlingsstraff ska sändas till åklagaren och från åklagaren vidare till tingsrätten.

30 a §

Utredning som skall inhämtas hos utmätningssmannen

Åklagaren ska när skäl yppar sig på eget initiativ eller på begäran av domstolen hos utmätningssmannen inhämta en utredning om den betalningsskyldiges ekonomiska ställning.

33 §

Rättelse av domstolens avgörande

Utöver vad som bestäms i 11 kap. 9 § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) skall den tingsrätt som bestämt ett förvandlingsstraff på anmälan av åklagaren eller Rättsregistercentralen rätta beslutet så att det motsvarar det obetalda beloppet, om det efter att

beslutet avkunnades framgår att den betalningsskyldige innan beslutet avkunnades har betalat en del av de böter som förvandlats till fängelse. Om fullföljdsdomstolen redan har avgjort ärendet om bestämmande av förvandlingsstraff ska den rätta beslutet.

Denna lag träder i kraft den 20

25.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003) 18 § som följer:

18 §

Föreläggande att avbryta distributionen av ett nätmeddelande

En domstol kan på ansökan av en åklagare, en undersökningsledare eller en målsägande förelägga en utgivare eller en utövare av programverksamhet eller administratören av en sändare, server eller någon annan sådan anordning att avbryta distributionen av ett nätmeddelande, om det med hänsyn till meddelandets innehåll är uppenbart att det är straffbart att hålla det tillgängligt för allmänheten. Domstolen ska behandla ansökan i brådskan- de ordning. Innan föreläggandet meddelas ska domstolen ge den för vilken föreläggande sökts och avsändaren av nätmeddelandet tillfälle att bli hörda, om ärendets brådskan- de natur inte oundgängligen kräver något annat.

Domstolens föreläggande skall också del- ges avsändaren av det i föreläggandet avsed- da nätmeddelandet. Om avsändaren är okänd, kan domstolen förelägga administratören av sändaren, servern eller någon annan sådan anordning att sköta delgivningen.

Ett föreläggande enligt 1 mom. förfaller, om inte åtal för ett brott som grundar sig på innehållet i meddelandet väcks, ett yrkande enligt 22 § framställs eller talan om ersätt- ning för skada som innehållet i ett meddelan- de orsakat väcks inom tre månader efter det att föreläggandet meddelades. Om åklagaren eller målsäganden inom nämnda tid yrkar

det, kan domstolen förlänga tiden med högst tre månader.

Den som förelagts att avbryta distribu- tionen av ett nätmeddelande har i likhet med avsändaren av nätmeddelandet rätt att hos den domstol som meddelat föreläggandet an- söka om upphävande av föreläggandet. Vid behandling av ett ärende som gäller upphä- vande av ett föreläggande ska bestämmelser- na i 8 kap. rättegångsbalken iakttas. Domsto- len sörjer dock för att behövliga åtgärder för hörande av åklagaren vidtas. Ansökan om upphävande ska göras inom 14 dagar efter det att sökanden fått kännedom om föreläg- gandet. Nätmeddelandet får inte göras till- gängligt för allmänheten på nytt medan frå- gan om upphävande är anhängig, om inte domstolen bestämmer något annat. Även åklagaren har rätt att söka ändring i det beslut genom vilket föreläggande om avbrytande har upphävts.

Om åklagaren eller målsäganden yrkar det, kan domstolen meddela ett föreläggande en- ligt 1 mom. också när den behandlar ett åtal som grundar sig på innehållet i ett publicerat meddelande, ett yrkande om en påföljd enligt 22 § eller en talan om ersättning för skada som innehållet i ett nätmeddelande orsakat. I ett här avsett föreläggande får ändring inte sökas särskilt genom besvär

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag**om ändring av 48 § i lagen om intressebevakningsfullmakt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om intressebevakningsfullmakt (648/2007) 48 § 2 mom., som följer:

48 §

Straffbestämmelser

Åklagaren får inte väcka åtal för en gärning
som avses i 1 mom., om inte förmyndarmyn-
digheten har anmält den för åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

27.

Lag**om ändring av 8 § i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) 8 §, som följer:

8 §

Förande av statens talan

lan av justitieministeriet. Justitieministeriet
ges inte tillfälle att bli hört om ett yrkande på
gottgörelse, om inte det finns särskilda skäl.

I brottmål där åklagaren utför åtal är det
åklagaren som för statens talan i ärenden om
gottgörelse. I övriga ärenden förs statens ta-

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.**Lag****om ändring av lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust (742/2010) 3
§ 1 mom., som följer:

3 §

*Den nationella medlemmens behörighet och
uppgifter*

mation med Europeiska byrån för bedrägeri-
bekämpning i det syfte som avses i artikel
26.5 i Eurojustbeslutet.

Den nationella medlemmen har den behö-
righet som avses i 7 § i lagen om åklagarvä-
sendet (/) i ärenden som hör till Eurojust.
Medlemmen har befogenhet att utbyta infor-

Denna lag träder i kraft den 4 juni 2011.

29.

Lag**om ändring av lagen om föreläggande av böter och ordningsbot**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) 2 § 1 mom. 5 punkten, 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 2 mom., 4 § 2 mom., 8 § 4 mom., 13 §, 19 § 1 mom., 24 § 1 mom., 25 §, det inledande stycket i 26 § 1 mom., 27 § 1 mom., 28—30 § och 31 § 1 mom., som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *straffföreläggande* ett avgörande genom vilket åklagaren på grundval av ett bötesyrkande eller ett straffyrkande förelägger ett bötesstraff och en förverkandepåföljd.

3 §

Behöriga tjänstemän och tillämpningsområdet för bötesföreläggande

Ett bötesyrkande eller straffyrkande utfärdas av en polisman. Yrkandet kan utfärdas också på begäran av allmänna åklagaren. En ordningsbot föreläggs av en polisman eller åklagaren.

Straffföreläggande utfärdas av åklagaren. Bötesföreläggande utfärdas av en polisman. I ett bötesföreläggande kan som påföljd föreläggas ett bötesstraff på högst 20 dagsböter och en förverkandepåföljd för den som bryter mot

4 §

Den misstänktes samtycke

Samtycket ges till den tjänsteman som utfärdar bötesyrkandet, bötesföreläggandet, ordningsbotsföreläggandet eller straffyrkandet eller till en annan tjänsteman som gör förundersökningen eller till åklagaren. Den

tjänsteman som tar emot samtycket ska försöka säkerställa att den misstänkte förstår vad samtycket innebär innan det ges.

6 §

Åtgärdseftergift

I fråga om rätten för en polisman, tullman, gränsbevakningsman och jakt- och fiskeövervakare att ge den som gör sig skyldig till en förseelse en anmärkning eller avstå från att göra en anmälan om förseelsen och om rätten för åklagaren att avstå från att väcka åtal gäller vad som särskilt föreskrivs om detta. I fråga om rätten för en polisman, tullman, gränsbevakningsman och jakt- och fiskeövervakare att avstå från att framställa yrkande på förverkande iakttagas i tillämpliga delar 1 kap. 8 b § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

8 §

Innehållet i ett bötesyrkande, bötesföreläggande och ordningsbotsföreläggande

I ett bötesyrkande ska också nämnas möjligheten att ge åklagaren en utredning som gäller grunden för bestämmande av dagsbotens belopp och den tidsfrist på två veckor inom vilken det är möjligt att lämna utredningen. Om den som misstänks för förseelsen begär en ändring av grunden för bestämmande av dagsbotens belopp, ska detta antecknas i yrkandet.

13 §

Överlämnande av ett bötesyrkande och ett straffyrkande till åklagaren

Ett bötesyrkande ska efter delgivningen utan dröjsmål överlämnas till åklagaren för utfärdande av ett strafföreläggande. Samma överlämningskyldighet gäller ett straffyrkande, om den som misstänks för förseelsen har betalat böterna på det sätt som avses i 4 § 4 mom.

19 §

Övervakning som utförs av chefen för polis-inrättningen

Chefen för polis-inrättningen övervakar utfärdandet av ordningsbotsförelägganden som utfärdas i ett förfarande enligt detta kapitel. Om ordningsbot har förelagts för en förseelse för vilken ordningsbot inte är en tillräcklig påföljd, ska han eller hon undanröja ordningsbotsföreläggandet och anmäla saken till åklagaren.

24 §

Utfärdande av strafföreläggande

Åklagaren ska utan dröjsmål granska ett bötesyrkande eller ett straffyrkande som kommit in för handläggning och utfärda ett strafföreläggande. Föreläggandet kan under-tecknas också elektroniskt. Ett strafföreläggande som grundar sig på ett bötesyrkande får dock inte utfärdas förrän två veckor har förflutit från det att yrkandet delgavs.

25 §

Utredning till åklagaren

Trots att den som misstänks för en förseelse har gett sitt samtycke, kan han eller hon ge åklagaren en skriftlig utredning som gäller grunden för bestämmande av dagsbotens belopp. Den som utfärdar ett strafföreläggande ska beakta sådan utredning som har getts in-

nan föreläggandet utfärdas och som inverkar på dagsbotens belopp eller annars har betydelse med hänsyn till avgörandet av ärendet och dessutom beakta andra omständigheter som han eller hon känner till.

26 §

Hinder för att utfärda strafföreläggande

Åklagaren får inte utfärda ett strafföreläggande, om

27 §

Ny bedömning av gärningen

Om åklagaren anser att ett strafföreläggande ska utfärdas så att det leder till ett strängare bötesstraff eller en strängare ordningsbot än vad som har angetts i bötesyrkandet eller straffyrkandet, ska det på begäran av åklagaren utfärdas ett nytt yrkande och det tidigare yrkandet återtas. Till begäran ska fogas behövliga uppgifter för utfärdande av ett sådant yrkande eller föreläggande som avses i 2 §. En ny begäran om ett sådant samtycke av målsäganden som avses i 5 § behöver inte göras.

28 §

Utfärdande av ett lindrigare strafföreläggande än vad som har yrkats

Åklagaren får i ett strafföreläggande på eget initiativ eller utifrån en utredning enligt 25 § bestämma ett lindrigare bötesstraff än vad som har anges i bötesyrkandet eller straffyrkandet, om åklagaren anser att förseelsen eller svarandens betalningsförmåga förutsätter det.

29 §

Utfärdande av ordningsbotsföreläggande

Om åklagaren anser att det för förseelsen i stället för det bötesstraff som yrkas i bötesyrkandet eller straffyrkandet ska föreläggas

en ordningsbot, ska han eller hon utfärda ett ordningsbotsföreläggande.

30 §

Åtgärdseftergift och väckande av åtal

Åklagaren får avstå från att utfärda ett strafföreläggande eller ordningsbotsföreläggande, om de lagbestämda förutsättningarna för åtalseftergift uppfylls.

Åklagaren ska väcka åtal i stället för att utfärda ett föreläggande, om det inte är fråga om en förseelse som avses i 1 § eller om förseelsens samband med en gärning som ska behandlas på samma gång förutsätter att åtal väcks också för förseelsen eller om det finns något annat vägande skäl till att väcka åtal.

Om åklagaren väcker åtal, ska han eller hon undanröja bötesyrkandet eller straffyrkandet.

31 §

Upptagande av ett ärende för nytt avgörande

Om åklagaren har beslutat att inte utfärda ett strafföreläggande eller ett ordningsbotsföreläggande och beslutet enligt ny utredning i ärendet har grundat sig på väsentligt bristfälliga eller oriktiga uppgifter, får åklagaren trots beslutet ta upp ärendet för nytt avgörande.

—————
Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

30.**Lag****om ändring av 9 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979) 9 §, sådan den lyder i lag 540/1982, som följer:

9 §	giltig biljett, om det beslutas att saken ska anmälas till polisen eller åklagaren för att handläggas i den ordning som är föreskriven för brottmål.
<i>Kontrollavgiftens förhållande till straffrättslig påföljd</i>	

En kontrollavgift får inte påföras en passagerare på grund av att han eller hon saknar en

Denna lag träder i kraft den 20 .

31.

Lag**om ändring av 19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 19 § 1 mom. 9 punkten, som följer:

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

9) åklagare i den utsträckning som föreskrivs i 25 § i lagen om åklagarväsendet (),

Trots sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polisens personregister, med undantag för Europolinformationssystemet som avses i 30 § och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 §, till

Denna lag träder i kraft den 20 .

32.**Lag****om ändring av 39 § i lagen om pantlåneinrättningar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) 39 §, som följer:

39 § kränkt, får åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Har genom brott eller förseelse som nämns
i denna lag endast någon enskilds rätt blivit _____
Denna lag träder i kraft den 20 .

33.

Lag**om ändring av 7 § i statstjänstemannalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen (750/1994) 7 § 1 mom. 7 punkten, sådan den lyder i lag
281/2000, som följer:

7 §

7) tjänster till vilka hör uppgifter som an-
kommer på åklagare eller utmättningsman,

Till följande tjänster kan endast finska
medborgare utnämnas:

Denna lag träder i kraft den 20 .

34.

Lag**om ändring av 148 § i lagen om placeringsfonder**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (48/1999) 148 §, som följer:

148 §

Om ett brott som avses i denna lag kränker endast en enskild persons rätt, får åklagaren inte väcka åtal om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

I övrigt får åklagaren väcka åtal för förseelse som bestraffas enligt 146 och 147 § endast om Finansinspektionen har anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35.

Lag**om ändring av 37 § i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991) 37 §, sådan den lyder i lag 719/1995, som följer:

37 §

Åtalsrätt

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åklagare får inte väcka åtal för brott som avses i 35 och 36 §, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

36.**Lag****om ändring av 112 § i lagen om fiske**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fiske (286/1982) 112 §, sådan den lyder i lag 518/2002, som följer:

112 §

åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till
åtal.*Åtalsrätt*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Har genom fiskeförseelse enbart en en-
skilds rätt kränkts, får åklagaren inte väcka

37.

Lag**om ändring av 82 § i jaktlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 82 §, sådan den lyder i lag 516/ 2002, som följer:

82 §	rätt kränkts, får åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.
<i>Åtalsrätt</i>	_____

Har genom jaktförseelse eller brott mot be- Denna lag träder i kraft den 20
stämmelserna i jaktlagen enbart en enskilds

38.

Lag**om ändring av 31 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002) 31 § 3 mom., som följer:

31 §

Straffbestämmelser och åtalsrätt

Kontrollcentralen för växtproduktion kan låta bli att anmäla förseelser som avses i 1 mom. till åklagaren, om förseelsen som helhet betraktad ska anses som uppenbart ringa

och om inte allmänt intresse anses kräva att åtal väcks. Härvid kan kontrollcentralen ge den leverantör av skogsodlingsmaterial som gjort sig skyldig till förseelsen en skriftlig anmärkning där denne uppmanas att korrigera felen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

39.**Lag****om ändring av 15 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) 15 § 1 mom., som följer:

15 §

Anmälan av brott till åtal

Denna lag träder i kraft den 20 .

Finns det skäl att misstänka brott mot bestämmelserna om fartygssäkerheten, ska tillsynsmyndigheten anmäla detta till åklagaren.

40.

Lag**om ändring av 10 § i lagen om försök med alkoholövervakad kör rätt**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om försök med alkoholövervakad kör rätt (360/2005) 10 § 1 mom., som följer:

10 §

Avbrytande av prøvotiden

Prövotiden avbryts om den övervakade meddelas körförbud eller temporärt körförbud. Om polisen utfärdar körförbud för den övervakade eller om utfärdande av temporärt körförbud grundar sig på 76 § 5 eller 6 punkten i vägtrafiklagen, ska polisen underrätta åklagaren om sitt beslut, varefter åklagaren utan dröjsmål vid domstol ska yrka att den övervakade körrätten återkallas och att det

villkorliga körförbudet verkställs. Yrkandet framställs vid den domstol inom vars domkrets den övervakade bor eller varaktigt vistas. I underrätten kan ärendet behandlas i en sammansättning med en domare, och åklagaren ska närvara vid sammanträdet. Ärendet kan handläggas och avgöras trots den övervakades utevaro. I övrigt tillämpas på förfarandet bestämmelserna om rättegång i brottmål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

41.

Lag**om ändring av 17 § i lagen om medling i arbetstvister**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medling i arbetstvister (420/1962) 17 § 2 mom., sådant det lyder i lag
354/2009, som följer:

17 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åklagaren får inte väcka åtal för brott mot
förbudet i 7 § om inte målsäganden anmält
brottet till åtal.

42.

Lag**om ändring av 57 och 62 § i patentlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i patentlagen (550/1967) 57 § 3 mom. och 62 § 3 mom., av dem 57 § 3 mom. sådant
det lyder i lag 717/1995, som följer:

57 §

62 §

Åklagaren får inte väcka åtal för patentförseelse, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Brott som avses i denna paragraf får inte åtalas av åklagaren, om inte målsäganden anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

43.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om patentombud**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patentombud (552/1967) 3 § 2 mom., som följer:

----- 3 § ----- tentombudsregistret antecknat ombud eller av
förening som företräder patentombud.

Straffyrkande i fall som avses i 1 mom. får ----- Denna lag träder i kraft den 20 .
förutom av åklagare framställas även av i pa-

44.

Lag**om ändring av 33 § i lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande (951/1977) 33 § 4 mom., sådant
det lyder i lag 672/1995, som följer:

33 §

Straffstadganden

Åklagare får inte väcka åtal för en överträ-
delse som nämns i 1 mom., om inte målsä-
ganden eller en arbetarskyddsmyndighet an-
mäler den för åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

45.

Lag**om ändring av 11 kap. 5 § i konsumentskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 11 kap. 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag
811/1990, som följer:

11 kap	er brott mot en förordning som har givits med stöd av 2 kap. 6 §, brott mot en före- skrift som har meddelats med stöd av en så- dan förordning eller en förordning som anges i 2 kap. 12 § 2 mom. eller underlåtelse att överlämna hemförsäljningshandling.
Straffstadganden	
5 §	

Åklagare ska innan åtal väcks för konsu-
mentskyddsförseelse bereda konsumentom-
budsmannen tillfälle att ge utlåtande i saken.
Detta behövs dock inte om åtalet enbart gäll-

Denna lag träder i kraft den 20 .

46.**Lag****om ändring av 11 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag 810/1990, som följer:

11 §

Åtal för en förseelse som avses i denna lag handläggs av allmän underrätt. Åklagaren får inte väcka åtal för förseelsen, om inte målsäganden har anmält den till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

47.

Lag**om ändring av 14 § i lagen om studieledighet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om studieledighet (273/1979) 14 § 2 mom., som följer:

14 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtal för gärning som enligt 1 mom. är
straffbar ska av åklagaren väckas endast om
målsäganden har anmält brottet till åtal.

48.

Lag**om ändring av 74 § i kärnenergilagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kärnenergilagen (990/1987) 74 §, sådan den lyder i lag 342/2008, som följer:

74 §

Väckande av åtal

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som nämns i 69 § förrän han eller hon i ärendet har inhämtat Strålsäkerhetscentralens utlå-

tande. Om ett brott som avses i 44 kap. 10 § i strafflagen har begåtts i en sådan verksamhet som övervakas av arbets- och näringsministeriet, ska utlåtande inhämtas av arbets- och näringsministeriet.

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

49.

Lag**om ändring av 39 och 40 § i lagen om nyttighetsmodellrätt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991) 39 § 2 mom. och 40 § 3 mom., som följer:

39 §

Åklagaren får inte åtala brott enligt 1 mom., om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

40 §

Åklagaren får inte åtala brott som avses i denna paragraf, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

50.

Lag**om ändring av 78 och 86 § i civiltjänstlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i civiltjänstlagen (1446/2007) 78 § 2 mom., rubriken för 86 § och 86 § 2 mom., som följer:

78 §

Polisanmälan

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 72–77 § om civiltjänstcentralen inte har gjort polisanmälan om brottet.

86 §

Rättegång samt domstolens och åklagarens skyldighet att lämna uppgifter

Domstolen ska underrätta civiltjänstcentralen om sitt beslut i ett ärende som avses i 72–77 § eller i förekommande fall om att ärendet har lämnats därhän. Åklagaren ska lämna motsvarande underrättelse, om han eller hon fattar beslut om att inte väcka åtal i ett ärende som gäller nämnda brott.

Denna lag träder i kraft den 20 .

51.

Lag**om ändring av 30 § i lagen om barndagvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om barndagvård (36/1973) 30 § 2 mom., som följer:

30 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åklagaren får inte väcka åtal för ovan i 1
mom. avsedd överträdelse, såvida inte soci-
alnämnden anmält försummelsen till åtal.

52.**Lag****om ändring av 17 och 31 b § i tobakslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tobakslagen (693/1976) 17 § 2 mom. 1 punkten och 31 b §, av dem 17 § 2 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 698/2010 och 31 b § i lag 984/2008, som följer:

17 §

Om det i samband med en inspektion eller på annat sätt konstateras att det förekommer verksamhet som strider mot bestämmelserna, ska kommunen förbjuda denna verksamhet. Kommunen kan också anmäla detta

1) till åklagaren, om det är fråga om ett förfarande som strider mot 8 a, 10, 10 b, 10 d eller 12 §, 13 § 1–3 eller 6 mom. eller 13 b §, och

31 b §

Innan åtal väcks i ett ärende som gäller förseelse eller brott vid marknadsföring av tobak enligt 31 och 31 a § ska åklagaren bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge ett utlåtande, och domstolen ska vid behandlingen av ett sådant ärende bereda tillstånds- och tillsynsverket möjlighet att höras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

53.

Lag**om ändring av 14 a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) 14 a § 3 mom., sådant
det lyder i lag 691/1995, som följer:

14 a §	kriminera
<i>Straffstadganden</i>	nde annonsering dömas till böter. Åklagaren får väcka åtal för diskriminerande annonsering endast på anmälan av jämställd- hetsombudsmannen.

Den som bryter mot förbudet i 14 § vid an-
nonsering av utbildningsplatser ska för dis-

Denna lag träder i kraft den 20 .

54.**Lag****om ändring av 64 § i strålskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strålskyddslagen (592/1991) 64 §, som följer:

64 §

Väckande av åtal

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åklagaren får inte väcka åtal för ett brott
som avses i denna lag förrän strålsäkerhets-
centralens utlåtande har inhämtats.

55.

Lag**om ändring av 76 § i lagen om utländska försäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) 76 § 2 mom., sådant det lyder i lag
525/2008, som följer:

76 §

Olovligt bedrivande av försäkringsverksam-
het

Åklagaren ska innan åtal väcks för olovligt
bedrivande av försäkringsverksamhet inhämta
Finansinspektionens utlåtande. När dom-
stolen behandlar brottmålet ska den ge Fi-
nansinspektionen tillfälle att bli hörd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

56.**Lag****om ändring av 29 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) 29 § 3
mom., som följer:

29 §

Straffansvar

Åklagaren får inte väcka åtal för en gärning
som avses i 2 mom., om inte en socialvårds-
myndighet har anmält den till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

57.

Lag**om ändring av 50 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 50 § 2 mom., som följer:

50 §

Polisanmälan och behandling av anmälan

avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

Vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning ska arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd. Åklagaren ska bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att

Denna lag träder i kraft den 20 .

58.

Lag**om ändring av 212 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 212 §, sådan den lyder i lag 913/2008,
som följer:

212 § <i>Finansinspektionens rätt att framställa straffyrkande</i>	skada, kan Finansinspektionen vidta en sådan åtgärd att åklagaren förordnas att vid domstol framställa ett av saken påkallat skadestånds- och straffyrkande.

Har en person som avses i 190 § på det sätt
som anges i den paragrafen orsakat kassan

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

59.

Lag**om ändring av 27 § i terrängtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i terrängtrafiklagen (1710/1995) 27 §, som följer:

27 §	endast en enskilds intresse eller rätt har kränkts, om inte målsäganden anmäler den till åtal.
<i>Åtalsrätt</i>	

Åklagaren får inte väcka åtal för en i 25 § 1 eller 2 punkten nämnd gärning, genom vilken _____ Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 3 december 2010.

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Astrid Thors

2.

Lag**om ändring av rättegångsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i rättegångsbalken (4/1734) 25 kap. 19 §, sådan den lyder i lag 165/1998,
ändras 11 kap. 3 § 1 mom., 17 kap. 19 §, 23 § 3 mom. och 32 § 2 mom., 21 kap. 19 §, 24
kap. 18 § 2 mom., 25 kap. 3 § 2 mom. och 7 § 2 mom., 26 kap. 18 § 4 mom., sådana de lyder,
11 kap. 3 § 1 mom. i lag 1056/1991, 17 kap. 19 § och 32 § 2 mom. i lag 571/1948 och 23 § 2
mom. i lag 622/1974, 21 kap. 19 § i lag 1013/1993, 24 kap. 18 § 2 mom., 25 kap. 7 § 2 mom.
och 26 kap. 18 § 4 mom. i lag 165/1998, och 25 kap. 3 § 2 mom. i lag 750/2010, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 KAP

11 KAP

Om delgivning i rättegång**Om delgivning i rättegång**

3 §

3 §

Då domstolen eller *allmänna* åklagaren har hand om delgivningen, verkställs den genom att handlingen sänds till parten

Då domstolen eller åklagaren har hand om delgivningen, verkställs den genom att handlingen sänds till parten

17 KAP

17 KAP

Om bevisning**Om bevisning**

19 §

19 §

Åberopas domare till vittne, pröva han på sin domared, om han vet något, som kan verka på saken. Finner han, att så förhåller sig, må han höras som vittne. Åberopas till vittne *allmän* åklagare, pröva rätten, huruvida detta till sanningens upplysning är nödigt, och äge han då träda från saken.

Åberopas en domare till vittne, ska han pröva på sin domared om han vet något som kan verka på saken. Finner han att det är så, ska han höras som vittne. Åberopas en åklagare till vittne ska rätten pröva om detta är nödvändigt för att få upplysning till saken och då ska åklagaren träda från saken.

23 §

23 §

Utan hinder av de i 1 mom. 3 och 4 punkterna ingående stadgandena kan annan i dem avsedd person än rättegångsbiträde för den anklagade förpliktas att vittna i saken, då *allmän* åklagare utför åtal för brott, på vilket kan följa fängelse i sex år eller strängare straff, eller för försök till eller delaktighet i dylikt brott.

Trots de i 1 mom. 3 och 4 punkterna ingående bestämmelserna kan annan i dem avsedd person än rättegångsbiträde för den anklagade förpliktas att vittna i saken, då åklagare utför åtal för brott, på vilket kan följa fängelse i sex år eller strängare straff, eller för försök till eller delaktighet i dylikt brott.

32 §

Utsaga, som vittnet tidigare avgivit inför rätta eller inför *allmän* åklagare eller polismyndighet, må uppläsa vid vittnesförhör endast, då han i sin vittnesutsaga avviker från vad han tidigare berättat, eller då vittnet vid förhöret förklarar sig icke kunna eller vilja yttra sig i saken.

21 KAP

Om rättegångskostnader

19 §

Allmänna åklagaren har rätt att på statens vägnar söka ändring i avgöranden som har fattats med stöd av 13 § i detta kapitel även då han inte verkat som åklagare.

24 KAP

Om domstolens avgörande

18 §

Ett exemplar skall sändas till svaranden i ett brottmål också om han inte har utövat talan i hovrätten, om hovrätten har ändrat tingsrättens avgörande för hans vidkommande. Ett exemplar skall sändas till *allmänna* åklagaren i ett brottmål som han driver också i det fall att han inte har utövat talan i hovrätten.

25 KAP

Om fullföljd av talan från tingsrätt till hovrätt

3 §

Närvarande parter ska omedelbart efter det att avgörandet har avkunnats lämnas skriftliga anvisningar av vilka framgår hur den som är missnöjd med avgörandet ska förfara för att få målet till prövning i hovrätten eller söka ändring genom prejudikatbesvär enligt 30 a kap. I anvisningarna ska också förfarandet med prejudikatbesvär beskrivas i huvuddrag. Anvisningar lämnas dock inte till *allmänna* åklagaren eller till någon annan part, om detta befinns vara uppenbart onödigt.

32 §

Utsaga som vittnet tidigare avgett inför rätta eller inför åklagare eller polismyndighet får uppläsa vid vittnesförhör endast, då han i sin vittnesutsaga avviker från vad han tidigare berättat, eller då vittnet vid förhöret förklarar sig *inte* kunna eller vilja yttra sig i saken.

21 KAP

Om rättegångskostnader

19 §

Åklagaren har rätt att på statens vägnar söka ändring i avgöranden som har fattats med stöd av 13 § i detta kapitel även då han inte verkat som åklagare.

24 KAP

Om domstolens avgörande

18 §

Ett exemplar ska sändas till svaranden i ett brottmål också om han inte har utövat talan i hovrätten, om hovrätten har ändrat tingsrättens avgörande för hans vidkommande. Ett exemplar ska sändas till åklagaren i ett brottmål som han driver också i det fall att han inte har utövat talan i hovrätten.

25 KAP

Om fullföljd av talan från tingsrätt till hovrätt

3 §

Närvarande parter ska omedelbart efter det att avgörandet har avkunnats lämnas skriftliga anvisningar av vilka framgår hur den som är missnöjd med avgörandet ska förfara för att få målet till prövning i hovrätten eller söka ändring genom prejudikatbesvär enligt 30 a kap. I anvisningarna ska också förfarandet med prejudikatbesvär beskrivas i huvuddrag. Anvisningar lämnas dock inte till åklagaren eller till någon annan part, om detta befinns vara uppenbart onödigt.

7 §

Allmänna åklagaren skall, om svarandena är flera, när han anmäler missnöje uppge vem av dem som missnöjesanmälan gäller.

19 §

Allmän åklagare som drivit åtal i tingsrätten kan, om det med hänsyn till sakens natur är ändamålsenligt, med samtycke av någon annan allmän åklagare ge denna i uppgift att anföra besvär över tingsrättens avgörande, bemöta besvär, delta i huvudförhandling eller vidta någon annan åtgärd som hör samman med ändringssökande.

26 KAP

Om fortsatt handläggning av besvärssärenden i hovrätten

1 a §

I ett brottmål kan hovrätten ändra tingsrättens dom med anledning av ett straffyrkande till förmån för svaranden också i det fall att endast *allmänna* åklagaren har sökt ändring i domen.

18 §

Allmänna åklagaren skall på tjänstens vägnar vara närvarande vid huvudförhandlingen i ett mål där *allmänna* åklagaren är ändringssökande eller där svaranden i ett brottmål har anfört besvär över tingsrättens avgörande som har fattats med anledning av *allmänna* åklagarens straffyrkande. *Allmänna* åklagaren skall också vara närvarande vid huvudförhandlingen i en sak som gäller meddelande av näringsförbud.

7 §

Åklagaren ska, om svarandena är flera, när han anmäler missnöje uppge vem av dem som missnöjesanmälan gäller.

(uphävs)

26 KAP

Om fortsatt handläggning av besvärssärenden i hovrätten

1 a §

I ett brottmål kan hovrätten ändra tingsrättens dom med anledning av ett straffyrkande till förmån för svaranden också i det fall att endast åklagaren har sökt ändring i domen.

18 §

Åklagaren ska på tjänstens vägnar vara närvarande vid huvudförhandlingen i ett mål där åklagaren är ändringssökande eller där svaranden i ett brottmål har anfört besvär över tingsrättens avgörande som har fattats med anledning av åklagarens straffyrkande. Åklagaren ska också vara närvarande vid huvudförhandlingen i en sak som gäller meddelande av näringsförbud.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen (39/1889) 1 kap. 12 § 2 mom. 2 punkten, 8 kap. 5 § 1 mom., 9 kap. 1 § 1 mom. och 7 § 1 mom., 17 kap. 25 §, 18 kap. 1 § 3 mom., 20 kap. 11 och 12 §, 21 kap. 16 §, 24 kap. 12 §, 25 kap. 9 §, 28 kap. 15 § 1 mom., 30 kap. 12 §, 32 kap. 13 §, 35 kap. 6 §, 36 kap. 8 § 1 mom., 38 kap. 10 §, 39 kap. 9 § 1 mom., 48 a kap. 5 § 1 mom., 49 kap. 6 §, sådana de lyder, 1 kap. 12 § 2 mom. 2 punkten i lag 205/1997, 8 kap. 5 § 1 mom. i lag 297/2003, 9 kap. 1 § 1 mom. och det inledande stycket i 7 § 1 mom. i lag 61/2003, 17 kap. 25 § i lag 563/1998, 20 kap. 11 och 12 § i lag 563/1998, 21 kap. 16 § i lag 578/1995, 24 kap. 12 § i lag 531/2000, 25 kap. 9 § i lag 578/1995, 28 kap. 15 § 1 mom. i lag 614/2002, 30 kap. 12 § 1 mom. i lag 641/2009 och 2 mom. i lag 467/2006, 32 kap. 12 § i lag 61/2003, 35 kap. 6 § i lag 769/1990, 36 kap. 8 § 1 mom. i lag 769/1990, 38 kap. 10 § 1 och 3 mom. i lag 578/1995 och 2 mom. i lag 540/1997, 39 kap. 9 § 1 mom. i lag 317/1994, 48 a kap. 5 § 1 mom. i lag 515/2002 och 49 kap. 6 § i lag 822/2005, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 KAP

1 KAP

**Om tillämpningsområdet för finsk
straffrätt**

**Om tillämpningsområdet för finsk
straffrätt**

12 §

12 §

Riksåklagarens åtalsförordnande

Riksåklagarens åtalsförordnande

Riksåklagarens förordnande behövs dock
inte, om

Riksåklagarens förordnande behövs dock
inte, om

2) brottet har begåtts i Danmark, Island,
Norge eller Sverige och *allmänna* åklagaren
på gärningsorten har framställt en begäran om
att brottet skall behandlas vid en finsk dom-
stol,

2) brottet har begåtts i Danmark, Island,
Norge eller Sverige och åklagaren på gär-
ningsorten har framställt en begäran om att
brottet ska behandlas vid en finsk domstol,

8 KAP

Om preskription

5 §

Förfarande vid förlängning av preskriptionstiden för åtalsrätten

Beslut om förlängning av preskriptionstiden för åtalsrätten fattas av den domstol som enligt 4 kap. lagen om rättegång i brottmål (689/1997) kan pröva åtal för brottet. Ansökan om förlängning av preskriptionstiden kan göras av *allmänna* åklagaren eller en målsägande, om denne har i 1 kap. 14 § 1 eller 2 mom. eller 15 § 1 mom. i nämnda lag åsyftad rätt att utföra åtal för brottet. Ansökan skall göras skriftligen innan preskriptionstiden löpt ut.

9 KAP

Om straffansvar för juridiska personer

1 §

Tillämpningsområde

För brott som har begåtts i ett samfunds, en stiftelses eller någon annan juridisk persons verksamhet skall på yrkande av *allmänna* åklagaren dömas till samfundsbot, om en sådan påföljd föreskrivs för brottet i denna lag.

7 §

Avstående från straffyrkande

Allmänna åklagaren får avstå från att yrka straff för en juridisk person, om

17 KAP

Om brott mot allmän ordning

25 §

Åtalsrätt

Om ofog inte har stört den allmänna ord-

8 KAP

Om preskription

5 §

Förfarande vid förlängning av preskriptionstiden för åtalsrätten

Beslut om förlängning av preskriptionstiden för åtalsrätten fattas av den domstol som enligt 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) kan pröva åtal för brottet. Ansökan om förlängning av preskriptionstiden kan göras av åklagaren eller en målsägande, om denne har i 1 kap. 14 § 1 eller 2 mom. eller 15 § 1 mom. i nämnda lag åsyftad rätt att utföra åtal för brottet. Ansökan ska göras skriftligen innan preskriptionstiden löpt ut.

9 KAP

Om straffansvar för juridiska personer

1 §

Tillämpningsområde

För brott som har begåtts i ett samfunds, en stiftelses eller någon annan juridisk persons verksamhet ska på yrkande av åklagaren dömas till samfundsbot, om en sådan påföljd föreskrivs för brottet i denna lag.

7 §

Avstående från straffyrkande

Åklagaren får avstå från att yrka straff för en juridisk person, om

17 KAP

Om brott mot allmän ordning

25 §

Åtalsrätt

Om ofog inte har stört den allmänna ord-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ningen får *allmän* åklagare inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. *Allmänna* åklagaren får inte heller väcka åtal för sådan sedlighetssårande marknadsföring som avses i 20 § 1 mom. 3 punkten, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

ningen får åklagare inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. Åklagaren får inte heller väcka åtal för sådan sedlighetssårande marknadsföring som avses i 20 § 1 mom. 3 punkten, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

18 KAP

18 KAP

Om brott emot familjerättigheter**Om brott emot familjerättigheter**

1 §

1 §

Ej må brott, som här nämnes, af allmän åklagare åtalas, om icke målseganden anmält brottet till åtal eller vid domstol sökt återgång af äktenskapsaftalet eller giftermålet.

Brott som nämns här får inte åtalas av åklagare, om inte målsäganden anmält brottet till åtal eller vid domstol sökt upplösande av äktenskapsavtalet eller äktenskapet.

20 KAP

20 KAP

Om sexualbrott**Om sexualbrott**

11 §

11 §

*Åtalsrätt**Åtalsrätt*

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott som avses i 3 eller 4 § eller i 5 § 1 mom. 2 eller 4 punkten, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagare får inte väcka åtal för brott som avses i 3 eller 4 § eller i 5 § 1 mom. 2 eller 4 punkten, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

12 §

12 §

*Åtgärdseftergift**Åtgärdseftergift*

Om målsäganden av egen fast vilja ber att åtal inte skall väckas för ett brott som avses i 1 §, 5 § 2 mom. eller 6 §, har *allmänna* åklagaren rätt att låta bli att väcka åtal, om inte ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver att åtal väcks.

Om målsäganden av egen fast vilja ber att åtal inte ska väckas för ett brott som avses i 1 §, 5 § 2 mom. eller 6 §, har åklagaren rätt att låta bli att väcka åtal, om inte ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver att åtal väcks.

21 KAP

21 KAP

Om brott mot liv och hälsa**Om brott mot liv och hälsa**

16 §

16 §

*Åtalsrätt**Åtalsrätt*

Allmän åklagare får inte väcka åtal för lind-

Åklagare får inte väcka åtal för lindrig

rig misshandel som riktat sig mot en person som fyllt femton år och inte heller för vållande av personskada, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

24 KAP

Om kränkning av integritet och frid samt om ärekränkning

12 §

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för hemfridsbrott, grovt hemfridsbrott, brott mot offentlig frid, olovlig avlyssning, olovlig observation eller förberedelse till olovlig avlyssning eller förberedelse till olovlig observation, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för spridande av information som kränker privatlivet, ärekränkning eller grov ärekränkning, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. Riksåklagaren kan dock förordna att åtal skall väckas, om brottet har begåtts genom ett massmedium och ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

25 KAP**Om brott mot friheten**

9 §

Åtalsrätt

Allmän åklagare får inte väcka åtal för frihetsberövande av oaktsamhet, olaga hot eller olaga tvång, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller om inte ett livsfarligt hjälpmedel har använts vid olaga hot eller olaga tvång, eller om inte ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för egenmäktigt omhändertagande av barn, om detta skulle strida mot barnets fördel. Innan åtal väcks skall socialnämnden i den kommun höras där barnet är bosatt eller befinner sig eller som annars uppenbarligen har de bästa

misshandel som riktat sig mot en person som fyllt femton år och inte heller för vållande av personskada, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

24 KAP

Om kränkning av integritet och frid samt om ärekränkning

12 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för hemfridsbrott, grovt hemfridsbrott, brott mot offentlig frid, olovlig avlyssning, olovlig observation eller förberedelse till olovlig avlyssning eller förberedelse till olovlig observation, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för spridande av information som kränker privatlivet, ärekränkning eller grov ärekränkning, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. Riksåklagaren kan dock förordna att åtal ska väckas, om brottet har begåtts genom ett massmedium och ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

25 KAP**Om brott mot friheten**

9 §

Åtalsrätt

Åklagare får inte väcka åtal för frihetsberövande av oaktsamhet, olaga hot eller olaga tvång, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller om inte ett livsfarligt hjälpmedel har använts vid olaga hot eller olaga tvång, eller om inte ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för egenmäktigt omhändertagande av barn, om detta skulle strida mot barnets fördel. Innan åtal väcks ska socialnämnden i den kommun höras där barnet är bosatt eller befinner sig eller som annars uppenbarligen har de bästa uppgifter-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

uppgifterna om barnet.

na om barnet.

28 KAP

28 KAP

Om stöld, förskingring och olovligt brukande

Om stöld, förskingring och olovligt brukande

15 §

15 §

Åtalsrätt

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för ett brott som avses i 3, 6–9, 9 c eller 10–12 §, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för ett brott som avses i 3, 6–9, 9 c eller 10–12 §, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

30 KAP

30 KAP

Om näringsbrott

Om näringsbrott

12 §

12 §

Åtalsrätt

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren ska innan åtal väcks för ett marknadsföringsbrott bereda konsumentombudsmannen tillfälle att ge utlåtande i saken och innan åtal väcks för ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge utlåtande i saken. När domstolen behandlar ärenden som gäller marknadsföringsbrott eller konkurrensbrott ska den ge konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd, och när domstolen behandlar ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker ska den ge Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att bli hört.

Åklagaren ska innan åtal väcks för ett marknadsföringsbrott bereda konsumentombudsmannen tillfälle att ge utlåtande i saken och innan åtal väcks för ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge utlåtande i saken. När domstolen behandlar ärenden som gäller marknadsföringsbrott eller konkurrensbrott ska den ge konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd, och när domstolen behandlar ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker ska den ge Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att bli hört.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott som avses i 2 eller 4–6 §, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 2 eller 4–6 §, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

32 KAP

Om häleri- och penningtvättsbrott

13 §

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för en häleriförseelse, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller en synnerligen viktig allmän fördel kräver att åtal väcks.

35 KAP

Om skadegörelse

6 §

Åtalsrätt

Är enbart enskild egendom föremål för ett brott som avses i 1 eller 3 §, får *allmän* åklagare väcka åtal endast om målsäganden anmäler brottet till åtal.

36 KAP

Om bedrägeri och annan oredlighet

8 §

Åtalsrätt

Allmän åklagare får inte väcka åtal för lindrigt bedrägeri eller missbruk av förtroendeställning, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

38 KAP

Om informations- och kommunikationsbrott

10 §

Åtalsrätt

Om föremålet för ett sekretessbrott eller en sekretessförseelse är en omständighet som gäller en enskilds personliga eller ekonomis-

32 KAP

Om häleri- och penningtvättsbrott

13 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för en häleriförseelse, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller en synnerligen viktig allmän fördel kräver att åtal väcks.

35 KAP

Om skadegörelse

6 §

Åtalsrätt

Är enbart enskild egendom föremål för ett brott som avses i 1 eller 3 §, får åklagare väcka åtal endast om målsäganden anmäler brottet till åtal.

36 KAP

Om bedrägeri och annan oredlighet

8 §

Åtalsrätt

Åklagare får inte väcka åtal för lindrigt bedrägeri eller missbruk av förtroendeställning, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

38 KAP

Om informations- och kommunikationsbrott

10 §

Åtalsrätt

Om föremålet för ett sekretessbrott eller en sekretessförseelse är en omständighet som gäller en enskilds personliga eller ekonomis-

ka förhållanden eller näringsverksamhet, får *allmän* åklagare inte väcka åtal för gärningen om inte målsäganden anmäler den till åtal eller gärningsmannen när brottet begicks var anställd hos en inrättning som utövar allmän post- eller televerksamhet eller om inte ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunikationshemlighet, systemstörning, dataintrång eller avkodningssystemsbrott, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller gärningsmannen när brottet begicks var anställd hos en inrättning som utövar allmän post- eller televerksamhet eller om ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Allmänna åklagaren skall höra dataombudsmannen innan åtal väcks för sekretessbrott, sekretessförseelse, kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunikationshemlighet eller dataintrång, om brottet i fråga riktar sig mot ett personregister, samt innan åtal väcks för personregisterbrott. När domstolen behandlar ett mål som gäller ett sådant brott skall den bereda dataombudsmannen tillfälle att bli hörd.

39 KAP

Om gäldenärsbrott

9 §

Åtalsrätt

Allmän åklagare får inte väcka åtal för gäldenärsförseelse eller för gynnande av borgenär, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

48 a KAP**Om naturresursbrott**

5 §

Åtalsrätt

Har genom fiskebrott, jaktbrott eller döljande av olagligt byte enbart en enskilds rätt

ka förhållanden eller näringsverksamhet, får åklagare inte väcka åtal för gärningen om inte målsäganden anmäler den till åtal eller gärningsmannen när brottet begicks var anställd hos en inrättning som utövar allmän post- eller televerksamhet eller om inte ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren får inte väcka åtal för kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunikationshemlighet, systemstörning, dataintrång eller avkodningssystemsbrott, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller gärningsmannen när brottet begicks var anställd hos en inrättning som utövar allmän post- eller televerksamhet eller om ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Åklagaren ska höra dataombudsmannen innan åtal väcks för sekretessbrott, sekretessförseelse, kränkning av kommunikationshemlighet, grov kränkning av kommunikationshemlighet eller dataintrång, om brottet i fråga riktar sig mot ett personregister, samt innan åtal väcks för personregisterbrott. När domstolen behandlar ett mål som gäller ett sådant brott ska den bereda dataombudsmannen tillfälle att bli hörd.

39 KAP

Om gäldenärsbrott

9 §

Åtalsrätt

Åklagare får inte väcka åtal för gäldenärsförseelse eller för gynnande av borgenär, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

48 a KAP**Om naturresursbrott**

5 §

Åtalsrätt

Har genom fiskebrott, jaktbrott eller döljande av olagligt byte enbart en enskilds rätt

kränkts, får *allmänna* åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

kränkts, får åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

49 KAP

Om kränkning av vissa immateriella rättigheter

6 §

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 1–3 eller 5 § i detta kapitel, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

49 KAP

Om kränkning av vissa immateriella rättigheter

6 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 1–3 eller 5 § i detta kapitel, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om stiftelser**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stiftelser (109/1930) 14 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1172/1994, som följer:

Gällande lydelse

14 §

Har en styrelsemedlem i sitt uppdrag gjort sig skyldig till straffbar handling, skall patent- och registerstyrelsen underrätta *allmänna* åklagaren så att denne kan väcka åtal i saken vid domstolen på stiftelsens hemort.

Föreslagen lydelse

14 §

Har en styrelsemedlem i sitt uppdrag gjort sig skyldig till straffbar handling, ska patent- och registerstyrelsen underrätta åklagaren så att denne kan väcka åtal i saken vid domstolen på stiftelsens hemort.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.**Lag****om ändring av 11 § i lagen om advokater**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om advokater (496/1958) 11 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

11 §

Straffyrkande för gärning, som avses i 1 mom., må framställas av *offentlig* åklagare eller av advokatföreningen.

Föreslagen lydelse

11 §

Straffyrkande för gärning, som avses i 1 mom., får framställas av en åklagare eller av advokatföreningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar (248/1965) 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 651/2010, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Till hovrätten adresserade handlingar som nämns i 1 mom. får av *allmänna* åklagaren skickas med posten eller genom bud. Till högsta domstolen adresserade fullföljdshandlingar ska *allmänna* åklagaren skicka till hovrätten eller, vid överklagande enligt 30 a kap. i rättegångsbalken, till tingsrätten genom förmedling av riksåklagaren och övriga handlingar så som högsta domstolen bestämmer.

Föreslagen lydelse

1 §

Till hovrätten adresserade handlingar som nämns i 1 mom. får av åklagaren skickas med posten eller genom bud. Till högsta domstolen adresserade fullföljdshandlingar ska åklagaren skicka till hovrätten eller, vid överklagande enligt 30 a kap. i rättegångsbalken, till tingsrätten genom förmedling av riksåklagaren och övriga handlingar så som högsta domstolen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av 22 § i firmalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i firmalagen (128/1979) 22 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

22 §

Allmän åklagare får driva åtal för brott som avses i 1 mom. endast om målsäganden anmält brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

22 §

Åklagare får driva åtal för brott som avses i 1 mom. endast om målsäganden anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 4 och 23 § i militära rättegångslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i militära rättegångslagen (326/1983) 4 § 1 mom. och 23 § 1 mom., av dem 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1115/2000 och 23 § 1 mom. i lag 202/1997, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Åklagare i militära rättegångsärenden är de *häradsåklagare* som riksåklagaren förordnat till dessa uppgifter och som är behöriga att sköta dem i hela landet. Angående åklagare i de militära rättegångsärenden som i första instans handläggs av hovrätten föreskrivs särskilt.

23 §

Allmän åklagare vid krigsrätt och en suppleant för denne förordnas av huvudstaben. Åklagaren vid krigsrätt är underställd riksåklagarens omedelbara bestämmanderätt.

Föreslagen lydelse

4 §

Åklagare i militära rättegångsärenden är de häradsåklagare som riksåklagaren förordnat till dessa uppgifter. Angående åklagare i de militära rättegångsärenden som i första instans handläggs av hovrätten föreskrivs särskilt.

23 §

Åklagare vid krigsrätt och en suppleant för denne förordnas av huvudstaben. Åklagaren vid krigsrätt är underställd riksåklagarens omedelbara bestämmanderätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.**Lag****om ändring av 19 § i militära disciplinlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i militära disciplinlagen (331/1983) 19 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag
1117/2000, som följer:

Gällande lydelse

19 §

Beslut om anhållande får fattas av

6) en *allmän* åklagare.

Föreslagen lydelse

19 §

Beslut om anhållande får fattas av

6) en åklagare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag**om ändring av 19 § i lagen om näringsförbud**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om näringsförbud (1059/1985) 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1220/1997, som följer:

Gällande lydelse

19 §

Behandling av mål

Vid behandling av mål som gäller meddelande av näringsförbud eller förlängning av tiden för förbud skall i tillämpliga delar iaktas vad som gäller i fråga om handläggning av brottmål som drivs av *allmänna* åklagaren. Målet kan prövas och avgöras trots svarandens frånvaro. Om svarandens skyldighet att ersätta staten för rättegångskostnaderna till följd av sakens behandling gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om svarande i brottmål.

Föreslagen lydelse

19 §

Behandling av mål

Vid behandling av mål som gäller meddelande av näringsförbud eller förlängning av tiden för förbud ska i tillämpliga delar iaktas vad som gäller i fråga om handläggning av brottmål som drivs av åklagaren. Målet kan prövas och avgöras trots svarandens frånvaro. Om svarandens skyldighet att ersätta staten för rättegångskostnaderna till följd av sakens behandling gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om svarande i brottmål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.**Lag****om ändring av 6 § i lagen om stämningsmän**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stämningsmän (505/1986) 6 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 887/1996, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Andra som har rätt att verkställa delgivning

Andra som har rätt att verkställa delgivning

Berättigad att, så som stämningsman, verkställa stämning och delgivning är

Berättigad att, så som stämningsman, verkställa stämning och delgivning är

1) polisman, *allmän* åklagare, utmättningsman, notarius publicus samt gränsbevakningsman,

1) polisman, åklagare, utmättningsman, notarius publicus samt gränsbevakningsman,

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 8 § i lagen om försvarstillstånd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försvarstillstånd (1083/1991) 8 § 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

8 §

Domstolen skall underrätta ändringssökanden och *allmänna* åklagaren på orten om tid och plats för handläggningen av besvärärendet. Ändringssökanden skall dessutom underrättas om att besvären kan handläggas trots att han är frånvarande.

Föreslagen lydelse

8 §

Domstolen ska underrätta ändringssökanden och åklagaren på orten om tid och plats för handläggningen av besvärärendet. Ändringssökanden ska dessutom underrättas om att besvären kan handläggas trots att han är frånvarande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 6 § i tingsrättslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tingsrättslagen (581/1993) 6 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

6 §

Den som inte har fyllt 25 år eller som har fyllt 63 år får inte väljas till nämndeman. Den person som innehar en tjänst vid en allmän domstol eller en straffanstalt eller som i sin tjänst utför utsökningsuppgifter, förundersökning av brott, tull- eller polisbevakning, får inte vara nämndeman, inte heller en *allmän* åklagare, advokat eller någon som yrkesmässigt bedriver advokatverksamhet.

Föreslagen lydelse

6 §

Den som inte har fyllt 25 år eller som har fyllt 63 år får inte väljas till nämndeman. Den person som innehar en tjänst vid en allmän domstol eller en straffanstalt eller som i sin tjänst utför utsökningsuppgifter, förundersökning av brott, tull- eller polisbevakning, får inte vara nämndeman, inte heller en åklagare, advokat eller någon som yrkesmässigt bedriver advokatverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag**om ändring av 6 § i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) 6 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 1651/1995, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Avgiftsfria prestationer

Avgiftsfria prestationer

Handläggningsavgifter enligt denna lag
 uppbärs inte

Handläggningsavgifter enligt denna lag
 uppbärs inte

6) i första domstolsinstans i brottmål då
allmänna åklagaren har väckt åtal,

6) i första domstolsinstans i brottmål då
 åklagaren har väckt åtal,

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag**om ändring av 4 § i straffregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i straffregisterlagen (770/1993) 4 § 1 mom. 2 punkten, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Ur straffregistret kan oberoende av den sekretessplikt som föreskrivs i 3 § eller i någon annan lag lämnas ut uppgifter om personer

2) till *allmänna* åklagare för åtal, åtalsprövning eller tvångsmedelsärenden,

Föreslagen lydelse

4 §

Ur straffregistret kan oberoende av den sekretessplikt som föreskrivs i 3 § eller i någon annan lag lämnas ut uppgifter om personer

2) till åklagare för åtal, åtalsprövning eller tvångsmedelsärenden,

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) 20 § 2 mom.,
som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

20 §

20 §

*Bevisupptagning och hörande av parter i all-
män underrätt**Bevisupptagning och hörande av parter i all-
män underrätt*

Bevisupptagningen eller hörandet av parterna sköts av underrätten på den ort inom vars domkrets den som skall höras har sitt hemvist eller är bosatt eller där bevisupptagningen eller hörandet annars lämpligen kan ske. *Allmänna* åklagaren skall vara närvarande då ärendet behandlas, om domstolen anser det vara nödvändigt att han är närvarande. Vid förfarandet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som stadgas om rättegång i brottmål.

Bevisupptagningen eller hörandet av parterna sköts av underrätten på den ort inom vars domkrets den som ska höras har sitt hemvist eller är bosatt eller där bevisupptagningen eller hörandet annars lämpligen kan ske. Åklagaren ska vara närvarande då ärendet behandlas, om domstolen anser det vara nödvändigt att han är närvarande. Vid förfarandet ska i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som stadgas om rättegång i brottmål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av lagen om rättegång i brottmål**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) mellanrubriken före 1 kap. 2 §, 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 4 a §, 5—8 §, 10 § 1 mom., 11 § 1 mom., 12 § 1 mom., 13 och 14 §, 15 § 1 mom., 16 § 2 mom., det inledande stycket i 2 kap. 1 a §, 3 kap. 9 § 1 mom., 4 kap. 8 § 1 mom., 5 a kap. 1 § 1 mom. 1 och 2 punkten, mellanrubriken före 8 kap. 4 § och det inledande stycket i 13 § 2 mom., 9 kap. 8 § 2 mom., 10 och 11 §, sådana de lyder, 1 kap. 4 § 1 mom. och 4 a § i lag 445/1999, 14 § 1 mom. i lag 647/2003, det inledande stycket i 2 kap. 1 a § och 5 a kap. 1 § 1 och 2 punkten i lag 243/2006, 9 kap. 8 § 2 mom. i lag 369/1999, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap

Om åtalsrätt*Allmän åklagares åtalsrätt*

2 §

Allmänna åklagaren skall väcka och utföra åtal för brott.

3 §

Om målsäganden har begärt att åtal skall väckas för ett brott som *allmänna* åklagaren inte får väcka åtal för utan målsägandens begäran och flera personer är misstänkta för delaktighet i brottet, får åklagaren väcka åtal även mot de misstänkta som målsägandens begäran inte gäller.

4 §

Begås mot en omyndig ett brott som *allmänna* åklagaren inte får väcka åtal för utan målsägandens åtalsbegäran, har intressebevakaren eller någon annan laglig företrädare för den omyndige rätt att begära att åtal skall väckas. Är den omyndige minderårig och riktar sig brottet mot den omyndiges person, har dock den omyndiges vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare denna rätt.

1 kap

Om åtalsrätt*Åklagarens åtalsrätt*

2 §

Åklagaren ska väcka och utföra åtal för brott.

3 §

Om målsäganden har begärt att åtal ska väckas för ett brott som åklagaren inte får väcka åtal för utan målsägandens begäran och flera personer är misstänkta för delaktighet i brottet, får åklagaren väcka åtal även mot de misstänkta som målsägandens begäran inte gäller.

4 §

Begås mot en omyndig ett brott som åklagaren inte får väcka åtal för utan målsägandens åtalsbegäran, har intressebevakaren eller någon annan laglig företrädare för den omyndige rätt att begära att åtal ska väckas. Är den omyndige minderårig och riktar sig brottet mot den omyndiges person, har dock den omyndiges vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare denna rätt.

4 a §

Om någons handlingsbehörighet har begränsats på ett annat sätt än genom omyndigförklaring och ett brott för vilket *allmänna* åklagaren inte får väcka åtal utan målsägandens åtalsbegäran riktar sig mot något som intressebevakaren ensam bestämmer om, har intressebevakaren ensam rätt att framställa åtalsbegäran. Intressebevakaren och dennes huvudman har dock vardera rätt att framställa åtalsbegäran om brottet riktar sig mot något som de skall bestämma om tillsammans.

5 §

En målsägande skall framställa sin åtalsbegäran till den *allmänna* åklagare eller polismyndighet inom vars verksamhetsområde åtal får väckas för brottet. Framställs begäran till en annan åklagare eller polismyndighet, skall denna utan dröjsmål förmedla begäran till den myndighet som är behörig i ärendet.

6 §

Allmänna åklagaren skall väcka åtal om det finns sannolika skäl för att den misstänkte är skyldig till brottet.

7 §

Allmänna åklagaren får besluta att inte väcka åtal (åtalseftergift)

8 §

Om inte ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver något annat, får *allmänna* åklagaren, utöver vad som stadgas i 7 §, besluta om åtalseftergift när

10 §

Har *allmänna* åklagaren med stöd av 7 eller 8 § meddelat åtalseftergift, skall åklagaren föra sitt avgörande av skuldfrågan till domstolen, om den som åtalseftergiften gäller yrkar det. Yrkandet skall skriftligen tillställas åklagaren inom 30 dagar från den delgivning som avses i 9 § 1 mom.

11 §

Om *allmänna* åklagaren har beslutat att meddela åtalseftergift får han återkalla sitt

4 a §

Om någons handlingsbehörighet har begränsats på ett annat sätt än genom omyndigförklaring och ett brott för vilket åklagaren inte får väcka åtal utan målsägandens åtalsbegäran riktar sig mot något som intressebevakaren ensam bestämmer om, har intressebevakaren ensam rätt att framställa åtalsbegäran. Intressebevakaren och dennes huvudman har dock vardera rätt att framställa åtalsbegäran om brottet riktar sig mot något som de ska bestämma om tillsammans.

5 §

En målsägande ska framställa sin åtalsbegäran till den åklagare eller polismyndighet inom vars verksamhetsområde åtal får väckas för brottet. Framställs begäran till en annan åklagare eller polismyndighet, ska denna utan dröjsmål förmedla begäran till den myndighet som är behörig i ärendet.

6 §

Åklagaren ska väcka åtal om det finns sannolika skäl för att den misstänkte är skyldig till brottet.

7 §

Åklagaren får besluta att inte väcka åtal (åtalseftergift)

8 §

Om inte ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver något annat, får åklagaren, utöver vad som bestäms i 7 §, besluta om åtalseftergift när

10 §

Har åklagaren med stöd av 7 eller 8 § meddelat åtalseftergift, ska åklagaren föra sitt avgörande av skuldfrågan till domstolen, om den som åtalseftergiften gäller yrkar det. Yrkandet ska skriftligen tillställas åklagaren inom 30 dagar från den delgivning som avses i 9 § 1 mom.

11 §

Om åklagaren har beslutat att meddela åtalseftergift får han återkalla sitt beslut en-

beslut endast om det på grund av ny utredning i ärendet framgår att beslutet har grundat sig på uppgifter som i väsentlig grad är ofullständiga eller oriktiga.

dast om det på grund av ny utredning i ärendet framgår att beslutet har grundat sig på uppgifter som i väsentlig grad är ofullständiga eller oriktiga.

12 §

Om det efter att åtal har väckts framkommer omständigheter som skulle ha givit *allmänna* åklagaren rätt att enligt 7 eller 8 § meddela åtalseftergift, får allmänna åklagaren på denna grund lägga ned åtalet. Nedläggningsbeslutet skall delges enligt 9 § 1 mom.

12 §

Om det efter att åtal har väckts framkommer omständigheter som skulle ha givit åklagaren rätt att enligt 7 eller 8 § meddela åtalseftergift, får åklagaren på denna grund lägga ned åtalet. Nedläggningsbeslutet ska delges enligt 9 § 1 mom.

13 §

Allmänna åklagaren får även till förmån för svaranden i brottmål söka ändring eller ändra en ändringsansökan som han gjort till svarandens nackdel.

13 §

Åklagaren får även till förmån för svaranden i brottmål söka ändring eller ändra en ändringsansökan som han gjort till svarandens nackdel.

14 §

En målsägande får själv väcka åtal för ett brott endast om *allmänna* åklagaren har beslutat att inte väcka åtal för brottet eller förundersökningsmyndigheten eller åklagaren har beslutat att förundersökning inte skall göras eller att den avbryts eller avslutas. Bestämmelser om målsägandes rätt att väcka åtal för ett brott som begåtts vid skötsel av ett offentligt uppdrag finns i 118 § 3 mom. grundlagen.

14 §

En målsägande får själv väcka åtal för ett brott endast om åklagaren har beslutat att inte väcka åtal för brottet eller förundersökningsmyndigheten eller åklagaren har beslutat att förundersökning inte ska göras eller att den avbryts eller avslutas. Bestämmelser om målsägandes rätt att väcka åtal för ett brott som begåtts vid skötsel av ett offentligt uppdrag finns i 118 § 3 mom. grundlagen.

Målsäganden har rätt att förena sig med ett åtal som väckts av *allmänna* åklagaren eller av en annan målsägande samt att åberopa nya omständigheter till stöd för åtalet. Målsäganden får överklaga domstolens avgörande oberoende av om han fört talan i målet eller inte.

Målsäganden har rätt att förena sig med ett åtal som väckts av åklagaren eller av en annan målsägande samt att åberopa nya omständigheter till stöd för åtalet. Målsäganden får överklaga domstolens avgörande oberoende av om han fört talan i målet eller inte.

15 §

En målsägande har rätt att överta ett åtal som *allmänna* åklagaren eller en annan målsägande lägger ned.

15 §

En målsägande har rätt att överta ett åtal som åklagaren eller en annan målsägande lägger ned.

16 §

Är brottet sådant att *allmänna* åklagaren inte får väcka åtal för det utan målsägandens begäran, och har målsäganden återkallat sin begäran innan åklagaren har väckt åtal, får

16 §

Är brottet sådant att åklagaren inte får väcka åtal för det utan målsägandens begäran, och har målsäganden återkallat sin begäran innan åklagaren har väckt åtal, får inte

inte heller åklagaren väcka åtal för brottet. En återkallad begäran hindrar dock inte åklagaren från att väcka åtal om återkallandet inte gäller alla som är delaktiga i brottet.

heller åklagaren väcka åtal för brottet. En återkallad begäran hindrar dock inte åklagaren från att väcka åtal om återkallandet inte gäller alla som är delaktiga i brottet.

2 kap

2 kap

Om biträdande av part**Om biträdande av part**

1 a §

1 a §

Domstolen kan förordna ett rättegångsbiträde för att bistå målsäganden under förundersökningen och, om målsäganden har anspråk i ett mål som drivs av *allmänna* åklagaren, under rättegången, när målet gäller

Domstolen kan förordna ett rättegångsbiträde för att bistå målsäganden under förundersökningen och, om målsäganden har anspråk i ett mål som drivs av åklagaren, under rättegången, när målet gäller

3 kap

3 kap

Om privaträttsligt anspråk**Om privaträttsligt anspråk**

9 §

9 §

Har *allmänna* åklagaren väckt åtal för ett brott, är han på målsägandens begäran skyldig att i samband med åtalet även föra målsägandens talan beträffande dennes privaträttsliga anspråk mot svaranden på grund av brottet, om detta kan ske utan väsentlig olägenhet och anspråket inte är uppenbart ogrundat. Om åklagaren inte åtar sig att driva målsägandens privaträttsliga anspråk, skall han meddela målsäganden detta med iakttagande av vad som stadgas i 1 kap. 9 § 1 mom.

Har åklagaren väckt åtal för ett brott, är han på målsägandens begäran skyldig att i samband med åtalet även föra målsägandens talan beträffande dennes privaträttsliga anspråk mot svaranden på grund av brottet, om detta kan ske utan väsentlig olägenhet och anspråket inte är uppenbart ogrundat. Om åklagaren inte åtar sig att driva målsägandens privaträttsliga anspråk, ska han meddela målsäganden detta med iakttagande av vad som stadgas i 1 kap. 9 § 1 mom.

4 kap

4 kap

Om laga domstol**Om laga domstol**

8 §

8 §

Den domstol där ett av *allmän* åklagare framställt straffyrkande är anhängigt får på framställning av åklagaren av särskilda skäl överföra målet till en annan behörig domstol. Den överförande domstolens beslut och andra åtgärder i samband med målet är i kraft tills den domstol dit målet har överförts beslutar något annat. Målet får likväl inte överföras tillbaka, om inte nya särskilda skäl förutsätter det.

Den domstol där ett av åklagaren framställt straffyrkande är anhängigt får på framställning av åklagaren av särskilda skäl överföra målet till en annan behörig domstol. Den överförande domstolens beslut och andra åtgärder i samband med målet är i kraft tills den domstol dit målet har överförts beslutar något annat. Målet får likväl inte överföras tillbaka, om inte nya särskilda skäl förutsätter det.

5 a kap

Om avgörande av mål utan huvudförhandling

1 §

Ett mål kan avgöras utan att huvudförhandling hålls (skriftligt förfarande), om

1) det för inget enskilt brott som avses i ett av *allmänna* åklagaren väckt åtal under de omständigheter som nämns i åtalet har föreskrivits strängare straff än böter eller fängelse i högst två år,

2) svaranden erkänner den gärning som anges i *allmänna* åklagarens åtal samt genom en uttrycklig anmälan till tingsrätten avstår från sin rätt till muntlig förhandling och samtycker till att målet avgörs i skriftligt förfarande,

5 a kap

Om avgörande av mål utan huvudförhandling

1 §

Ett mål kan avgöras utan att huvudförhandling hålls (skriftligt förfarande), om

1) det för inget enskilt brott som avses i ett av åklagaren väckt åtal under de omständigheter som nämns i åtalet har föreskrivits strängare straff än böter eller fängelse i högst två år,

2) svaranden erkänner den gärning som anges i åklagarens åtal samt genom en uttrycklig anmälan till tingsrätten avstår från sin rätt till muntlig förhandling och samtycker till att målet avgörs i skriftligt förfarande,

8 kap

Om parterna

Parts utevaro i brottmål där talan förs av allmänna åklagaren

Hovrätten kan utan hinder av 1 mom. på besvär av *allmänna* åklagaren eller målsäganden döma en svarande som tydligt håller sig undan huvudförhandlingen, och som i tingsrätten personligen har hörts med anledning av de yrkanden som besvären gäller, till fängelsestraff för ett brott i fråga om vilket tingsrätten förkastat åtalet, eller ändra ett bötesstraff som tingsrätten utdömt till fängelsestraff, om

8 kap

Om parterna

Parts utevaro i brottmål där talan förs av åklagaren

Hovrätten kan trots 1 mom. på besvär av åklagaren eller målsäganden döma en svarande som tydligt håller sig undan huvudförhandlingen, och som i tingsrätten personligen har hörts med anledning av de yrkanden som besvären gäller, till fängelsestraff för ett brott i fråga om vilket tingsrätten förkastat åtalet, eller ändra ett bötesstraff som tingsrätten utdömt till fängelsestraff, om

9 kap

Om rättegångskostnader

8 §

Om målsägandens skyldighet att ersätta svarandens rättegångskostnader och målsägandens rätt att av svaranden få ersättning för

9 kap

Om rättegångskostnader

8 §

Om målsägandens skyldighet att ersätta svarandens rättegångskostnader och målsägandens rätt att av svaranden få ersättning för

sådana kostnader när målsäganden förenat sig om *allmänna* åklagarens åtal gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 21 kap. rättegångsbalken. Målsäganden svarar dock endast för de särskilda kostnader som föranletts av att han utnyttjat sin talerätt. Om skyldighet för den som företräder eller är ombud eller biträde för en målsägande, som har förenat sig om *allmänna* åklagarens åtal, att solidariskt med målsäganden ersätta dessa kostnader gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 21 kap. 6 § rättegångsbalken.

sådana kostnader när målsäganden förenat sig om åklagarens åtal gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 21 kap. i rättegångsbalken. Målsäganden svarar dock endast för de särskilda kostnader som föranletts av att han utnyttjat sin talerätt. Om skyldighet för den som företräder eller är ombud eller biträde för en målsägande, som har förenat sig om åklagarens åtal, att solidariskt med målsäganden ersätta dessa kostnader gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 21 kap. 6 § i rättegångsbalken.

10 §

Allmänna åklagaren har på statens vägnar rätt att överklaga avgöranden som fattats med stöd av 1-4 §§ och 8 § 3 mom. i detta kapitel även om han inte har uppträtt som åklagare i målet.

10 §

Åklagaren har på statens vägnar rätt att överklaga avgöranden som fattats med stöd av 1-4 § och 8 § 3 mom. i detta kapitel även om han inte har uppträtt som åklagare i målet.

11 §

Om domstolen i samband med ett brottmål, där *allmänna* åklagaren utför åtal även handlägger målsägandens talan mot en annan part i målet och straff eller någon annan straffrättslig påföljd för denne inte yrkas, eller om någon annan än målsäganden framställer privaträttsliga anspråk mot den åtalade, skall angående ersättning för rättegångskostnaderna i denna del av målet tillämpas vad som stadgas om tvistemål.

11 §

Om domstolen i samband med ett brottmål, där åklagaren utför åtal även handlägger målsägandens talan mot en annan part i målet och straff eller någon annan straffrättslig påföljd för denne inte yrkas, eller om någon annan än målsäganden framställer privaträttsliga anspråk mot den åtalade, ska angående ersättning för rättegångskostnaderna i denna del av målet tillämpas vad som föreskrivs om tvistemål.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

18.**Lag****om ändring av 94 § i lagen om förmyndarverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) 94 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

94 §

Allmän åklagare får inte väcka åtal för en gärning som avses i 1 mom. om inte förmyndarmyndigheten har anmält den till åtal.

Föreslagen lydelse

94 §

Åklagaren får inte väcka åtal för en gärning som avses i 1 mom. om inte förmyndarmyndigheten har anmält den till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag**om ändring av 41 § i personuppgiftslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personuppgiftslagen (523/1999) 41 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

41 §

41 §

Innan *allmänna* åklagaren väcker åtal för ett förfarande som står i strid med denna lag skall han höra dataombudsmannen. Domstolen skall vid behandlingen av ett sådant mål bereda dataombudsmannen tillfälle att bli hörd.

Innan åklagaren väcker åtal för ett förfarande som står i strid med denna lag ska han höra dataombudsmannen. Domstolen ska vid behandlingen av ett sådant mål bereda dataombudsmannen tillfälle att bli hörd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av 6 och 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 6 § 1 mom. 1 punkten och 24 § 1 mom. 3 punkten, som följer:

Gällande lydelse

6 §

Tidpunkten för när en handling som upprättats av en myndighet blir offentlig

Om det inte i denna lag eller i någon annan lag föreskrivs något om en handling offentlig eller sekretess eller om någon annan begränsning av rätten att ta del av den, blir en handling som har upprättats av en myndighet offentlig enligt följande:

1) en anteckning i ett diarium eller någon annan fortlöpande förteckning, när den har införts om det inte är fråga om anteckningar om misstänkta i en åklagares diarium, vilka blir offentliga först då stämningsansökan som gäller den misstänkte eller åklagarens stämning har undertecknats eller på därmed jämförligt sätt blivit bekräftad eller när *allmänna* åklagaren har beslutat låta bli att väcka åtal eller när ärendet har avskrivits,

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

3) anmälan om brott till polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet, en *allmän* åklagare eller en kontroll- och tillsynsmyndighet, handlingar som har mottagits eller uppgjorts för förundersökning och åtalsprövning samt stämningsansökan, stämning och svaromål på en stämning i brottmål, tills ärendet har tagits upp till behandling vid ett domstolssammanträde eller *allmänna* åklaga-

Föreslagen lydelse

6 §

Tidpunkten för när en handling som upprättats av en myndighet blir offentlig

Om det inte i denna lag eller i någon annan lag föreskrivs något om en handling offentlig eller sekretess eller om någon annan begränsning av rätten att ta del av den, blir en handling som har upprättats av en myndighet offentlig enligt följande:

1) en anteckning i ett diarium eller någon annan fortlöpande förteckning, när den har införts om det inte är fråga om anteckningar om misstänkta i en åklagares diarium, vilka blir offentliga först då stämningsansökan som gäller den misstänkte eller åklagarens stämning har undertecknats eller på därmed jämförligt sätt blivit bekräftad eller när åklagaren har beslutat låta bli att väcka åtal eller när ärendet har avskrivits,

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

3) anmälan om brott till polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet, en åklagare eller en kontroll- och tillsynsmyndighet, handlingar som har mottagits eller uppgjorts för förundersökning och åtalsprövning samt stämningsansökan, stämning och svaromål på en stämning i brottmål, tills ärendet har tagits upp till behandling vid ett domstolssammanträde eller åklagaren beslutat låta bli att

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ren beslutat låta bli att väcka åtal eller ärendet avskrivits, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte äventyrar brottsutredningen eller undersökningens syfte eller utan vägande skäl vållar den som har del i saken skada eller lidande eller hindrar domstolen från att utöva sin rätt att sekretessbelägga handlingar enligt lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984),

väcka åtal eller ärendet avskrivits, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte äventyrar brottsutredningen eller undersökningens syfte eller utan vägande skäl vållar den som har del i saken skada eller lidande eller hindrar domstolen från att utöva sin rätt att sekretessbelägga handlingar enligt lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984),

Denna lag träder i kraft den 20 .

21.**Lag****om ändring av 11 § i lagen om riksringen och behandling av ministeransvarighetsärenden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om riksringen och behandling av ministeransvarighetsärenden (196/2000) 11 §, som följer:

Gällande lydelse

11 §

Rättegången

Om inte något annat föreskrivs nedan gäller beträffande behandlingen av ärenden i riksringen i tillämpliga delar vad som enligt lagen om rättegång i brottmål (689/1997) och rättegångsbalken skall iaktas när *allmänna* åklagaren utför åtal i brottmål.

Föreslagen lydelse

11 §

Rättegången

Om inte något annat föreskrivs nedan gäller beträffande behandlingen av ärenden i riksringen i tillämpliga delar vad som enligt lagen om rättegång i brottmål (689/1997) och rättegångsbalken ska iaktas när åklagaren utför åtal i brottmål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag**om ändring av 17 och 18 § i rättshjälpslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättshjälpslagen (257/2002) 17 § 1 mom. och 18 § 5 mom., av dem 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag 927/2008, som följer:

Gällande lydelse

3 kap
Ersättningar
17 §

*Arvode och kostnadsersättning till ett privat
biträde*

För ett privat biträde fastställs ett skäligt arvode för de nödvändiga åtgärderna enligt tidsåtgång och för tidsspillan med anledning av nödvändiga resor samt ersättning för kostnader. Arvodet och kostnadsersättningen betalas av statens medel minskade med självriskandelen enligt 20 §. För att arvodet ska kunna bestämmas ska biträdet lägga fram en detaljerad utredning om de åtgärder han eller hon har vidtagit i saken och om sina kostnader, om det inte är onödigt att lägga fram en sådan utredning. Om avsikten är att utredningen ska behandlas vid muntlig förhandling i domstolen, ska biträdet i god tid och senast vardagen före rättegångsdagen till domstolen och vid behov till motparten ge en utredning över sina åtgärder och kostnader dittills. I brottmål ska *allmänna* åklagaren yttra sig om yrkandet på arvode och ersättning, om det med hänsyn till yrkandets belopp eller annars finns orsak till detta. Om en person som inte allmänt sköter advokatuppdrag vid domstolen i fråga har förordnats till biträde, ersätts tilläggskostnaderna för resor och tidsspillan endast om det är motiverat att ett sådant biträde anlitas. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de åtgärder för vilka arvode betalas, storleken av timarvodet, minimiarvodet för ett enskilt ärende, de kostnader som ersätts samt de skäl i anslutning till

Föreslagen lydelse

3 kap
Ersättningar
17 §

*Arvode och kostnadsersättning till ett privat
biträde*

För ett privat biträde fastställs ett skäligt arvode för de nödvändiga åtgärderna enligt tidsåtgång och för tidsspillan med anledning av nödvändiga resor samt ersättning för kostnader. Arvodet och kostnadsersättningen betalas av statens medel minskade med självriskandelen enligt 20 §. För att arvodet ska kunna bestämmas ska biträdet lägga fram en detaljerad utredning om de åtgärder han eller hon har vidtagit i saken och om sina kostnader, om det inte är onödigt att lägga fram en sådan utredning. Om avsikten är att utredningen ska behandlas vid muntlig förhandling i domstolen, ska biträdet i god tid och senast vardagen före rättegångsdagen till domstolen och vid behov till motparten ge en utredning över sina åtgärder och kostnader dittills. I brottmål ska åklagaren yttra sig om yrkandet på arvode och ersättning, om det med hänsyn till yrkandets belopp eller annars finns orsak till detta. Om en person som inte allmänt sköter advokatuppdrag vid domstolen i fråga har förordnats till biträde, ersätts tilläggskostnaderna för resor och tidsspillan endast om det är motiverat att ett sådant biträde anlitas. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de åtgärder för vilka arvode betalas, storleken av timarvodet, minimiarvodet för ett enskilt ärende, de kostnader som ersätts samt de skäl i anslutning till

ärendet och biträdet enligt vilka arvodet kan höjas eller sänkas. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas om på vilket sätt utredningen om arvodesersättnings- och kostnadsersättningsyrkanden ska presenteras för domstolen samt om när någon utredning om åtgärder inte behöver ges.

18 §

Bestämmande av arvoden och ersättningar

Allmänna åklagaren kan i mål där han eller hon har varit åklagare överklaga avgöranden som gäller beloppet av arvodet och ersättningen till ett biträde.

ärendet och biträdet enligt vilka arvodet kan höjas eller sänkas. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas om på vilket sätt utredningen om arvodesersättnings- och kostnadsersättningsyrkanden ska presenteras för domstolen samt om när någon utredning om åtgärder inte behöver ges.

18 §

Bestämmande av arvoden och ersättningar

Åklagaren kan i mål där han eller hon har varit åklagare överklaga avgöranden som gäller beloppet av arvodet och ersättningen till ett biträde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag**om ändring av 16 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002) 16 §, som följer:

Gällande lydelse

16 §

Förordnande om spärrning av information

En domstol kan på ansökan av *allmänna* åklagaren, en undersökningsledare eller den vars rätt ärendet gäller förordna att en tjänsteleverantör som avses i 15 § vid vite skall göra den information som denne lagrat oåtkomlig, om informationen uppenbart är sådan att det enligt lag är straffbart eller utgör grund för ersättningsansvar att hålla den tillgänglig för allmänheten eller förmedla den. Domstolen skall behandla ansökan i brådskande ordning. Ansökan kan inte godkännas om inte tjänsteleverantören och innehållsproducenten beretts tillfälle att bli hörda, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

Domstolens förordnande skall ges också innehållsproducenten för kännedom. Om innehållsproducenten inte är känd, kan domstolen bestämma att tjänsteleverantören skall sköta delgivningen.

Förordnandet förfaller om åtal för brott som grundar sig på innehållet i eller förmedling av den information som förordnandet gäller inte väcks eller, när det är fråga om ersättningsansvar, talan inte väcks inom tre månader från det förordnandet gavs. Domstolen kan på yrkande av *allmänna* åklagaren eller en målsägande eller part vilket framställts inom den tidsfrist som avses ovan förlänga tidsfristen med högst tre månader.

Tjänsteleverantören och innehållsproducenten har rätt att ansöka om upphävande av förordnandet hos den domstol som gav förordnandet. Vid behandlingen av ett ärende som gäller upphävande av ett förordnande iaktas

Föreslagen lydelse

16 §

Förordnande om spärrning av information

En domstol kan på ansökan av *en* åklagare, en undersökningsledare eller den vars rätt ärendet gäller förordna att en tjänsteleverantör som avses i 15 § vid vite ska göra den information som denne lagrat oåtkomlig, om informationen uppenbart är sådan att det enligt lag är straffbart eller utgör grund för ersättningsansvar att hålla den tillgänglig för allmänheten eller förmedla den. Domstolen ska behandla ansökan i brådskande ordning. Ansökan kan inte godkännas om inte tjänsteleverantören och innehållsproducenten beretts tillfälle att bli hörda, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

Domstolens förordnande ska ges också innehållsproducenten för kännedom. Om innehållsproducenten inte är känd, kan domstolen bestämma att tjänsteleverantören ska sköta delgivningen.

Förordnandet förfaller om åtal för brott som grundar sig på innehållet i eller förmedling av den information som förordnandet gäller inte väcks eller, när det är fråga om ersättningsansvar, talan inte väcks inom tre månader från det förordnandet gavs. Domstolen kan på yrkande av åklagaren eller en målsägande eller part vilket framställts inom den tidsfrist som avses ovan förlänga tidsfristen med högst tre månader.

Tjänsteleverantören och innehållsproducenten har rätt att ansöka om upphävande av förordnandet hos den domstol som gav förordnandet. Vid behandlingen av ett ärende som gäller upphävande av ett förordnande

lagen om behandling av ansökningsärenden vid allmän underrätt (307/1986). Domstolen sörjer dock för behövliga åtgärder för att höra *allmänna* åklagaren. Upphävande skall sökas inom 14 dagar från det att sökanden tog del av förordnandet. Informationen får inte göras tillgänglig på nytt så länge ett ärende om upphävande är anhängigt, om inte den domstol som behandlar ärendet beslutar något annat. Även *allmänna* åklagaren har rätt att söka ändring i ett beslut genom vilket ett förordnande har upphävts.

iakttagelse bestämmelserna i 8 kap. i rättegångsbalken (4/1734). Domstolen sörjer dock för behövliga åtgärder för att höra åklagaren. Upphävande ska sökas inom 14 dagar från det att sökanden tog del av förordnandet. Informationen får inte göras tillgänglig på nytt så länge ett ärende om upphävande är anhängigt, om inte den domstol som behandlar ärendet beslutar något annat. Även åklagaren har rätt att söka ändring i ett beslut genom vilket ett förordnande har upphävts.

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag**om ändring av lagen om verkställighet av böter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 1 mom. 5 punkten, 25 § 2 mom.,
28 §, 30 § 2 mom., 30 a § 1 mom. och 33 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Lagens tillämpningsområde**Lagens tillämpningsområde*

I den ordning som föreskrivs i denna lag
verkställs följande påföljder:

I den ordning som föreskrivs i denna lag
verkställs följande påföljder:

5) staten tilldömd ersättning i andra ärenden
och mål än brottmål, om *allmänna* åklagaren
uppträtt i dem på tjänstens vägnar,

5) staten tilldömd ersättning i andra ären-
den och mål än brottmål, om åklagaren upp-
trätt i dem på tjänstens vägnar,

25 §

25 §

*Stämning till en rättegång för bestämmande
av förvandlingsstraff**Stämning till en rättegång för bestämmande
av förvandlingsstraff*

I stämningen kallas den betalningsskyldige
att infinna sig vid domstol för att bemöta *all-
männa* åklagarens yrkande om bestämmande
av förvandlingsstraff och meddelas tid och
plats för behandlingen. Den som stäms in
skall i samband med stämningen upplysas om
att saken kan avgöras trots hans eller hennes
utevaro och att han eller hon kan tillställa
domstolen sitt skriftliga bemötande före ären-
dets behandling.

I stämningen kallas den betalningsskyldige
att infinna sig vid domstol för att bemöta
åklagarens yrkande om bestämmande av för-
vandlingsstraff och meddelas tid och plats för
behandlingen. Den som stäms in ska i sam-
band med stämningen upplysas om att saken
kan avgöras trots hans eller hennes utevaro
och att han eller hon kan tillställa domstolen
sitt skriftliga bemötande före ärendets be-
handling.

28 §

28 §

*Avstående från yrkande på förvandlingsstraff**Avstående från yrkande på förvandlingsstraff*

Allmänna åklagaren får avstå från att yrka
att förvandlingsstraff skall bestämmas i stället
för obetalda böter, om

Åklagaren får avstå från att yrka att för-
vandlingsstraff ska bestämmas i stället för
obetalda böter, om

Allmänna åklagaren kan på de grunder som
nämns i 2 a kap. 7 § strafflagen eller i 26 §
lagen om verkställighet av beslut beträffande

Åklagaren kan på de grunder som nämns i
2 a kap. 7 § i strafflagen eller i 26 § i lagen
om verkställighet av beslut beträffande vård-

vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996) avstå från att yrka att förvandlingsstraff skall bestämmas i stället för ett obetalt vite, om inte ett viktigt allmänt intresse kräver något annat.

Om *allmänna* åklagaren har beslutat att avstå från att yrka förvandlingsstraff får denne återkalla sitt beslut endast om det av ny utredning i saken framgår att beslutet har byggts på väsentligt ofullständiga eller oriktiga uppgifter.

Högre åklagare har rätt att ta upp saken till ny prövning enligt vad som bestäms särskilt.

30 §

Behandlingen av ett ärende vid domstol

Yrkande på förvandlingsstraff framställs av *allmänna* åklagaren. Målsägande i det brottmål som föranledde att böter dömdes ut är inte målsägande i den rättegång som gäller bestämmande av förvandlingsstraff. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om hur de uppgifter som behövs för bestämmande av förvandlingsstraff skall sändas till åklagaren och från åklagaren vidare till tingsrätten.

30 a §

Utredning som skall inhämtas hos utmätningssmannen

Allmänna åklagaren skall när skäl yppar sig på eget initiativ eller på begäran av domstolen hos utmätningssmannen inhämta en utredning om den betalningsskyldiges ekonomiska ställning.

33 §

Rättelse av domstolens avgörande

Utöver vad som bestäms i 11 kap. 9 § lagen om rättegång i brottmål (689/1997) skall den tingsrätt som bestämt ett förvandlingsstraff på anmälan av *allmänna* åklagaren eller Rättsregistercentralen rätta beslutet så att det motsvarar det obetalda beloppet, om det efter att beslutet avkunnades framgår att den betal-

nad om barn och umgängesrätt (619/1996) avstå från att yrka att förvandlingsstraff ska bestämmas i stället för ett obetalt vite, om inte ett viktigt allmänt intresse kräver något annat.

Om åklagaren har beslutat att avstå från att yrka förvandlingsstraff får denne återkalla sitt beslut endast om det av ny utredning i saken framgår att beslutet har byggts på väsentligt ofullständiga eller oriktiga uppgifter.

Riksåklagaren har rätt att ta upp saken till ny prövning enligt vad som bestäms särskilt.

30 §

Behandlingen av ett ärende vid domstol

Yrkande på förvandlingsstraff framställs av åklagaren. Målsägande i det brottmål som föranledde att böter dömdes ut är inte målsägande i den rättegång som gäller bestämmande av förvandlingsstraff. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om hur de uppgifter som behövs för bestämmande av förvandlingsstraff ska sändas till åklagaren och från åklagaren vidare till tingsrätten.

30 a §

Utredning som skall inhämtas hos utmätningssmannen

Åklagaren ska när skäl yppar sig på eget initiativ eller på begäran av domstolen hos utmätningssmannen inhämta en utredning om den betalningsskyldiges ekonomiska ställning.

33 §

Rättelse av domstolens avgörande

Utöver vad som bestäms i 11 kap. 9 § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) skall den tingsrätt som bestämt ett förvandlingsstraff på anmälan av åklagaren eller Rättsregistercentralen rätta beslutet så att det motsvarar det obetalda beloppet, om det efter att beslutet avkunnades framgår att den betal-

Gällande lydelse

ningsskyldige innan beslutet avkunnades har betalat en del av de böter som förvandlats till fängelse. Om fullföljdsdomstolen redan har avgjort ärendet om bestämmande av förvandlingsstraff skall den rätta beslutet.

Föreslagen lydelse

ningsskyldige innan beslutet avkunnades har betalat en del av de böter som förvandlats till fängelse. Om fullföljdsdomstolen redan har avgjort ärendet om bestämmande av förvandlingsstraff ska den rätta beslutet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag**om ändring av 18 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003) 18 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

18 §

18 §

Föreläggande att avbryta distributionen av ett nätmeddelande

Föreläggande att avbryta distributionen av ett nätmeddelande

En domstol kan på ansökan av en *allmän* åklagare, en undersökningsledare eller en målsägande förelägga en utgivare eller en utövare av programverksamhet eller administratören av en sändare, server eller någon annan sådan anordning att avbryta distributionen av ett nätmeddelande, om det med hänsyn till meddelandets innehåll är uppenbart att det är straffbart att hålla det tillgängligt för allmänheten. Domstolen skall behandla ansökan i brådskande ordning. Innan föreläggandet meddelas skall domstolen ge den för vilken föreläggande söks och avsändaren av nätmeddelandet tillfälle att bli hörda, om ärendets brådskande natur inte oundgängligen kräver något annat.

En domstol kan på ansökan av en åklagare, en undersökningsledare eller en målsägande förelägga en utgivare eller en utövare av programverksamhet eller administratören av en sändare, server eller någon annan sådan anordning att avbryta distributionen av ett nätmeddelande, om det med hänsyn till meddelandets innehåll är uppenbart att det är straffbart att hålla det tillgängligt för allmänheten. Domstolen ska behandla ansökan i brådskande ordning. Innan föreläggandet meddelas ska domstolen ge den för vilken föreläggande söks och avsändaren av nätmeddelandet tillfälle att bli hörda, om ärendets brådskande natur inte oundgängligen kräver något annat.

Domstolens föreläggande skall också delges avsändaren av det i föreläggandet avsedda nätmeddelandet. Om avsändaren är okänd, kan domstolen förelägga administratören av sändaren, servern eller någon annan sådan anordning att sköta delgivningen.

Domstolens föreläggande skall också delges avsändaren av det i föreläggandet avsedda nätmeddelandet. Om avsändaren är okänd, kan domstolen förelägga administratören av sändaren, servern eller någon annan sådan anordning att sköta delgivningen.

Ett föreläggande enligt 1 mom. förfaller, om inte åtal för ett brott som grundar sig på innehållet i meddelandet väcks, ett yrkande enligt 22 § framställs eller talan om ersättning för skada som innehållet i ett meddelande orsakat väcks inom tre månader efter det att föreläggandet meddelades. Om *allmänna* åklagaren eller målsäganden inom nämnda tid yrkar det, kan domstolen förlänga tiden med högst tre månader.

Ett föreläggande enligt 1 mom. förfaller, om inte åtal för ett brott som grundar sig på innehållet i meddelandet väcks, ett yrkande enligt 22 § framställs eller talan om ersättning för skada som innehållet i ett meddelande orsakat väcks inom tre månader efter det att föreläggandet meddelades. Om åklagaren eller målsäganden inom nämnda tid yrkar det, kan domstolen förlänga tiden med högst tre månader.

Den som förelagts att avbryta distributionen av ett nätmeddelande har i likhet med avsändaren av nätmeddelandet rätt att hos den

Den som förelagts att avbryta distributionen av ett nätmeddelande har i likhet med avsändaren av nätmeddelandet rätt att hos

domstol som meddelat föreläggandet ansöka om upphävande av föreläggandet. Vid behandling av ett ärende som gäller upphävande av ett föreläggande skall bestämmelserna i 8 kap. rättegångsbalken iakttas. Domstolen sörjer dock för att behövliga åtgärder för hörande av *allmänna* åklagaren vidtas. Ansökan om upphävande skall göras inom 14 dagar efter det att sökanden fått kännedom om föreläggandet. Nätmeddelandet får inte göras tillgängligt för allmänheten på nytt medan frågan om upphävande är anhängig, om inte domstolen bestämmer något annat. Även *allmänna* åklagaren har rätt att söka ändring i det beslut genom vilket föreläggande om avbrytande har upphävts.

Om *allmänna* åklagaren eller målsäganden yrkar det, kan domstolen meddela ett föreläggande enligt 1 mom. också när den behandlar ett åtal som grundar sig på innehållet i ett publicerat meddelande, ett yrkande om en påföljd enligt 22 § eller en talan om ersättning för skada som innehållet i ett nätmeddelande orsakat. I ett här avsett föreläggande får ändring inte sökas särskilt genom besvär

den domstol som meddelat föreläggandet ansöka om upphävande av föreläggandet. Vid behandling av ett ärende som gäller upphävande av ett föreläggande ska bestämmelserna i 8 kap. rättegångsbalken iakttas. Domstolen sörjer dock för att behövliga åtgärder för hörande av åklagaren vidtas. Ansökan om upphävande ska göras inom 14 dagar efter det att sökanden fått kännedom om föreläggandet. Nätmeddelandet får inte göras tillgängligt för allmänheten på nytt medan frågan om upphävande är anhängig, om inte domstolen bestämmer något annat. Även åklagaren har rätt att söka ändring i det beslut genom vilket föreläggande om avbrytande har upphävts.

Om åklagaren eller målsäganden yrkar det, kan domstolen meddela ett föreläggande enligt 1 mom. också när den behandlar ett åtal som grundar sig på innehållet i ett publicerat meddelande, ett yrkande om en påföljd enligt 22 § eller en talan om ersättning för skada som innehållet i ett nätmeddelande orsakat. I ett här avsett föreläggande får ändring inte sökas särskilt genom besvär

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.**Lag****om ändring av 48 § i lagen om intressebevakningsfullmakt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om intressebevakningsfullmakt (648/2007) 48 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

48 §

Straffbestämmelser

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för en gärning som avses i 1 mom., om inte förmyndarmyndigheten har anmält den för åtal.

Föreslagen lydelse

48 §

Straffbestämmelser

Åklagaren får inte väcka åtal för en gärning som avses i 1 mom., om inte förmyndarmyndigheten har anmält den för åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

27.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) 8 §, som följer:

Gällande lydelse

8 §

Förande av statens talan

I brottmål där *allmänna* åklagaren utför åtal är det åklagaren som för statens talan i ärenden om gottgörelse. I övriga ärenden förs statens talan av justitieministeriet. Justitieministeriet ges inte tillfälle att bli hört om ett yrkande på gottgörelse, om inte det finns särskilda skäl.

Föreslagen lydelse

8 §

Förande av statens talan

I brottmål där åklagaren utför åtal är det åklagaren som för statens talan i ärenden om gottgörelse. I övriga ärenden förs statens talan av justitieministeriet. Justitieministeriet ges inte tillfälle att bli hört om ett yrkande på gottgörelse, om inte det finns särskilda skäl.

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag**om ändring av lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust (742/2010) 3 § 1 mom., som följer:

Gällande lydelse

3 §

Den nationella medlemmens behörighet och uppgifter

Den nationella medlemmen har den behörighet som avses i 7 § i lagen om allmänna åklagare (199/1997) i ärenden som hör till Eurojust. Medlemmen har befogenhet att utbyta information med Europeiska byrån för bedrägeribekämpning i det syfte som avses i artikel 26.5 i Eurojustbeslutet.

Föreslagen lydelse

3 §

Den nationella medlemmens behörighet och uppgifter

Den nationella medlemmen har den behörighet som avses i 7 § i lagen om åklagarväsendet (/) i ärenden som hör till Eurojust. Medlemmen har befogenhet att utbyta information med Europeiska byrån för bedrägeribekämpning i det syfte som avses i artikel 26.5 i Eurojustbeslutet.

Denna lag träder i kraft den 4 juni 2011.

29.

Lag**om ändring av lagen om föreläggande av böter och ordningsbot**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) 2 § 1 mom. 5 punkten, 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 2 mom., 4 § 2 mom., 8 § 4 mom., 13 §, 19 § 1 mom., 24 § 1 mom., 25 §, det inledande stycket i 26 § 1 mom., 27 § 1 mom., 28—30 § och 31 § 1 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

2 §

*Definitioner**Definitioner*

I denna lag avses med

I denna lag avses med

5) *strafföreläggande* ett avgörande genom vilket allmänna åklagaren på grundval av ett bötesyrkande eller ett straffyrkande förelägger ett bötesstraff och en förverkandepåföljd.

5) *strafföreläggande* ett avgörande genom vilket åklagaren på grundval av ett bötesyrkande eller ett straffyrkande förelägger ett bötesstraff och en förverkandepåföljd.

3 §

3 §

*Behöriga tjänstemän och tillämpningsområdet för bötesföreläggande**Behöriga tjänstemän och tillämpningsområdet för bötesföreläggande*

Ett bötesyrkande eller straffyrkande utfärdas av en polisman. Yrkandet kan utfärdas också på begäran av allmänna åklagaren. En ordningsbot föreläggs av en polisman eller allmänna åklagaren.

Ett bötesyrkande eller straffyrkande utfärdas av en polisman. Yrkandet kan utfärdas också på begäran av allmänna åklagaren. En ordningsbot föreläggs av en polisman eller åklagaren.

Strafföreläggande utfärdas av allmänna åklagaren. Bötesföreläggande utfärdas av en polisman. I ett bötesföreläggande kan som påföljd föreläggas ett bötesstraff på högst 20 dagsböter och en förverkandepåföljd för den som bryter mot

Strafföreläggande utfärdas av åklagaren. Bötesföreläggande utfärdas av en polisman. I ett bötesföreläggande kan som påföljd föreläggas ett bötesstraff på högst 20 dagsböter och en förverkandepåföljd för den som bryter mot

4 §

4 §

*Den misstänktes samtycke**Den misstänktes samtycke*

Samtycket ges till den tjänsteman som utfärdar bötesyrkandet, bötesföreläggandet, ordningsbotsföreläggandet eller straffyrkan-

Samtycket ges till den tjänsteman som utfärdar bötesyrkandet, bötesföreläggandet, ordningsbotsföreläggandet eller straffyrkan-

det eller till en annan tjänsteman som gör förundersökningen eller till allmänna åklagaren. Den tjänsteman som tar emot samtycket ska försöka säkerställa att den misstänkte förstår vad samtycket innebär innan det ges.

det eller till en annan tjänsteman som gör förundersökningen eller till åklagaren. Den tjänsteman som tar emot samtycket ska försöka säkerställa att den misstänkte förstår vad samtycket innebär innan det ges.

6 §

Åtgärdseftergift

I fråga om rätten för en polisman, tullman, gränsbevakningsman och jakt- och fiskeövervakare att ge den som gör sig skyldig till en förseelse en anmärkning eller avstå från att göra en anmälan om förseelsen och om rätten för allmänna åklagaren att avstå från att väcka åtal gäller vad som särskilt föreskrivs om detta. I fråga om rätten för en polisman, tullman, gränsbevakningsman och jakt- och fiskeövervakare att avstå från att framställa yrkande på förverkande iaktas i tillämpliga delar 1 kap. 8 b § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

6 §

Åtgärdseftergift

I fråga om rätten för en polisman, tullman, gränsbevakningsman och jakt- och fiskeövervakare att ge den som gör sig skyldig till en förseelse en anmärkning eller avstå från att göra en anmälan om förseelsen och om rätten för åklagaren att avstå från att väcka åtal gäller vad som särskilt föreskrivs om detta. I fråga om rätten för en polisman, tullman, gränsbevakningsman och jakt- och fiskeövervakare att avstå från att framställa yrkande på förverkande iaktas i tillämpliga delar 1 kap. 8 b § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

8 §

Innehållet i ett bötesyrkande, bötesföreläggande och ordningsbotsföreläggande

I ett bötesyrkande ska också nämnas möjligheten att ge allmänna åklagaren en utredning som gäller grunden för bestämmande av dagsbotens belopp och den tidsfrist på två veckor inom vilken det är möjligt att lämna utredningen. Om den som misstänks för förseelsen begär en ändring av grunden för bestämmande av dagsbotens belopp, ska detta antecknas i yrkandet.

8 §

Innehållet i ett bötesyrkande, bötesföreläggande och ordningsbotsföreläggande

I ett bötesyrkande ska också nämnas möjligheten att ge åklagaren en utredning som gäller grunden för bestämmande av dagsbotens belopp och den tidsfrist på två veckor inom vilken det är möjligt att lämna utredningen. Om den som misstänks för förseelsen begär en ändring av grunden för bestämmande av dagsbotens belopp, ska detta antecknas i yrkandet.

13 §

Överlämnande av ett bötesyrkande och ett straffyrkande till allmänna åklagaren

Ett bötesyrkande ska efter delgivningen utan dröjsmål överlämnas till allmänna åklagaren för utfärdande av ett strafföreläggande. Samma överlämningskyldighet gäller ett straffyrkande, om den som misstänks för förseelsen har betalat böterna på det sätt som av-

13 §

Överlämnande av ett bötesyrkande och ett straffyrkande till åklagaren

Ett bötesyrkande ska efter delgivningen utan dröjsmål överlämnas till åklagaren för utfärdande av ett strafföreläggande. Samma överlämningskyldighet gäller ett straffyrkande, om den som misstänks för förseelsen har betalat böterna på det sätt som avses i 4 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ses i 4 § 4 mom.

4 mom.

19 §

19 §

*Övervakning som utförs av chefen för polisinrättningen**Övervakning som utförs av chefen för polisinrättningen*

Chefen för polisinrättningen övervakar utfärdandet av ordningsbotsförelägganden som utfärdas i ett förfarande enligt detta kapitel. Om ordningsbot har förelagts för en förseelse för vilken ordningsbot inte är en tillräcklig påföljd, ska han eller hon undanröja ordningsbotsföreläggandet och anmäla saken till allmänna åklagaren.

Chefen för polisinrättningen övervakar utfärdandet av ordningsbotsförelägganden som utfärdas i ett förfarande enligt detta kapitel. Om ordningsbot har förelagts för en förseelse för vilken ordningsbot inte är en tillräcklig påföljd, ska han eller hon undanröja ordningsbotsföreläggandet och anmäla saken till åklagaren.

24 §

24 §

*Utfärdande av strafföreläggande**Utfärdande av strafföreläggande*

Allmänna åklagaren ska utan dröjsmål granska ett bötesyrkande eller ett straffyrkande som kommit in för handläggning och utfärda ett strafföreläggande. Föreläggandet kan undertecknas också elektroniskt. Ett strafföreläggande som grundar sig på ett bötesyrkande får dock inte utfärdas förrän två veckor har förflutit från det att yrkandet delgavs.

Åklagaren ska utan dröjsmål granska ett bötesyrkande eller ett straffyrkande som kommit in för handläggning och utfärda ett strafföreläggande. Föreläggandet kan undertecknas också elektroniskt. Ett strafföreläggande som grundar sig på ett bötesyrkande får dock inte utfärdas förrän två veckor har förflutit från det att yrkandet delgavs.

25 §

25 §

*Utredning till åklagaren**Utredning till åklagaren*

Trots att den som misstänks för en förseelse har gett sitt samtycke, kan han eller hon ge allmänna åklagaren en skriftlig utredning som gäller grunden för bestämmande av dagsbotens belopp. Den som utfärdar ett strafföreläggande ska beakta sådan utredning som har getts innan föreläggandet utfärdas och som inverkar på dagsbotens belopp eller annars har betydelse med hänsyn till avgörandet av ärendet och dessutom beakta andra omständigheter som han eller hon känner till.

Trots att den som misstänks för en förseelse har gett sitt samtycke, kan han eller hon ge åklagaren en skriftlig utredning som gäller grunden för bestämmande av dagsbotens belopp. Den som utfärdar ett strafföreläggande ska beakta sådan utredning som har getts innan föreläggandet utfärdas och som inverkar på dagsbotens belopp eller annars har betydelse med hänsyn till avgörandet av ärendet och dessutom beakta andra omständigheter som han eller hon känner till.

26 §

26 §

*Hinder för att utfärda strafföreläggande**Hinder för att utfärda strafföreläggande*

Allmänna åklagaren får inte utfärda ett

Åklagaren får inte utfärda ett strafföreläg-

straffföreläggande, om

27 §

Ny bedömning av gärningen

Om allmänna åklagaren anser att ett strafföreläggande ska utfärdas så att det leder till ett strängare bötesstraff eller en strängare ordningsbot än vad som har angetts i bötesyrkandet eller straffyrkandet, ska det på begäran av åklagaren utfärdas ett nytt yrkande och det tidigare yrkandet återtas. Till begäran ska fogas behövliga uppgifter för utfärdande av ett sådant yrkande eller föreläggande som avses i 2 §. En ny begäran om ett sådant samtycke av målsäganden som avses i 5 § behöver inte göras.

28 §

Utfärdande av ett lindrigare strafföreläggande än vad som har yrkats

Allmänna åklagaren får i ett strafföreläggande på eget initiativ eller utifrån en utredning enligt 25 § bestämma ett lindrigare bötesstraff än vad som har anges i bötesyrkandet eller straffyrkandet, om åklagaren anser att förseelsen eller svarandens betalningsförmåga förutsätter det.

29 §

Utfärdande av ordningsbotsföreläggande

Om allmänna åklagaren anser att det för förseelsen i stället för det bötesstraff som yrkas i bötesyrkandet eller straffyrkandet ska föreläggas en ordningsbot, ska han eller hon utfärda ett ordningsbotsföreläggande.

30 §

Åtgärdseftergift och väckande av åtal

Allmänna åklagaren får avstå från att utfärda ett strafföreläggande eller ordningsbotsföreläggande, om de lagbestämda förutsättningarna för åtalseftergift uppfylls.

gande, om

27 §

Ny bedömning av gärningen

Om åklagaren anser att ett strafföreläggande ska utfärdas så att det leder till ett strängare bötesstraff eller en strängare ordningsbot än vad som har angetts i bötesyrkandet eller straffyrkandet, ska det på begäran av åklagaren utfärdas ett nytt yrkande och det tidigare yrkandet återtas. Till begäran ska fogas behövliga uppgifter för utfärdande av ett sådant yrkande eller föreläggande som avses i 2 §. En ny begäran om ett sådant samtycke av målsäganden som avses i 5 § behöver inte göras.

28 §

Utfärdande av ett lindrigare strafföreläggande än vad som har yrkats

Åklagaren får i ett strafföreläggande på eget initiativ eller utifrån en utredning enligt 25 § bestämma ett lindrigare bötesstraff än vad som har anges i bötesyrkandet eller straffyrkandet, om åklagaren anser att förseelsen eller svarandens betalningsförmåga förutsätter det.

29 §

Utfärdande av ordningsbotsföreläggande

Om åklagaren anser att det för förseelsen i stället för det bötesstraff som yrkas i bötesyrkandet eller straffyrkandet ska föreläggas en ordningsbot, ska han eller hon utfärda ett ordningsbotsföreläggande.

30 §

Åtgärdseftergift och väckande av åtal

Åklagaren får avstå från att utfärda ett strafföreläggande eller ordningsbotsföreläggande, om de lagbestämda förutsättningarna för åtalseftergift uppfylls.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Åklagaren ska väcka åtal i stället för att utfärda ett föreläggande, om det inte är fråga om en förseelse som avses i 1 § eller om förseelsens samband med en gärning som ska behandlas på samma gång förutsätter att åtal väcks också för förseelsen eller om det finns något annat vägande skäl till att väcka åtal.

Om allmänna åklagaren väcker åtal, ska han eller hon undanröja bötesyrkandet eller straffyrkandet.

31 §

Upptagande av ett ärende för nytt avgörande

Om allmänna åklagaren har beslutat att inte utfärda ett straffföreläggande eller ett ordningsbotsföreläggande och beslutet enligt ny utredning i ärendet har grundat sig på väsentligt bristfälliga eller oriktiga uppgifter, får åklagaren trots beslutet ta upp ärendet för nytt avgörande.

Åklagaren ska väcka åtal i stället för att utfärda ett föreläggande, om det inte är fråga om en förseelse som avses i 1 § eller om förseelsens samband med en gärning som ska behandlas på samma gång förutsätter att åtal väcks också för förseelsen eller om det finns något annat vägande skäl till att väcka åtal.

Om åklagaren väcker åtal, ska han eller hon undanröja bötesyrkandet eller straffyrkandet.

31 §

Upptagande av ett ärende för nytt avgörande

Om åklagaren har beslutat att inte utfärda ett straffföreläggande eller ett ordningsbotsföreläggande och beslutet enligt ny utredning i ärendet har grundat sig på väsentligt bristfälliga eller oriktiga uppgifter, får åklagaren trots beslutet ta upp ärendet för nytt avgörande.

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

30.**Lag****om ändring av 9 § i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kontrollavgift i kollektivtrafik (469/1979) 9 §, sådan den lyder i lag 540/1982, som följer:

Gällande lydelse

9 §

Kontrollavgiftens förhållande till straffrättslig påföljd

Kontrollavgift får ej påföras passagerare på grund av att han saknar vederbörlig biljett, om det besluts att saken skall anmälas till polisen eller *allmän* åklagare för att handläggas i den ordning som är stadgad för brottmål.

Föreslagen lydelse

9 §

Kontrollavgiftens förhållande till straffrättslig påföljd

En kontrollavgift får inte påföras en passagerare på grund av att han eller hon saknar en giltig biljett, om det beslutas att saken ska anmälas till polisen eller åklagaren för att handläggas i den ordning som är föreskriven för brottmål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

31.

Lag**om ändring av 19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 19 § 1 mom. 9 punkten, som följer:

Gällande lydelse

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polisens personregister, med undantag för Europolinformationssystemet som avses i 30 § och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 §, till

9) *allmänna* åklagare i den utsträckning som föreskrivs i 11 § *lagen om allmänna åklagare*,

Föreslagen lydelse

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polisens personregister, med undantag för Europolinformationssystemet som avses i 30 § och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 §, till

9) åklagare i den utsträckning som föreskrivs i 25 § i lagen om åklagarväsendet (),

Denna lag träder i kraft den 20 .

32.**Lag****om ändring av 39 § i lagen om pantlåneinrättningar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) 39 §, som följer:

Gällande lydelse

39 §

Har genom brott eller förseelse som nämns i denna lag endast någon enskilds rätt blivit kränkt, får *allmänna* åklagare inte väcka åtal, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

39 §

Har genom brott eller förseelse som nämns i denna lag endast någon enskilds rätt blivit kränkt, får åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

33.

Lag

om ändring av 7 § i statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen (750/1994) 7 § 1 mom. 7 punkten, sådan den lyder i lag
281/2000, som följer:

Gällande lydelse

7 §
Till följande tjänster kan endast finska
medborgare utnämnas:

7) tjänster till vilka hör uppgifter som an-
kommer på *allmän* åklagare eller utmät-
ningsman,

Föreslagen lydelse

7 §
Till följande tjänster kan endast finska
medborgare utnämnas:

7) tjänster till vilka hör uppgifter som an-
kommer på åklagare eller utmättningsman,

Denna lag träder i kraft den 20 .

34.

Lag**om ändring av 148 § i lagen om placeringsfonder**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (48/1999) 148 §, som följer:

Gällande lydelse

148 §

Om ett brott som avses i denna lag kränker endast en enskild persons rätt, får *allmän* åklagare inte väcka åtal om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

I övrigt får *allmänna* åklagaren väcka åtal för förseelse som bestraffas enligt 146 och 147 § endast om finansinspektionen har anmält brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

148 §

Om ett brott som avses i denna lag kränker endast en enskild persons rätt, får åklagaren inte väcka åtal om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

I övrigt får åklagaren väcka åtal för förseelse som bestraffas enligt 146 och 147 § endast om Finansinspektionen har anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35.

Lag**om ändring av 37 § i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991) 37 §, sådan den lyder i lag 719/1995, som följer:

Gällande lydelse

37 §

Åtalsrätt

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott som avses i 35 och 36 §§, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

37 §

Åtalsrätt

Åklagare får inte väcka åtal för brott som avses i 35 och 36 §, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

36.

Lag**om ändring av 112 § i lagen om fiske**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fiske (286/1982) 112 §, sådan den lyder i lag 518/2002, som följer:

Gällande lydelse

112 §

Åtalsrätt

Har genom fiskeförseelse enbart en enskilds rätt kränkts, får *allmänna* åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

112 §

Åtalsrätt

Har genom fiskeförseelse enbart en enskilds rätt kränkts, får åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

37.

Lag**om ändring av 82 § i jaktlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 82 §, sådan den lyder i lag 516/ 2002, som följer:

Gällande lydelse

82 §

Åtalsrätt

Har genom jaktförseelse eller brott mot bestämmelserna i jaktlagen enbart en enskilds rätt kränkts, får *allmänna* åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

82 §

Åtalsrätt

Har genom jaktförseelse eller brott mot bestämmelserna i jaktlagen enbart en enskilds rätt kränkts, får åklagaren inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

38.

Lag**om ändring av 31 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002) 31 § 3 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

31 §

31 §

*Straffbestämmelser och åtalsrätt**Straffbestämmelser och åtalsrätt*

Kontrollcentralen för växtproduktion kan låta bli att anmäla förseelser som avses i 1 mom. till *allmänna* åklagaren, om förseelsen som helhet betraktad skall anses som uppenbart ringa och om inte allmänt intresse anses kräva att åtal väcks. Härvid kan kontrollcentralen ge den leverantör av skogsodlingsmaterial som gjort sig skyldig till förseelsen en skriftlig anmärkning där denne uppmanas att korrigera felen.

Kontrollcentralen för växtproduktion kan låta bli att anmäla förseelser som avses i 1 mom. till åklagaren, om förseelsen som helhet betraktad ska anses som uppenbart ringa och om inte allmänt intresse anses kräva att åtal väcks. Härvid kan kontrollcentralen ge den leverantör av skogsodlingsmaterial som gjort sig skyldig till förseelsen en skriftlig anmärkning där denne uppmanas att korrigera felen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

39.

Lag**om ändring av 15 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) 15 § 1 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

15 §

15 §

*Anmälan av brott till åtal**Anmälan av brott till åtal*

Finns det skäl att misstänka brott mot stad-
gandena om fartygssäkerheten, skall tillsyns-
myndigheten anmäla detta till *allmänna* åkla-
garen.

Finns det skäl att misstänka brott mot be-
stämmelserna om fartygssäkerheten, ska till-
synsmyndigheten anmäla detta till åklagaren.

Denna lag träder i kraft den 20 .

40.

Lag**om ändring av 10 § i lagen om försök med alkoholövervakad körrätt**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om försök med alkoholövervakad körrätt (360/2005) 10 § 1 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

10 §

*Avbrytande av prövotiden**Avbrytande av prövotiden*

Prövotiden avbryts om den övervakade meddelas körförbud eller temporärt körförbud. Om polisen utfärdar körförbud för den övervakade eller om utfärdande av temporärt körförbud grundar sig på 76 § 5 eller 6 punkten i vägtrafiklagen, skall polisen underrätta åklagaren om sitt beslut, varefter åklagaren utan dröjsmål vid domstol skall yrka att den övervakade körrätten återkallas och att det villkorliga körförbudet verkställs. Yrkandet framställs vid den domstol inom vars domkrets den övervakade bor eller varaktigt vistas. I underrätten kan ärendet behandlas i en sammansättning med en domare, och *allmänna* åklagaren skall närvara vid sammanträdet. Ärendet kan handläggas och avgöras trots den övervakades utevaro. I övrigt tillämpas på förfarandet bestämmelserna om rättegång i brottmål.

Prövotiden avbryts om den övervakade meddelas körförbud eller temporärt körförbud. Om polisen utfärdar körförbud för den övervakade eller om utfärdande av temporärt körförbud grundar sig på 76 § 5 eller 6 punkten i vägtrafiklagen, ska polisen underrätta åklagaren om sitt beslut, varefter åklagaren utan dröjsmål vid domstol ska yrka att den övervakade körrätten återkallas och att det villkorliga körförbudet verkställs. Yrkandet framställs vid den domstol inom vars domkrets den övervakade bor eller varaktigt vistas. I underrätten kan ärendet behandlas i en sammansättning med en domare, och åklagaren ska närvara vid sammanträdet. Ärendet kan handläggas och avgöras trots den övervakades utevaro. I övrigt tillämpas på förfarandet bestämmelserna om rättegång i brottmål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

41.

Lag**om ändring av 17 § i lagen om medling i arbetstvister**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medling i arbetstvister (420/1962) 17 § 2 mom., sådant det lyder i lag
354/2009, som följer:

Gällande lydelse

17 §

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott
mot förbudet i 7 § om inte målsäganden an-
mält brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

17 §

Åklagaren får inte väcka åtal för brott mot
förbudet i 7 § om inte målsäganden anmält
brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

42.

Lag**om ändring av 57 och 62 § i patentlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i patentlagen (550/1967) 57 § 3 mom. och 62 § 3 mom., av dem 57 § 3 mom. sådant
det lyder i lag 717/1995, som följer:

Gällande lydelse

57 §

Allmän åklagare får inte väcka åtal för patentförseelse, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

62 §

Brott som avses i denna paragraf må icke åtalas av *allmän* åklagare, om målsäganden ej anmält brottet till åtal.

Föreslagen lydelse

57 §

Åklagaren får inte väcka åtal för patentförseelse, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

62 §

Brott som avses i denna paragraf får inte åtalas av åklagaren, om inte målsäganden anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

43.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om patentombud**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patentombud (552/1967) 3 § 2 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

Straffyrkande i fall som avses i 1 mom. må
förutom av *allmän* åklagare framställas även
av i patentombudsregistret antecknat ombud
eller av förening som företräder patentombud.

Straffyrkande i fall som avses i 1 mom. får
förutom av åklagare framställas även av i pa-
tentombudsregistret antecknat ombud eller av
förening som företräder patentombud.

Denna lag träder i kraft den 20 .

44.

Lag**om ändring av 33 § i lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hushållsarbetstagares arbetsförhållande (951/1977) 33 § 4 mom., sådant
det lyder i lag 672/1995, som följer:

Gällande lydelse

33 §

Straffstadganden

Föreslagen lydelse

33 §

Straffstadganden

Allmän åklagare får inte väcka åtal för en
överträdelse som nämns i 1 mom., om inte
målsäganden eller en arbetarskyddsmyndig-
het anmäler den för åtal.

Åklagare får inte väcka åtal för en överträ-
delse som nämns i 1 mom., om inte målsä-
ganden eller en arbetarskyddsmyndighet an-
mäler den för åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

45.

Lag**om ändring av 11 kap. 5 § i konsumentskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 11 kap. 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag
811/1990, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 kap

11 kap

Straffstadganden**Straffstadganden**

5 §

5 §

Allmän åklagare skall innan åtal väcks för konsumentskyddsförseelse bereda konsumentombudsmannen tillfälle att ge utlåtande i saken. Detta behövs dock inte om åtalet enbart gäller brott mot en förordning som har givits med stöd av 2 kap. 6 §, brott mot en föreskrift som har meddelats med stöd av en sådan förordning eller en förordning som anges i 2 kap. 12 § 2 mom. eller underlåtelse att överlämna hemförsäljningshandling.

Åklagare ska innan åtal väcks för konsumentskyddsförseelse bereda konsumentombudsmannen tillfälle att ge utlåtande i saken. Detta behövs dock inte om åtalet enbart gäller brott mot en förordning som har givits med stöd av 2 kap. 6 §, brott mot en föreskrift som har meddelats med stöd av en sådan förordning eller en förordning som anges i 2 kap. 12 § 2 mom. eller underlåtelse att överlämna hemförsäljningshandling.

Denna lag träder i kraft den 20 .

46.

Lag**om ändring av 11 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag 810/1990, som följer:

Gällande lydelse

11 §
Åtal för en förseelse som avses i denna lag handläggs av allmän underrätt. *Allmän* åklagare får inte väcka åtal för förseelsen, om inte målsäganden har anmält den till åtal.

Föreslagen lydelse

11 §
Åtal för en förseelse som avses i denna lag handläggs av allmän underrätt. Åklagaren får inte väcka åtal för förseelsen, om inte målsäganden har anmält den till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

47.

Lag**om ändring av 14 § i lagen om studieledighet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om studieledighet (273/1979) 14 § 2 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

14 §

14 §

Åtal för gärning som enligt 1 mom. är straffbar skall av *allmän* åklagare väckas endast om målsäganden har anmält brottet till åtal.

Åtal för gärning som enligt 1 mom. är straffbar ska av åklagaren väckas endast om målsäganden har anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

48.

Lag

om ändring av 74 § i kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kärnenergilagen (990/1987) 74 §, sådan den lyder i lag 342/2008, som följer:

Gällande lydelse

74 §

Väckande av åtal

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för brott som nämns i 69 § förrän han eller hon i ärendet har inhämtat Strålsäkerhetscentralens utlåtande. Om ett brott som avses i 44 kap. 10 § i strafflagen har begåtts i en sådan verksamhet som övervakas av arbets- och näringsministeriet, ska utlåtande inhämtas av arbets- och näringsministeriet.

Föreslagen lydelse

74 §

Väckande av åtal

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som nämns i 69 § förrän han eller hon i ärendet har inhämtat Strålsäkerhetscentralens utlåtande. Om ett brott som avses i 44 kap. 10 § i strafflagen har begåtts i en sådan verksamhet som övervakas av arbets- och näringsministeriet, ska utlåtande inhämtas av arbets- och näringsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

49.

Lag**om ändring av 39 och 40 § i lagen om nyttighetsmodellrätt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991) 39 § 2 mom. och 40 § 3 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

39 §

39 §

Allmän åklagare får inte åtala brott enligt 1 mom., om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Åklagaren får inte åtala brott enligt 1 mom., om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

40 §

40 §

Allmän åklagare får inte åtala brott som avses i denna paragraf, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Åklagaren får inte åtala brott som avses i denna paragraf, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

50.

Lag**om ändring av 78 och 86 § i civiltjänstlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i civiltjänstlagen (1446/2007) 78 § 2 mom., rubriken för 86 § och 86 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

78 §

Polisanmälan

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 72–77 § om civiltjänstcentralen inte har gjort polisanmälan om brottet.

86 §

*Rättegång samt domstolens och **allmänna** åklagarens skyldighet att lämna uppgifter*

Domstolen ska underrätta civiltjänstcentralen om sitt beslut i ett ärende som avses i 72–77 § eller i förekommande fall om att ärendet har lämnats därhän. *Allmänna* åklagaren ska lämna motsvarande underrättelse, om han eller hon fattar beslut om att inte väcka åtal i ett ärende som gäller nämnda brott.

Föreslagen lydelse

78 §

Polisanmälan

Åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i 72–77 § om civiltjänstcentralen inte har gjort polisanmälan om brottet.

86 §

Rättegång samt domstolens och åklagarens skyldighet att lämna uppgifter

Domstolen ska underrätta civiltjänstcentralen om sitt beslut i ett ärende som avses i 72–77 § eller i förekommande fall om att ärendet har lämnats därhän. Åklagaren ska lämna motsvarande underrättelse, om han eller hon fattar beslut om att inte väcka åtal i ett ärende som gäller nämnda brott.

Denna lag träder i kraft den 20 .

51.

Lag**om ändring av 30 § i lagen om barndagvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om barndagvård (36/1973) 30 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

30 §

Allmän åklagare får icke väcka åtal för ovan
i 1 mom. avsedd överträdelse, såvida icke so-
cialnämnden anmält försummelsen till åtal.

Föreslagen lydelse

30 §

Åklagaren får inte väcka åtal för ovan i 1
mom. avsedd överträdelse, såvida inte soci-
alnämnden anmält försummelsen till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

52.

Lag**om ändring av 17 och 31 b § i tobakslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tobakslagen (693/1976) 17 § 2 mom. 1 punkten och 31 b §, av dem 17 § 2 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 698/2010 och 31 b § i lag 984/2008, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

17 §

Om det i samband med en inspektion eller på annat sätt konstateras att det förekommer verksamhet som strider mot bestämmelserna, ska kommunen förbjuda denna verksamhet. Kommunen kan också anmäla detta

Om det i samband med en inspektion eller på annat sätt konstateras att det förekommer verksamhet som strider mot bestämmelserna, ska kommunen förbjuda denna verksamhet. Kommunen kan också anmäla detta

1) till *allmänna* åklagaren, om det är fråga om ett förfarande som strider mot 8 a, 10, 10 b, 10 d eller 12 §, 13 § 1–3 eller 6 mom. eller 13 b §, och

1) till åklagaren, om det är fråga om ett förfarande som strider mot 8 a, 10, 10 b, 10 d eller 12 §, 13 § 1–3 eller 6 mom. eller 13 b §, och

31 b §

31 b §

Innan åtal väcks i ett ärende som gäller förseelse eller brott vid marknadsföring av tobak enligt 31 och 31 a § ska *allmänna* åklagaren bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge ett utlåtande, och domstolen ska vid behandlingen av ett sådant ärende bereda tillstånds- och tillsynsverket möjlighet att höras.

Innan åtal väcks i ett ärende som gäller förseelse eller brott vid marknadsföring av tobak enligt 31 och 31 a § ska åklagaren bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge ett utlåtande, och domstolen ska vid behandlingen av ett sådant ärende bereda tillstånds- och tillsynsverket möjlighet att höras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

53.

Lag**om ändring av 14 a § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) 14 a § 3 mom., sådant
det lyder i lag 691/1995, som följer:

Gällande lydelse

14 a §

*Straffstadganden**Föreslagen lydelse*

14 a §

Straffstadganden

Den som bryter mot förbudet i 14 § vid annonsering av utbildningsplatser skall för diskriminerande annonsering dömas till böter. *Allmän* åklagare får väcka åtal för diskriminerande annonsering endast på anmälan av jämställdhetsombudsmannen.

Den som bryter mot förbudet i 14 § vid annonsering av utbildningsplatser ska för diskriminerande annonsering dömas till böter. Åklagaren får väcka åtal för diskriminerande annonsering endast på anmälan av jämställdhetsombudsmannen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

54.

Lag**om ändring av 64 § i strålskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strålskyddslagen (592/1991) 64 §, som följer:

Gällande lydelse

64 §

Väckande av åtal

Allmän åklagare får inte väcka åtal för ett brott som avses i denna lag förrän strålsäkerhetscentralens utlåtande har inhämtats.

Föreslagen lydelse

64 §

Väckande av åtal

Åklagaren får inte väcka åtal för ett brott som avses i denna lag förrän strålsäkerhetscentralens utlåtande har inhämtats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

55.

Lag**om ändring av 76 § i lagen om utländska försäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) 76 § 2 mom., sådant det lyder i lag
525/2008, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

76 §

76 §

*Olovligt bedrivande av försäkringsverksamhet**Olovligt bedrivande av försäkringsverksamhet*

Allmänna åklagaren ska innan åtal väcks för olovligt bedrivande av försäkringsverksamhet inhämta *Försäkringsinspektionens* utlåtande. När domstolen behandlar brottmålet ska den ge *Försäkringsinspektionen* tillfälle att bli hörd.

Åklagaren ska innan åtal väcks för olovligt bedrivande av försäkringsverksamhet inhämta *Finansinspektionens* utlåtande. När domstolen behandlar brottmålet ska den ge *Finansinspektionen* tillfälle att bli hörd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

56.**Lag****om ändring av 29 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) 29 § 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

29 §

Straffansvar

Föreslagen lydelse

29 §

Straffansvar

Allmän åklagare får inte väcka åtal för en gärning som avses i 2 mom., om inte en socialvårdsmyndighet har anmält den till åtal.

Åklagaren får inte väcka åtal för en gärning som avses i 2 mom., om inte en socialvårdsmyndighet har anmält den till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

57.

Lag

om ändring av 50 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 50 § 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

50 §

Polisanmälan och behandling av anmälan

Vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning skall arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd. *Allmän* åklagare skall bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

Föreslagen lydelse

50 §

Polisanmälan och behandling av anmälan

Vid förundersökningen av en i 1 mom. avsedd gärning ska arbetarskyddsmyndigheten beredas tillfälle att bli hörd. Åklagaren ska bereda arbetarskyddsmyndigheten tillfälle att avge utlåtande innan åtalsprövningen avslutas. Arbetarskyddsmyndigheten har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

Denna lag träder i kraft den 20 .

58.**Lag****om ändring av 212 § i lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 212 §, sådan den lyder i lag 913/2008,
som följer:

Gällande lydelse

212 §

*Finansinspektionens rätt att framställa straff-
yrkande*

Har en person som avses i 190 § på det sätt
som anges i den paragrafen orsakat kassan
skada, kan Finansinspektionen vidta en sådan
åtgärd att *allmänna* åklagaren förordnas att
vid domstol framställa ett av saken påkallat
skadestånds- och straffyrkande.

Föreslagen lydelse

212 §

*Finansinspektionens rätt att framställa
straffyrkande*

Har en person som avses i 190 § på det sätt
som anges i den paragrafen orsakat kassan
skada, kan Finansinspektionen vidta en sådan
åtgärd att åklagaren förordnas att vid domstol
framställa ett av saken påkallat skadestånds-
och straffyrkande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

59.

Lag**om ändring av 27 § i terrängtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i terrängtrafiklagen (1710/1995) 27 §, som följer:

Gällande lydelse

27 §

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för en i 25 § 1 eller 2 punkten nämnd gärning, genom vilken endast en enskilds intresse eller rätt har kränkts, om inte målsäganden anmäler den till åtal.

Föreslagen lydelse

27 §

Åtalsrätt

Åklagaren får inte väcka åtal för en i 25 § 1 eller 2 punkten nämnd gärning, genom vilken endast en enskilds intresse eller rätt har kränkts, om inte målsäganden anmäler den till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .